

Iisa-

nomat

20.5.
Nro 15/2021

Puolueista riippumaton paikkakunnan oma lehti

KUNTO KLUBI

KUNTOSALI & HIERONTAPALVELUT

Kauppatie 12, li • P. 040 568 4068

www.iinkuntoklubi.fi

- HUOPAKATTOSANEERAUKSET JA -UUDISKOHTEET

- HUOLLOT JA KORJAUKSET, KAIKILLE KATEMATERIAALEILLE

- LUMIESTEET, KULKUSILLAT, TALOTIKKAAT

Nyt kattoremontit kätevästi myös rahoituksella,
soita ja kysy lisää!

Yhteydenotot: info@bhgroup.fi

044 773 4000/Juho

044 773 4001/Jarno

SOTANIEMI

HAUTAUS- JA PERUNKIRJOITUSPALVELU

AMMATTITAIIDOLLA JA
TOIVEITANNE KUUNNELLEN

- Hautauspalvelut
- Perunkirjoitukset
- Hautakivet
- Perinnönjaot

p. 044 342 0341 (24h)

p. 08 547 1750 (arkisin 10.00-16.00)

www.sotaniemi.fi

Revontie 2 B, Haukipudas

MUUTA PUU RAHAKSI

Ostamme energiaksi kelpaavaa
puuta pysty- ja hankintakaupalla
ympäri vuoden.

Tarjota meille esimerkiksi ensiharvennus- ja harvennus-
kohteita sekä nuoren metsän kunnostuskohteita.

Ota yhteyttä ja pyydä tarjous:
Mikko Koistinen, puh. 040 617 4974
mikko.koistinen@vapo.fi

(Ii, Kiiminki, Kuivaniemi, Pudasjärvi, Yli-Ii, Ylikiminki)

www.vapo.fi

Tässä lehdessä
liitteenä:

Iin Keskustan
VAALISANOMAT 2021

IIN VIHREÄ KUNTAVAALILEHTI 2021

Elämäniloinen, luonnoläheinen ja elinvoimainen

TilinTakoajat

*Haluamme nähdä
onko lissä ideaa?*

Kilpailuta taloushallintopalvelusi
joustavampaan tilitoimistoon

www.tilintakoajat.fi

Siljonkatu 73, 90120 Oulu
henri.kylen@tilintakoajat.fi
050 598 0081

HAUTAUSPALVELUT

A. KOVA OY

*Kanssasi
surun
kohdatessa*

Perinteikäs täyden
palvelun hautaus toimisto
Iissä on tukenasi
kaikissa hautausasioihin
liittyvissä järjestelyissä.

Kukkakaupastamme saat
taidokkaasti tehtyjen
surusidontojen lisäksi
kauniit keväiset kukat
kaikkiin tilaisuuksiin ja
viherkasvit kotiisi.

IIN HAUTAUSTOIMISTO JA IIN KUKKAKAUPPA

Haminantie 1, 91100 Ii

P. (08) 817 6100 (24 h)

iinhautaus toimisto@arvokovaoy.fi
iinkukkakauppa@arvokovaoy.fi

Avoimna: ma-pe 9-17, la 9-13

Kukkien itsepalvelumyymälä klo 8-21

www.arvokovaoy.fi
ekukka.fi

AUTO-BINGO
Kuivaniemen nuorisoseura
Kirkonkyläntie 17 Kuivaniemi

su 23.5. klo 15.00
KUIVANIEMEN SEURALLA Tervetuloa!

350€ pr 50 | 320€ mp | 2x100€ | 5x50€

lin Yrittäjät ry:n sääntömääräinen
KEVÄTKOKOUS
ke 2.6.2021 klo 18 lin Micropolis auditorio

Esillä sääntömääräiset asiat.
Kahvitarjoilu!

Tervetuloa! Hallitus

Yrittäjät

IIN SEURAKUNTA

IIN ALUE
Ajantasaiset ilmoitukset ja koronatieote löytyvät
www.iinseurakunta.fi
Jumalanpalveluksia voi seurata internetin kautta (linkit suoratoistoon ja nettiradioon lin seurakunnan kotisivulla)
Varaa kaste, häät tai hautajaiset kirkkoherranvirastosta p. 040 8480 078 tai ii.seurakunta@evl.fi.

Virkatodistukset eli sukuselvitykset
24/7 osoitteesta www.tilaavirkatodistus.fi tai
1.6.2021 alkaen Oulun aluekeskusrekisteristä p. 08 3161 303.

Diakoniatyö ajanvaraus taloudellisia asioita varten p. 045 787 25139 maanantaisin klo 10-12 ja 13-15.
Kirkkokuoro To 20.5. klo 18:00 lin seurakuntasali
Messu Su 23.5. klo 10:00 lin kirkko. Pyhäpäivän aihe: Pyhän Hengen vuodattaminen, Toimittaja: Pekka Soronen, kanttorina: Markku Jaakkola, Avustaa: Eija Savolainen, Musiikkiryhmä: Kirkkokuoro, Kolehti: Evankeliumin sanoma kuuluu kaikille -kolehti evankelioimistyyöhön ja teologiseen koulutukseen Suomen Lähetysseuran kautta.
Ry:n iltamessu Su 23.5. klo 18:00 lin kirkko
Varhaisnuorten leirit Karhussa kesällä 2021:
- Varkka1 22.-24.6. v. 2009-2011 syntyneille, hinta 30€
- Varkka2 28.-29.6. v. 2012-2014 syntyneille, hinta 20€
- Varkka3 30.6.-2.7. v. 2007-2008 syntyneille, hinta 30€
Leireillä on mukavaa yhdessä tekemistä, leikkejä, pelejä ja puuhailua. Ilmoittautuminen alkaa 10.5. klo 17.00 ja päättyy 6.6. Mukaan leirille mahtuu 20 ensimmäisenä ilmoittautunutta. Ilmoittautuminen seurakunnan nettisivujen kautta. Lisätietoja www.iinseurakunta.fi, Nina Peltola nina.peltola@evl.fi, 0405157662.
Pikkuhiiren rastit löytyvät pappilan pihapiiristä (Pappilantie 16). Voit kiertää rastit oman aikataulun mukaan silloin, kun sinulle sopii. Pikkuhiiren rastit on suunnattu lapsille ja perheille. Rastitehtävät vaihtuvat noin kahden viikon välein. Pikkuhiiri ihmettelee sitä, miten isot ja pienet saavat olla mukana Taivaan Isän tehtävissä! Lähde liikkeelle ulkoilemaan ja tule kiertämään Pikkuhiiren rasteja, ihmettelemään Pikkuhiiren kertomuksia ja selvittämään hauskoja tehtäviä!

KUIVANIEMEN ALUE
Ajantasaiset ilmoitukset ja koronatieote löytyvät
www.iinseurakunta.fi
Jumalanpalveluksia voi seurata internetin kautta (linkit suoratoistoon ja nettiradioon lin seurakunnan kotisivulla)
Varaa kaste, häät tai hautajaiset kirkkoherranvirastosta p. 040 8480 078 tai ii.seurakunta@evl.fi.

Virkatodistukset eli sukuselvitykset
24/7 osoitteesta www.tilaavirkatodistus.fi tai
1.6.2021 alkaen Oulun aluekeskusrekisteristä p. 08 3161 303.

Diakoniatyö ajanvaraus taloudellisia asioita varten p. 045 787 25139 maanantaisin klo 10-12 ja 13-15.
Messu Su 23.5. klo 12:00 Kuivaniemen kirkko. Pyhäpäivän aihe: Pyhän Hengen vuodattaminen, Toimittaja: Pekka Soronen, kanttorina: Markku Jaakkola, Kolehti: Evankeliumin sanoma kuuluu kaikille -kolehti evankelioimistyyöhön ja teologiseen koulutukseen Suomen Lähetysseuran kautta., Kuivaniemen kappeliseurakunta tarjoaa taksikuljetuksen kirkkoon. Voit tilata taksin soittamalla Anne Miettuselle p. 0405718618
Seurakunnan avoimet ovet Ma 24.5. klo 10:00 Kuivaniemitalo. Avoimien ovien puitteissa voit asioida diakoniatyöntekijän luona hakemassa EU ruokaa, käsityötarvikkeita tai muuten vain juttelemassa ja asioimassa. Tulethan vain terveenä! Koronarajoituksista johtuen varaudu odottamaan ulkona, jos meinaa ruuhkaa syntyä.

lin Eläkeläiset
HOX HOX HOX!
Ke 26.5. virkistyspäivä pidetään
Järjestötalolla alkaen klo 12.

**Ilmalämpöpumput
asennettuna
– myös huolto!**

Ilmalämpöpumpun
asennuspaketti nyt
vain 549€. Kaupan
päälle alan kovin
Rahat takaisin -takuu!
Lue lisää: www.coolerykkoset.fi

COOLER
– YKKÖSET –
Soita: 050 5876 317
CoolerYkköset
Huhtikuja 7, 91100 Ii

**RAKENNUSPELLIT IISTÄ
MITTOJENNE MUKAAN**

Piipunpellit, ikkunalistat yms.
Myös korjaustyöt
Kotitalous-
vähennys

IRP
IIN RAKENNUSPELTI

Virkkulantie 418, Asema
Puh. 040 521 3401
Voi soittaa myös iltaisin ja lauantaisin!

**YMPÄRISTÖLUVALLINEN
risujen/purkupuun sekä
maatuvan jätteen vastaanotto**

Ii, Konintie 67 maanantai/keskiviikko/perjantai klo 13- 20.

Henkilöauton peräkäräyllinen 8 €.
Soita isommista eristä ennen tuontia,
hintaa sopimuksen mukaan.

Antero Kurttila 040 094 7815, kiitos ja tervetuloa!

Iisa nomat Nro 15 20.5.2021
Puolueista riippumaton paikkakunnan oma lehti
Jakelu: 4800 kpl, yritykset ja taloudet lin alueella.
www.iisanomat.fi

Henkilökohtainen tapaaminen sopimuksen mukaan. Sovi puhelimitse.

Julkaisija:
lin Lehti Oy/VKK-Media Oy, sähköposti: info@iinlehti.fi
Vastaava toimittaja:
Heimo Turunen 0400 385 281, info@iinlehti.fi
Toimittaja Ii
Matti-Tapio Rissanen 044 974 4537, mattitapio.rissanen@gmail.com
Ilmoitusmyynti:
Heimo Turunen 0400 385 281, info@iinlehti.fi
Pauli Tiiri 045 110 9012, pauli.tiiri@gmail.com
Sivunvalmistus:
VKK-Media Oy, Eila Lahtinen 0400 584 184, eila.lahtinen@vkkmedia.fi
Painopaikka: Suomalainen Lehtipaino Oy, Kajaani

**SEURAAVA IISANOMAT NRO 16
ILMESTYY TO 27.5.2021.
Lehteen tuleva aineisto toimitukseen
miehellään pe 21.5.2021 klo 12 mennessä.**

Yrittäjät
jäsenyritys
Paikallista
lin ja ympäristön puolesta

HINNAT:
Etusivu 1,40 e pmm
Takasivu 1,30 e pmm
Sisäsivut 1,20 e pmm
(hintoihin lisätään alv 24 %)
Tilaushinta muualle 12 kk 50,00 €
Hinta sisältää alv. 10%.

**Lehden sivulla on 6-palstaa
PALSTAKOOT:**
1 p 40 mm
2 p 83 mm
3 p 127 mm
4 p 170 mm
5 p 214 mm
6 p 257 mm
1 sivu 257x355 mm

Suuremmista ilmoituksista kysy tarjous

YRITTÄJÄ! Ota yhteyttä ja kysy tarjouta ilmoittelusta.

Iisanomat ilmestyy joka toinen viikko (parillisina viikkoina). Maalis-huhtikuussa 2021 joka viikko Aineiston toivotaan olevan toimituksessa mielellään edellisen viikon perjantaina.

Virheestä, joka johtuu esim. epäselvästä käsikirjoituksesta tai puhelinvälityksestä sattuneesta väärinkäsityksestä lehti ei vastaa. Mikäli ilmoitusta ei tuotannollisista tai muista toiminnallisista syistä (esim. lakko) tai asiakaasta johtuvista syistä voida julkaisua, lehti ei vastaa ilmoittajalle mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta. Lehden vastuu ilmoituksen poistamisesta tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enintään ilmoituksesta maksetun maksun määrän palauttamiseen. Muistutus virheellisistä ilmoituksista on tehtävä lehdele 8 vrk:n kuluessa ilmestymispäivästä.

Heimo – 70-vuotias nuori

70-vuotiaat luettiin aikaisemmin vanhuusväestöön. Ajat ovat muuttuneet, ja kun päätoimittaja Heimo Turunen kuuluu nykyisin riskiryhmäläisiin, on turvallista tietää, että huolettoman vanhuuden kaava ei ole muuttunut.

Kähmyt esittääkin parhaat onnittelut rehille keila-kaverille näin "nuorekkaan kaavamaisesti":

Herbert Beerbohm Tree: Synnyit vanhana ja nuorennut joka päivä. Tällä hetkellä olet 70 vuotta nuori.

Lin Jutang: Laiskottelukyvyn menettäminen keski-ikässä on jo kyllin paha juttu, mutta sen menettäminen vanhana on ihmisen luontoa vastaan tehty rikos.

T.S.Eliot: Ikävuodet viidestäkymmenestä seitsemäänkymmeneen ovat tukalimmat. Aina pyydetään tekemään jotakin, eikä vielä ole vielä tarpeeksi vanha kieltäytykseen.

Goodman Ace: Olen löytänyt huolettoman vanhuuden salaisen kaavan: EMUS = Ellet Muista Unohda Se.

Mark Twain: Silloin kun ystäväsi alkavat imarrella sinua nuorekkaasta ulkonäöstäsi, se on varma merkki siitä, että alat ikääntyä.

Francis Spellman: Tunnethan nuo ihmisen kolme ikä-kautta: nuoruus, keski-ikä ja "sinähän näytät suuremmoiselta"!

Sidney Brod: Keski-ikä on tullut, kun poliisin varoitus liiasta vauhdista muuttuu lääkärin samansisältöiseksi varoitukseksi.

Bennet Cerf: Keski-ikä on tullut, kun kaikki luokkatoverit ovat niin harmaita, ryppyisiä ja kaljuja, etteivät enää tunne sinua.

Marcel Proust: Aika muuttaa ihmisiä, mutta ei mielikuvaa, mikä meillä heistä on säilynyt.

Bob Hope: Sitä tietää tulevansa vanhaksi, kun kynttilät maksavat enemmän kuin kakku.

Peter Pavlenko: Elämä eivät ole ne päivät, jotka ovat menneet, vaan ne päivät, jotka muistamme.

Marie Dressler: Ei ole kysymys siitä, miten vanha olet, vaan siitä, miten olet vanha. Helena Anhava: Kun alkaa olla kyllin vanha, uskaltaa olla nuori.

Irja Askola: Onnea Sinulle, päiväsankari. Tänä päivänä en tuo Sinulle kukkasia vaan jätän lyhyen tiedonannon: On se sentään kiva, että sinunlaisesi ihminen on olemassa!

Martti Kähkönen
tietokirjailija; kesämökkiläisenä lissä jo 21 vuotta

**Erikoishammasteknikko
PETRI HEIKKINEN**

• Proteesit • **Hammassuojat**
• Pohjaukset • **Veteraanien KELA-korvaus**
• Korjaukset • **MYÖS RAHOITUKSELLA!**

Rautatienkatu 10, 90100 Oulu - p. 0400 272 560 - www.veliheikkinen.fi

PALVELUHAKEMISTO. IILÄISTEN PARHAAT PALVELUT!

YRITTÄJÄ! Ilmoita Palveluhakemistossa. Ota yhteyttä: 045 110 9012/Pauli Tiiro tai 0400 385 281/Heimo Turunen

AUTOKATSASTUS, -MYyntI, -KORJAAMO, -HUOLTO JA -TARVIKKEET

Iin Autotarvike Oy
Kauppatie 6, 91100 Ii
(08) 8176 050, 045 312 5755
iinautotarvike@pp.inet.fi
Avoinna: ma-pe 9-17

- korjaamopalvelut
- autotarvikkeet
- hydraulikkaletkut
- työkalut
- Mobil-öljynvaihdot

UUTUUS! 3D -nelipyöräsuuntaus Pyydä tarjous!

HAKKOK renkaat kaikille teille

KIINTEISTÖ-, JÄTEHUOLTO- JA RAKENNUSPALVELUITA

Iin Kiinteistö- ja Jätehuolto Paakkola Oy
0400 388 622
velipaakkola@gmail.com
www.iinjh.fi

- Jäteastoiden ja likakaivojen tyhjennykset
- Viemäryöt
- Vaihtolavapalvelut
- Talvikunnossapito
- Piha-alueiden harjaukset
- ym. muut konetyöt

Ota yhteyttä ja pyydä tarjous!

PERUNKIRJOITUS- YM ASIAKIRJAPALVELUITA

ASIAKIRJA- JA PERUNKIRJOITUSPALVELU ALLAN JOKELA

Perukirjat, perinnönjaot, testamentit, avioehdot, edunvalvonta-asiat, kauppakirjat, lahjakirjat, muut asiakirjat, kaupanvahvistukset.

Puhelin 041 442 3060
Mäkelininkatu 41 A 10, 90100 Oulu

Voit sopia tapaamisen myös kotisi.

HIERONTA • FYSIKAALINEN HOITO • KUNTOSALIPALVELUA

Hyvinvointia ihmiseltä, ihmiselle

Fysioterapia • Jalka-, käsi- ja kasvohoidot • Hieronta

Kuivaniemen Fysioterapia & Kauneudenhoito
040 962 6504
www.kuivaniemenfysioterapia.fi

PARTURI-KAMPAAMOJA • KOSMETOLOGIPALVELUJA JALKAHOITOA

Karin Björnholm, sairaanhoitaja
Puh. 044 350 6063
Ajanvaraus: varaa.timma.fi/karinbjornholm
Valtarintie 2, Ii

**YRITTÄJÄ!
Ilmoita
Palvelu-
hakemistossa.**

**Ota yhteyttä:
45 110 9012/
Pauli Tiiro tai**

**0400 385 281/
Heimo Turunen**

TERVEYS- JA KOTIPALVELUA

Apunasi hyvän elämän arjessa

P. 050 365 9083 Salla Päckilä-Rokolampi
P. 0400 407 212 Mika Lämsä
terveyspojat.fi

Ota rohkeasti yhteyttä, teemme juuri sinulle tai läheisesi sopivan palvelukokonaisuuden!

TILITOIMISTOJA

TaLep Asiakaslähtöistä isännöinti- ja tilitoimistopalvelua!

Puh. 010 292 2830 • www.talep.fi
Kirkkokuja 3 L 4, Yli-Ii
Revontie 15, Haukipudas

Lue liSanomat netistä: www.iisanomat.fi

Kohti kuntavaaleja

Haastateltavana ensimmäistä kertaa kuntavaaleissa ehdolla olevat kuntavaaliehdokkaat

VAALI-LIVE 20.5. KLO 18

Mukana Keskusta, Kokoomus, Perussuomalaiset, SDP, Vasemmistoliitto ja Vihreät

li-instituutin **liVisio** youtube-kanavalla

IIN KIRJASTO

Iin Kansalaisopisto & Taidekoulu

70

Rakentavaa yhteistyötä Iin parhaaksi!

Kunnan toimiva talous mahdollistaa hyvinvoinnin, koulutuksen, terveydenhoidon, ikäihmisten palvelut, sosiaaliturvan ym. kuntalaisten arjen toimivuuden.

SYDÄN ON OIKEALLA.

Juha Kallio, yrittäjä

Vasemmistoliiton kuntavaaliehdokkaat lissä 2021

54

Autio Ainiex-kirjastonhoitaja,
eläkeläinen

55

Fäldt Eilaex-yrittäjä,
eläkeläinen

56

Hamari Tuulasiivooja, valtakunnallinen
pääluottamusmies

57

Hast Mikarakennusmies,
pääluottamusmies

58

Heinäaho Juho-Jussimetsäkoneenkuljettaja,
järjestyksenvalvoja

59

Jakku-Hiivala Johanna

yhteisöaktivaattori

60

Juopperi Kimmo

kirvesmies

61

Keltamäki Saulielementintekijä,
eläkeläinen

62

Kivelä Tauno

sahuri

63

Liedes Teijoäidinkielen lehtori,
eläkeläinen

64

Tiiro Leena

ohjaaja

65

Turtinen Maire

eläkeläinen

66

Vanhala Seppometsämestari,
eläkeläinen

67

Wiik Ailaravitsemustyöntekijä,
siivooja

VASEMMISTOLIITTO
on uuden ajan punavihreä
kansalaisliike.

Työskentelemme
oikeudenmukaisen,
tasa-arvoisen ja vapaan
yhteiskunnan puolesta.

Rakennamme
ekologisesti kestävää
hyvinvointivaltiota,
jossa kaikilla on
yhtäläiset mahdollisuudet
itsestään ja
lähimmäisistään
huolehtimiseen.

Työn, sivistyksen, hyvinvoinnin, ympäristön ja itsenäisen lin puolesta!

KÄYTÄ ÄÄNIOIKEUTTASI!

Kuntavaalit sunnuntaina 13.6.2021

Ennakoäänestys kotimaassa 26.5. - 8.6.2021

vasemmisto

Iin Keskustan

VAALISANOMAT 2021

Iin
Keskustan
vaaliohjelma
S. 20

Keskustan ehdokkaat Iissä, kuvat ja äänestysnumerot keskiaukeamalla s. 10-11

TERVETULO A IIN KESKUSTAN LIVE- KUNTALAISTAPAHTUMAAN!

Keskusta

Järjestämme live-kuntalaistapahtuman kunnallisvaaliteemalla torstaina 25.5.21 klo 18 alkaen. Tapahtuma pidetään Teams- sovelluksella.

Aiheena mm. Iin Keskustan kuntavaaliohjelman ja ehdokkaiden esittelyä sekä kuntalaisten kysymyksiä ja ajatuksia ajankohtaisiin asioihin.

Linkin tapahtumaan löydät kunnan nettisivulta tapahtumakalenterista, kuntavaaliehtokkaiden, Iin Keskustan tai kunnallisjärjestön Facebook- ja Instagram- sivuilta.

Tervetuloa mukaan!

*Kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtaja, Keskustan Iin kunnallisjärjestön puheenjohtaja Reijo Kehus:
Kuntavaalien alla s. 1*

*Kunnanhallituksen puheenjohtaja Johannes Tuomela:
Vaalikauden mietteitä s. 3*

Kuntavaaliehtokkaiden esittelyt ja tavoitteet, sivut 12-16

Ehdokkaat kertovat itsestään ja mitä asioita ajaisivat valtuutettuna eteenpäin seuraavalla vaalikaudella

Kuntavaalien alla

Kevät on hienoa aikaa, muuttolinnot palailevat pesimäpaikoilleen, jäät lähtevät joesta ja meri sulaa myös lin kunnassa, jonka rantaviiva mereen on Suomen pisimpiä. Samalla syntyy uutta elämää ja uusia asioita tulee hoidettavaksi myös kunnallispolitiikassa. Jotkut päätökset ovat lyhytkestoisia, mutta toiset päätökset tulee tehdä pitkäjänteisesti, sillä niillä on vaikutukset sukupolvien yli.

Se minkäläinen asuinpaikka lin kunta haluaa olla, tulee päätettäväksi jälleen kuntavaaleissa, jotka pidetään poikkeuksellisesti kesäkuussa 2021. Tarkastelen tässä kirjoituksessa mitä Keskusta sai aikaan viimeisen 4 vuoden aikana ja mitä se haluaisi tehdä lin kunnan hyväksi tulevana nelivuotiskaudella 2021 - 2025.

Näin koronavuonna lin kunta teki suureksi yllätykseksi ylijäämäisen tuloksen. Tämä on seurausta hallituksen avokätisestä rahojen jakamisesta poikkeustilanteesta. Kunnat elävät verotuloista, joten mitä elinvoimaisempi kuntamme on, niin sitä enemmän saamme asukkaita ja sitä enemmän verotuloja ja tukea valtiolta erilaisiin infrahankkeisiin. Taloutemme on ollut tiukkaa koko nelivuotiskauden ajan, mutta siitä huolimatta olemme Keskustassa saaneet edistettyä mm. lisi Areenan ja Alarannan koulun rakentamista sekä soten toimitilojen rakentamista Suvantolaan. Tulevina vuosina haluamme edistää erityisesti hankkeita, jotka lisäävät lin kunnan kuntalaisten viihtyvyyttä ja parantavat palveluja.

Keskustassa haluamme pitää koko Suomen asuttuna ja pyrimme politiikassamme tätä viemään aktiivisesti eteenpäin. lin kunnan tasolla se tarkoittaa sitä, että kaikki kuntamme kylät ovat arvokkaita ja niitä kehitetään tasapuolisesti. On selvää, että kuntamme sydän on lin Haminan alue, koska siellä on

eniten asukkaita. Tärkeitä alueita Keskustalle ovat myös entisen Kuivaniemen kunnan kylät, Oijärvi, Olhavan kylä ja viimeksi lin kuntaan liittynyt Jakkukylä. On tärkeää, että em. alueet lisäävät yhteisöllisyyden tunnetta ja saisivat näin alueilleen lisää asukkaita. Korona-ajan myötä maaseutumaiset kunnat ovat houkutteleet kaupunkilaisia asukkaikseen. Tätä myötä myös alueiden infraa saataisiin yhteisin varoin tuettua mahdollisimman paljon. Alueiden asukkaiden tulee myös itse olla aktiivisia ja pitää yhteyttä meihin kuntapäätäjiiin, jotta asiat saataisiin menemään haluttuun suuntaan. Kaikki ehdotukset alueiden hyvinvoinnin parantamiseksi ovat tervetulleita.

Valitettavasti rahat eivät riitä kaikkeen, joten kuntapäätäjien tehtävänä on pyrkiä jakamaan rahat mahdollisimman tasapuolisesti, mutta kestäväällä tavalla. Erityisen ikävää on, että olemme joutuneet tiivistämään kouluverkkoa ja terveydenhuoltoa, kun etsimme kustannustehokkaita ratkaisuja lin kunnan talouden pitämiseen kurissa. Velaksi emme voi elää, vaikka se tuntuukin olevan valtakunnan tasolla olennainen osa päivän politiikkaa. Se missä koulut ja terveystalot säilyvät lähellä ja missä niitä joudutaan hakemaan pidemmän matkan päästä, riippuu viimekädessä meistä päättäjistä ja myös alueiden asukkaiden aktiivisuudesta. Parhaiten näihin päätöksiin voi vaikuttaa kysymällä ehdok-

kaaltaan asioihin omaa mielipidettä ja äänestämällä kunnallisvaaleissa.

Paikallisella tasolla Keskustassa vieroksumme viime aikoina esiin nousseita asioita, kuten turvetuotannon nopeaa alasajoa, metsiemme suojeleintoa EU:n hiilivarastoksi ja asukkaiden keskittämistä kaupunkiin. Tämä ei ole se suunta, johon haluamme Suomen menevän. Maalla asumisen elinehto on se, että pystymme hyödyntämään luonnon raaka-aineitamme kestäväällä tavalla. Vilkas puukauppa tuo alueellemme myynti- ja verotuloja. Pelkkiä suojelualueita emme voi olla lin kunnassakaan, mutta niitäkin tarvitaan luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseksi. Turvetuotantoa tulemme tarvitsemaan energiahuoltovarmuuden varmistamiseksi, joten joitain soita tulee pitää myös tuotannossa tai ainakin tuotantovalmiudessa.

Ympäristönsuojelu ja ilmastomuutoksen torjuminen on tärkeä ja lin kunnassa hyvin huomioitu asia. Välillä tuntuu, että valtakunnan tasolla maaseudun ihmiset, metsien kestävä käyttäjä ja maatalouselinkeinon harjoittajat halutaan esittää ympäristönsuojelun vastaisina toimijoina. Me keskustalaiset niin maalla kuin kaupungissa, ymmärrämme varmasti puhtaan ja kauniin luonnon merkityksen. Olemme kasvaneet tämän luonnon äärellä, emme vain käväisseet täällä vapaa-aikana.

Uutena suuntana voisim-

- Kunnat elävät verotuloista, joten mitä elinvoimaisempi kuntamme on, niin sitä enemmän saamme asukkaita ja sitä enemmän verotuloja ja tukea valtiolta erilaisiin infrahankkeisiin, muistuttaa Reijo Kehus..

me ottaa liläisinä suurempaa roolia soiden ennallistamisessa tai niiden hyödyntämisessä esimerkiksi puuston kasvuun ja hiilinielun järkevään lisäämiseen. Eräs mielenkiintoinen vaihtoehto olisi sitoa hiiltä, on kuituhampun kasvattaminen pelloilla ja entisillä turvesoilla. Tämä elinkeino oli vielä voimissaan Suomessa noin 100 vuotta sitten, kun laivoihin tarvittiin hampuköyttä ja tervaa köyden kestävyden lisäämiseksi. Kun metsien käyttöä halutaan rajoittaa voisi hampukasvien kasvattaminen toimia monille maaseudun asukkaalle merkittävänä lisätulona. Kasvista voidaan tehdä myös tekstiilikuituja ja edelleen vaatteita, mutta tämä on päässyt meiltä unohtumaan. Tästä kerron lisää, kun suunnitelmat etenevät Suomen tasolla.

Haasteellisista ajoista huolimatta, toivotan kaikille lin kunnan asukkaille hyvää kevättä ja äänestysintoa kesäkuun vaaleissa - vain äänestämällä voit vaikuttaa asioihin lin kunnassa. Olethan yhteydessä, jos jokin asia painaa mieltäsi.

Terveisin,
Reijo Kehus
lin kunnanvaltuutettu
Kunnanvaltuuston
1. varapuheenjohtaja
Keskustan lin kunnallisjärjestön puheenjohtaja

lin Keskustan
VAALISANOMAT 2021

Julkaisija: lin Keskustan paikallisyhdistys ry
Vastaava toimittaja: Jari-Jukka Jokela
Lehtitoimikunta: Reijo Kehus, Helka Tapio
Sivunvalmistus: VKK-Media Oy / Eila Lahtinen
Painopaikka: Suomalainen Lehtipaino Kajaani

Vaalikauden mietteitä

Kuluva vaalikausi alkaa olla loppuillaan. Olemme valmistautumassa kuntavaaleihin ja kuntalaiset saavat jälleen käyttää äänioikeuttaan ja päättää siitä, kenelle antavat valtakirjan hoitaa asioitaan seuraavan nelivuotiskauden ajan.

Kuluvaa vaalikautta on hallinnut taloudellinen epävarmuus ja ennustettavuuden vaikeus. Valtion verotilitys- ja valtionosuusmuutokset ja valtionosuusvaihtelu ovat vaikeuttaneet talouskehityksen ennustamista ja vertailua. Kuntatalous on heikentynyt kauttaaltaan koko Suomessa. lissä on ollut kaksi negatiivista tilinpäätöstä 2018 ja 2019. Vuonna 2018 lähes kaksikolmasosaa (n.65%) Suomen kunnista teki negatiivisen tilinpäätöksen ja vuonna 2019 yli kaksikolmasosaa (n.73%). Kunnat ovat joutuneet myös ottamaan velkaa investoidakseen palvelurakenteeseensa.

lissä on myös investoitu palvelurakenteeseen ja samalla kunnan velkamäärä on kasvanut. Huonokuntoisia ja epäterveellisiä rakennuksia on korvattu uudisrakennuksilla. Olemme toteuttaneet kylämyönteisiä investointeja rakentamalla muun muassa Pohjois-lihin hyvät puitteet opiskella ja harrastaa liikuntaa koulun uudisosan muodossa, Ojakylän koulun laajennuksen, Alarannalle kokonaan uuden koulun sekä vuosikymmeniä odotetun liikuntahallin. Samoin on investoitu Jakkukylän riippusiltaan ja lähiliikuntapaikkoihin. On myös jouduttu tekemään ikäviä säästöpäätöksiä, jotka ovat vaikeita ja ovat näkyneet

ja näkyvät kuntalaisten arjessa.

Kuluvan vaalikauden aikana on jatkettu pitkäjänteistä työtä kestävämmän ympäristön eteen. Tämä on tuonut paljon myös kansainvälistä näkyvyyttä kuntaan ja herättänyt kiinnostusta maailmanlaajuisesti lin kuntaa kohtaan. Tästä innostuneena myös Tasavallan presidentti Sauli Niinistö vieraili kunnassamme. Muun muassa puurakentaminen kunnan investoinneissa, uudisrakennusten hyvä energiatehokkuus, kevyenliikenteen väylien rakentaminen, vesistöjen tilan parantaminen/ennallistaminen (Olhavajoki, Kuivajoki) ovat esimerkkejä, joissa kunta on ollut panoksellaan mukana.

Kulunut vuosi on ollut hyvin poikkeuksellinen. Olemme maailmanlaajuisesti olleet koronaviruksesta johtuvan pandemian tuomien haasteiden keskellä. Tästä on seurannut poikkeusolot ja sen tuomat haasteet kaikille kuntalaisille ja suomalaisille. On ollut etäkoulua ja erilaisia rajoituksia kokoontumisiin ja harrastuksiin. Opettajat ovat joutuneet järjestämään opetusta etänä, vanhemmat ovat ohjanneet lasten opiskelua kotona, lapset ja nuoret ja me kaikenikäiset olemme joutuneet olemaan erossa tavanomaisista kontakteista ystävi-

en kanssa. Arvostan suuresti sitä venymistä ja työtä mitä poikkeusolojen keskellä on tehty kodeissa ja koko yhteiskunnassa ja haluan siitä tulla kiitoksen. Päättäjänä olemme myös ottaneet digiloikkaa ja oppineet hyödyntämään paikkariippumattomia uusia mahdollisuuksia kokouskäytännöissä.

Tulevan vaalikauden yksi suurimmista haasteista on kunnan talouden tasapainottaminen. Työtä talouden tasapainotuksen eteen tulee jatkaa. Tasapainoinen talous on kunnan itsenäisyyden elinehto. Tämä vaatii menokuria, rakenteiden tarkastelua, toimintamallien arviointia ja myös tulopuolen lisäämistä. Säästöpäätökset eivät ole koskaan helppoja, paljon helpompi on keksiä uusia menoja. Investoinnit ja toimet elinvoimaisuuden parantamiseen tuovat kasvua ja lisätuloa kunnan kassaan. Mahdollinen lin ohitustien, kasvuväylän toteutuminen vaatii pitkäjänteisen valmistautumisen, jotta sen tuomat mahdollisuudet saadaan hyödynnettyä ja negatiiviset vaikutukset minimoitua. Sote-uudistuksen toteutuksessa, iso osa kunnan budjetista siirtyy perustettavalle hyvinvointialueelle ja kunnan suurimmiksi tehtäviksi jäävät opetus- ja varhaiskasva-

- Kunnallinen päätöksenteko on parhaimmillaan joukkuepeliä. Tarvitaan yhteistyökykyä ja halua tehdä yhteistyötä erilaisten ja eri tavalla ajattelevien ihmisten kanssa, toteaa Johanne Tuomela.

tus, sivistys, tekninen toimi ja elinkeinojen kehittäminen.

Kunnallinen päätöksenteko on parhaimmillaan joukkuepeliä. Tarvitaan yhteistyökykyä ja halua tehdä yhteistyötä erilaisten ja eri tavalla ajattelevien ihmisten kanssa. Jokainen mielipide on tärkeä ja jokainen näkökulma on hyvä ottaa huomioon.

Olemme pystyneet viemään asioita eteenpäin keskustelemissa ja hyvässä hengessä. Omalta osaltani olen valmis jatkamaan työtä iiläisten parhaaksi hyvällä yhteistyöllä kaikkien kanssa.

Johannes Tuomela
Kunnanhallituksen
puheenjohtaja

LEIKKIMIELINEN TEHTÄVÄ

- Keskustan kuntavaaliehdokkaiden ”sivupersoonat” anagrammein.

1. Kaarina Sparv	9. Alpo Kikkanen	17. Olli Vaikea	25. Janna Salava
2. Saarariikka Aalamalja	10. Paaval Neikkenen	18. Onni Satuhka	26. Minnea Katainen
3. Tarja Soiviotär	11. Kaapo Kelkkes	19. Yrjö Uulospää	27. Reija Joljakukka
4. Kikka Rokjär	12. Mikko Saapalo	20. Tirlitta Maloy	28. Vaula Sonetta
5. Seela Kaarakaaro	13. Satu Jenro	21. Ida Stöök	29. Sarihanna Harsoke
6. Kati Pohela	14. Paola Mannikka	22. Timi Kujala	30. Eki Döösvok
7. Hannele Juostamo	15. Jose Hekuri	23. Jyrki Väsmer	31. Alina Hätkkä
8. Aira Ruohoton	16. Lassi Jujukka	24. Asta Sisus	32. Silja Pirkola

Oikeat vastaukset sivulla 19.

Iin Keskustan kuntavaaliohjelman tavoitteista yksi on tasavertainen, oikeudenmukainen ja luotettava kuntapolitiikka

Keinoja kuntalaisten parempaan kuulemiseen ovat luottamushenkilöiden saavutettavuuden parantaminen, avoimuuden lisääminen päätöksentekoon, yhteistyö ja keskusteleva kulttuuri. Tätä kirjoittaessa lisään tähän tuoreena kokemuksena myös viranhaltijain saavutettavuuden ja asioiden vireille tulon.

"Asian vireille tulosta alkaa viranomaisen käsittelyvelvollisuus. Huomiota on kiinnitettävä siihen, että käsittelyajat ovat kohtuullisia ja että asiat käsitellään viivyttyksettömästi. Samanlaisilla asioilla tulisi lähtökohtaisesti olla yhtä pitkä käsittelyaika.

Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Asianosaiselle on varattava tilaisuus lausua mielipiteensä.

Hallinnon oikeusperiaatteita ovat mm yhdenvertaisuusperiaate, joka velvoittaa tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen. Lisäksi periaatteisiin kuuluvat palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus, neuvontavelvollisuus, hyvän kielenkäytön vaatimus ja viranomaisten yhteistyövelvoite.

Esimerkiksi hyvän kielenkäytön vaatimus velvoittaa käyttämään asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Vaatimus velvoittaa jokaisen viranomaisen arvioimaan kielenkäyttöään.

Päätös on aina perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja sel-

vitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Pöytäkirja pääsääntöisesti julkinen siitä alkaen, kun se on tarkastuksen jälkeen allekirjoitettu tai vastaavalla tavalla varmennettu. Myös esityslista tulee julkiseksi samassa yhteydessä. Tätä ennen tiedon antaminen em. asiakirjoista on viranomaisen harkinnassa.

Julkisuusmyönteisen tulkinnan vaatimus ja kunnan tiedottamisvelvollisuus puoltavat sellaista tulkintaa, että kunnat voivat julkaista toimielinten esityslistoja verkkosivuillaan jo ennen varsinaista kokousta ottaen kuitenkin huomioon salassapitosäännösten lisäksi myös henkilötietojen käsittelylle laissa asetetut vaatimukset." - Kuntaliitto -

Iin kunnan kokousten esityslistat ovat olleet julkisesti nähtävillä kunnan verkkosivuilla jo ennen kokousta. Esityslistoja seuraamalla kuntalainen voi hyvin olla ajan tasalla käsiteltävistä asioista. Pöytäkirjat on laadittu viivyttelemättä ja lisätty julkisesti nähtäville. Tämä on mielestäni onnistunut kaikissa päättävissä elimissä. Paras kokemukseni asioiden hyvästä, tarkasta valmistelusta, kuntalaisten neuvonnasta, perusteluista ja päätöksenteosta on rakennuslautakunnasta, jossa olen ollut jäsenenä.

Puoluekokoukseen osallistujia.

nä. Luottamushenkilönä on ollut helppoa osallistua laadukkaasti valmisteltuun esityslistaan ja kokoukseen.

Paikallislehtien toimittajat ovat myös pysyneet valppaina ja tiedottaneet hyvin päätöksenteossa olleista asioista tuoreeltaan.

Kuntalaisia koskevissa ja heidän elämäänsä tai ympäristöönsä vaikuttavissa asioissa kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen on todella tärkeää. Näin kaikki kuntalaiset voivat vaikuttaa päätöksen tekoon.

Toivoisin kuntalaisten myös ottavan rohkeasti yhteyttä luottamushenkilöihin, valtuutettuihin, hallituksen ja lautakuntien jäseniin ja kertovan näkemyksensä

ja kokemuksensa käsiteltäviin asioihin. Rakentava keskustelu, uusien näkökulmien esille tuominen ja kritiikkikin voivat vaikuttaa parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Luottamushenkilöiden puhelinnumeroita ei tarvitse julkaista, mutta sähköpostiosoitteet pitäisi olla helposti löydettävissä kunnan verkkosivuilta.

Vaikka puskaradiot ja lehtien nimettömät kannanotot ovat kuntalaisille hyvä kanava nostaa kunnallisia kinkkiä asioita esiin, epämääräinen luultu ja kuultu tieto kirjoitetaan liian usein totena. Kun faktat eivät ole tiedossa, voi juttu lähteä herkästi lapsesta ja päädytään inttämään ja nokittelemaan toinen toisi-

aan. Keskusteleva kulttuuri ja avoimuus asioiden hoidosta on hieno asia ja siksipä kunta voisikin lisätä valmisteilla olevia ja laajasti kuntalaisia koskevia asioita julkisuuteen kuntalaisten pohdittavaksi.

Nuoret voivat vaikuttaa asioihin samalla tavoin. He voivat myös ottaa yhteyttä nuorisovaltuustoon ja tehdä aloitteita yksin ja yhdessä. Ylipäätään toivoisin nuoria lisää mukaan päätöksentekoon yhdistyksiin ja kuntaan. Osallistumalla voi vaikuttaa. Miksipä ei joskus kysyttäisi myös lapsilta heidän mielipiteitään heitä koskevien asioiden hoidosta.

Helka Tapio

Kuntavaalit 13.6.2021 • www.keskusta.fi

Ennakkoäänestys kotimaassa 26. 5 – 8.6. ja ulkomailla 2. – 5.6.2021

Maailman onnellisin

Suomi, neljättä vuotta peräkkäin maailman onnellisin maa

”Yhteinen paimenpolku
Yön usva haihtuu lakeuden yltä
Aamun kirkkaudessa
kiurun laulu

Sota – vuosien painajainen
Tuli sanoma:
lapsuudentoveri kaatunut
Kouraisu sydänelässä,
ei itkua - ei me itketty siellä

Neljä vuosikymmentä
Annan itkun tulla
lapsuustoverin haudalla”

Isäni nukkui pois joulukuun lopulla. Halusimme saattaa haudan lepoon perinteitä noudattaen sukumme viimeisen veteraanin. Isäni oli syntynyt 1922. Monet muistot palasivat mieleeni. Veljeni löysi isän lipaston laatikosta runon, jonka isäni oli kirjoittanut sodassa kaatuneen lapsuusajan kaverin muistolle.

Tie maailman onnellisimmaksi maaksi on ollut vaikea ja vaatinut työtä ja uhrauksia. Millainen on Iin ja Iiläisten asema maailman onnellisimmassa maassa?

Olemme saavuttaneet arvostusta ja mainetta kestävänsä kehityksen ja ilmastotyön mallikunta. Tätä kannattaa jatkaa. Samalla kuitenkin kannattaa hyödyntää niitä luonnonvaroja, joita täällä on. Tämä tarkoittaa realistista suhdetta luontoon. Olisi mukavaa ajatella, että jätämme Iin lapsille paremmassa kunnossa, kuin se oli ennen meitä, myös taloudellisessa mielessä. Ennen sanottiin, että velka veli otettaessa, veljenpoika maksettaessa. Millaisen taakan jätämme tuleville sukupolville?

Kunnan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille tarpeelliset palvelut. Kunnilla on sanottu

olevan liikaa laissa määrättyjä tehtäviä. Tehtävien paljous on horjuttanut monen kunnan taloutta, ei kuitenkaan kaikkien. Kuntia tutkimalla on helposti havaittavissa, etteivät palveluitaan karsineet ja keskittäneet kunnat ole aina päässeet parempaan taloudelliseen asemaan. Menestyneet ovat löytäneet uusia erilaisia tapoja toimia.

Palveluita keskittämällä

kunta ei saavuteta riittävää talousvaikutusta. Keskittäminen vähentää lähipalvelunsa menettäneiden onnellisuutta. Tarvitaan uusia tapoja, näitä en kuitenkaan usko löytyvän Perlaconin tilastollisen tarkastelun pohjalta. Uskalletaan löytää nuo uudet toimintatavat ja tehdään listä onnellisin kunta.

Pekka Koskela

Iijoen uitto loppui vuonna 1988. Iin kunnantalon pihalla paljastettiin vuonna 2003 kuvataiteilija Sanna Koiviston tekemä pronssi-veistos Iijoen uitolle kunnianosoituksena uittotyöntekijöille. Patsaan korkeus on 3,5 metriä. Puu ui Iijossa satoja vuosia. Vielä pitkään 1900-luvulle uitto oli tukkipuiden ainoa kaukokuljetusmuoto. Vuonna 1988 se kuitenkin Iijoen osalta päättyi, kun maakuljetukset tulivat halvemmiksi. Parhaimmillaan joka kolmannen Iiläisen työikäisen lasketaan olleen uitossa mukana - ja työikä oli silloin melko venyvä käsite. Uittoon päästiin, tai jouduttiin, jo kymmenvuotiaana.

Rakennettu ympäristö on hyvinvointimme perusta

Rakennetun ympäristön merkitys meille tavallisille kuntalaisille on todella suuri. Ei ole yhdentekevää, mitä kunnassa suunnitellaan, rakennetaan ja ylläpidetään. Monesti unohtuu kuitenkin se, että rakennetusta omaisuudesta tulee pitää huolta. Kerrytetään

joskus huomaamattakin korjausvelkaa liikaa eli jätetään esim. tiet kunnostamatta.

Saavutettavuus on osa kilpailukykyä. Meidän tulee huolehtia siitä, että kunnan verkostot, niin tiestö, vesihuolto, sähköverkko yms. pidetään kunnossa kaikille. Lin

kunta on pinta-alallisesti niin iso ja harvaanasuttu, että on syytä tiedostaa se tosiseikka, että yksityisautoilu on vahva osa meitä. Tärkeä on pitää ajotiet tasaisina ja turvallisina. Turvallisuutta tarvitaan myös kevyelle liikenteelle. Emme tarvitse punaisia baan-

oja, mutta tasaisia pyöriteitä tuki.

Tieverkoston toimivuus on kriittinen tekijä myös elinkeinoelämän kannalta. Lin kunnan sijainti on hyvä ja se kannattaa hyödyntää. Eikä haittaa yhtään, että valtio on tehnyt oman osansa tiever-

kon kunnostamisesta ja laatu- tason nostamisesta mm. VT4 -hankeen osalta. Valtion (ELY-keskus) kanssa pitää tehdä jatkossakin hyvää yhteistyötä maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämisessä.

Rakennettua ympäristöä ovat myös lähiliikuntapaikat. Näitä kannattaa rakentaa, kehittää ja kunnossapitää. Liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia tuovien paikkojen hyödyt ovat moninaiset. Näillä pystytään ehkäisemään mm. lasten ja nuorten syrjäytymistä ja saavuttamaan terveyshyötyjä.

Nämä asiat kuuluvat Suomen Keskustan, lin Keskustan ja minunkin vaaliteemoihin. Jos olet vähänkään samaa mieltä, niin hyvä äänestäjä, tiedät ketä äänestät! Keskusta on se kotimainen – ihmisten toiveiden toteuttaja ja hyvän elämän turvaaja.

Mika Jutila

lin maisemaa. Kuva Mikko Jäppinen.

Yhteiskunnallisilla olosuhteilla on suuri merkitys mielenterveyteen

Mielenterveys ei riipu pelkästään yksilöstä itsestään, vaan yhteiskunnallisilla olosuhteilla on suuri merkitys

Korona on ollut mukana me reippaan vuoden. Olemme eläneet erilaista elämää pelon alla. Me aikuiset tästä selviämme, meidän omat elämäntapamme ovat vakiintuneet ja elämämme koostuu pääosin työstä ja perheestä.

Nuorilla ja nuorilla aikuisilla tämä ei ole samanlaista. Heillä on tarve nähdä ja tavata toisia nuoria, kuulua ryhmään ja viettää aikaa isossa porukassa. Myös lapsiperheiden arki on muuttunut. Lasten harrastukset ovat olleet tauolla ja kontakteja perheiden välillä on ollut vähän. Lapsiperheet kohtaavat usein monia haasteita samanaikaisesti, opiskelun tai uran ja perheen yhdistäminen, lasten kasvatus, asuinolojen mahdolliset muutokset, päiväkodin/koulun kanssa toimiminen ja samalla omien arvojen ja tavoitteiden pohdinta.

Nuorille, nuorille aikuisil-

le ja lapsiperheille tämä korona-aika on ollut valtava muutos. Huomattavissa on selkeää pahoinvointia heidän tahollaan. Meidän on nyt kunnassa mietittävä niitä keinoja, joilla voimme vastata nuorten ja perheiden pahoinvointiin. Kunnan on tärkeää vahvistaa kuntalaisten mielenterveyttä monella tavalla. Hyvä mielenterveys on yksilön hyvinvoinnin perusta, se auttaa sietämään ajoittaista ahdistusta, vahvistaa kykyä toimia muuttuvissa tilanteissa ja auttaa sietämään elämään väistämättä kuuluvia vaikeita asioita.

Terveydenhuollossa mielenterveyspalvelut ovat jääneet vaatimattomaan rooliin: kaikista terveydenhuoltoon käytetyistä rahoista alle 5 % suuntautuu mielenterveyspalveluihin. Apua joutuu usein odottamaan ja sen löytäminen vaatii voimavaroja. Kunnan onkin tärkeä tukea asukkaidensa mielenterveyttä myös muutenkin kuin terveydenhuollon kautta. Mielenterveyttä voi vahvistaa

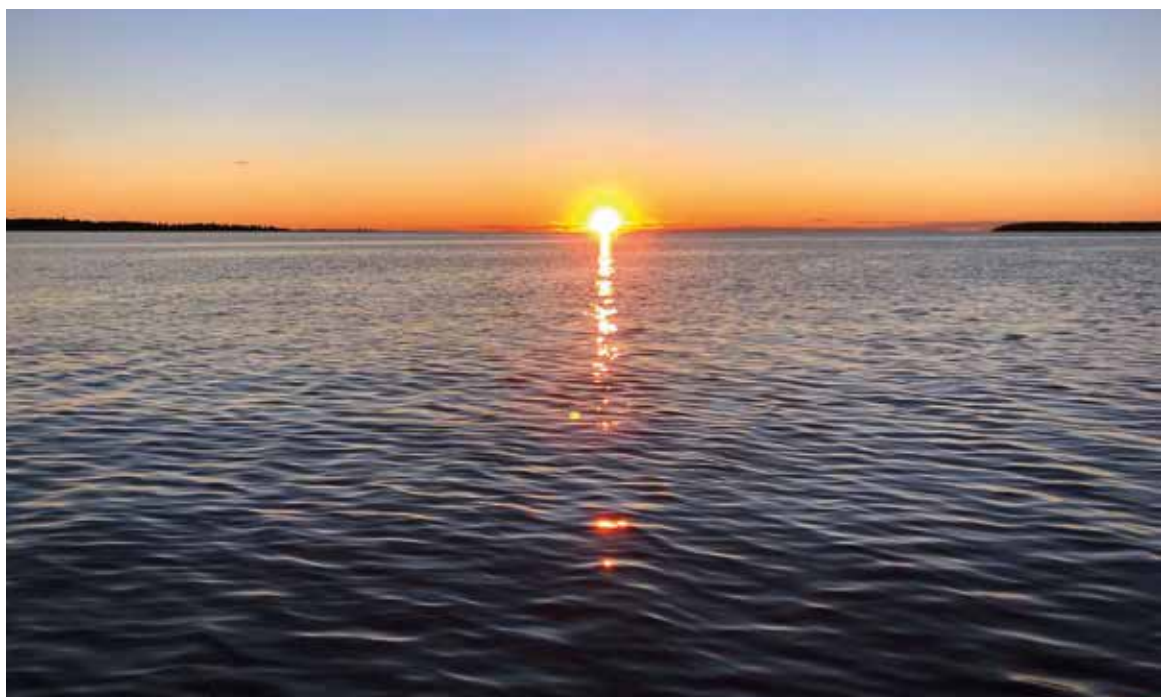
rakentamalla kannattelevaa, turvallista ja mielekästä arkea. Mielekkääseen, turvalliseen ja kannattelevaan arkeen kuuluvat perheen ja ystävien läheisyys, fyysinen terveys, hyvät harrastusmahdollisuudet, kulttuuripalvelut ja tunne siitä, että apua on saatavilla, kun sitä tarvitsee.

Hyvä mielenterveys ei ai-noastaan ehkäise mielenterveyden ongelmia tai sairastumista, vaan luo hyvinvointia, voimavaroja ja lisää elämänlaatua. Jokaisella kuntalaisella on oikeus hyvään mielenterveyteen ja turvalliseen arkeen.

Toivon, että me lin kunta-

na sitoudumme siihen, että voimme tarjota apua jokaiselle sitä tarvitsevalle mahdollisimman pian tarpeen tullen. Tällä hetkellä emme ole sillä tasolla!

Sirpa Varanka

Omaishoito on kunnalle edullista

Haluan nostaa keskusteluun omaishoidon. Itselleni se on päivittäistä arkea ja tiedän mistä kirjoitan.

Omaishoitotilanne mielletään usein ikäihmisten hoitamiseksi, vaikka monet hoidettavat läheiset ovat lapsia tai työikäisiä. Omaishoitotilanne saattaa tulla perheen elämään eri elämänvaiheissa. Omaishoitajia ovat mm. vammaisen lapsen vanhemmat, puolisoaan hoitavat ja ikään-tyvistä vanhemmistaan huolehtivat tyttäret ja pojat. Hoitosuhde voi kehittyä hitaasti hoidettavan avuntarpeen lisääntymisen seurauksena tai äkillisesti sairauskohtauksen, onnettomuuden tai erityistä hoivaa tarvitsevan lapsen syntymisen myötä.

Omaishoitajat ovat ihmisiä, jotka ovat hyvin lujilla. Heillä on joka hetki vastuullaan rakas ja tärkeä ihminen, joka tarvitsee jatkuvaa usein henkisesti ja fyysisesti raskasta huolenpitoa. Raskaassa tilanteessa olevilta ihmisiltä ei pidä ottaa tukea pois, vaan ennemmin lisätä. Kunnassa on ennen kaikkea pohdittava miten huolehditaan jokaisen omaishoitajan fyysisestä, henkisestä ja taloudellisesta

selviytymisestä. Niin virkamiehillä kuin lautakunnan jäsenilläkin on vastuu huolehtia siitä, että omaishoitajia ei jätetä pulaan.

Omaishoitajat tekevät äärettömän tärkeää työtä läheistensä hoitamisessa. Omaishoito on paras ja edullisin tapa huolehtia apua tarvitsevien kuntalaisten tarpeista. Kunnassa on omaishoitajia, jotka saavat pientä palkkiota tehdystä työstä. Lisäksi ilman korvausta useat läheiset hoitavat omaisiaan. Perhehoitoa tulisi kehittää yhtenä vaihtoehtona vanhusten hoidossa. Omaishoitajilla tulee olla mahdollisuus vapaapäiviin ja se mahdollistuu, kun hoidettavalle räätälöidään yksilöllinen tilapäishoito. Mahdollisesta soteuudistuksesta huolimatta palveluita on pystyttävä edelleen saamaan lähipalvelu periaatteella myös lissä.

Omaishoito on kunnalle edullista. Se korvaa osittain kunnan järjestämiä palveluja ja siksi se hillitsee kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvua. Omaishoidon tuen piirissä olevan hoidettavan hoito vaatisi ilman omaishoitoa tavallisesti joko

säännöllistä kotihoitoa, palveluasumista tai laitoshoidoa. Myös omaishoidon tuen ulkopuolella tehtävä omaishoito voi korvata säännöllisiä ja vaativia palveluita.

Ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen on noin 63 000 €/v., omaishoito noin 12 000 €/v. Kustannukset

kunnalle vuodessa, kun omaishoidon palkkio keskimäärin 440 €/kk, omaishoitajalla 3 vapaa vuorokautta/kk, jolloin hoidettava tehostetussa palveluasumisessa (186 €/vrk). Luvut ovat THL:n tilastosta vuodelta 2014, joten kuudessa vuodessa kustannukset ovat kasvaneet.

Pidetään siis huolta kaikista niistä omaishoitajista ja läheisistä jotka tekevät tärkeää työtä kellon ympäri usein jakamisen ääri rajoilla.

Anne Matikainen
*Työterveyshoitaja,
hallintotieteiden maisteri,
omaishoitaja*

Ii – sopivan kokoinen yrittää, asua ja unelmoida

Visioimassani Iin kunnassa asiat hoituvat näppärästi, oli kyseessä talon rakentaminen, yrityksen sijoittuminen tai lasten hoitopaikan saanti. Se käyttää kokoaan hyödyksi, sen ketteryyttä vastata tarpeisiin ja se toimii kuntalaisten ja yritysten eduksi.

KETTERYYS

Ii on vajaan 10 000 asukkaan kunta. Se on ketterän kokoinen ja täällä virkamiehet ja työntekijät tunnetaan usein nimeltä ja vaikei näin olisikaan, heidät saa näppärästi kiinni puhelimitse, sähköpostitse taikka paikanpäältä.

Asiat hoidetaan nopeasti ja vatuloimatta, koska Iin kuntaorganisaatiossa ei ole ylimääräisiä portaita. Ketteryyden johtuu myös siitä, että täällä halutaan aidosti hoitaa kuntalaisten asioita, oli kyseessä sitten yrittäjän, lapsiperheen tai ikäihmisen asia.

Kuntalaista ei pompotella eteenpäin asiansa kanssa, vaan siitä otetaan koppi. Kuntaorganisaatiossa tehdään

vahvaa yhteistyötä toimialarajat ylittävästi, joka näyttäytyy kuntalaiselle saumattomina palveluina. Kuntalaisten mielipiteet otetaan vahvasti huomioon erilaisin osallistamisen menetelmin.

LAADUKKAITA PALVELUITA VAUVASTA VAARIIN

lissä lapset voi jättää hyvillä mielin hoitoon, sillä ryhmäkoot ovat pieniä, hoitajat ovat ammattitaitoisia ja viihtyvät työssään sekä päiväkodin tilat ovat asianmukaiset.

Koululaiset voivat kulkea koulumatkansa turvallisesti, saavat korkealaatuisia opetusta ja voivat tuntea kuuluvansa joukkoon. Perheet saavat tukea ja apua tilanteissaan ja sitä tarjotaan ennakkoivasti perheen tilanne huomioon ottaen.

Myös päätöksenteossa lapset ja perheet otetaan huomioon. Ikääntyessä taataan turvallinen asuminen kotona laadukkaiden palveluiden turvin ja palvelutarpeen kasvua hoitokodissa.

Hyvät harrastemahdollis-

suudet ja liikuntapaikat ylläpitävät kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.

YRITYKSET LUOVAT ELINVOIMAA

Ii on tunnettu yritysystävällisyydestään ja sen työstä yritysten eteen. Päätöksenteossa, kaikilla sen tasoilla, otetaan huomioon niiden vaikutukset paikallisiin yrityksiin. Hankinnoissa pyritään suosimaan paikallisia toimijoita ja yritysten kanssa käydään aktiivista markkinavuoropuhelua.

Dynaamisen hankintajärjestelmän (DBS) käyttöä testataan, toisiko se ketteryyttä hankintoihin ja auttaisi se pk-yrityksiä pääsemään helpommin kunnallisten hankintojen piiriin. Iiläiset päättäjät ja virkamiehet tekevät yhdessä hartiavoimin töitä sen eteen, että uusi nelostien linjaus ei tee listä nukkumalähiötä vaan nelostien liittymää saadaan muutettua lähemmäs Pentinkangasta (Kärkkäisen ja Micropoliksen aluetta), jotta jatkossakin ohikulkuli-

kenne jättää kuntaan muuta kuin kuin pakokaasua.

lissä kehitetään vastuullista matkailua yritykset ja ympäristö edellä ja hyödynnetään ilmastotyöstä saama julkisuus.

ASUMINEN

Ii mahdollistaa asumisen niin ruutukaava-alueella kuin sen ulkopuolella. Täällä on turvallista asua ja luonto on aina lähellä. Turvalliset elämisen puitteet antavat tilaa unelmille!

Yritykset luovat lihin työpaikkoja, joiden perässä tänne muutetaan ja myös etätyöt luonnistuvat ympäri kuntaa kuituyhteyden kautta -ikkunan takaa avautuvista maisemista nauttien. Työpaikka pendelöinti onnistuu näppärästi moottoritien valmistuessa, mutta myös julkisilla välineillä, joiden käyttöön on keksitty uusia ketteriä menetelmiä.

TALOUS

Taloutta tasapainottaessa joudutaan tekemään kipeitä

päätöksiä. Tässä työssä kunnan työntekijöiden, oman alansa asiantuntijoiden ääni tulisi olla vahvasti huomioon otettuna.

Palveluita muokattaessa kustannustehokkaimmiksi myös kuntalaisten mielipiteiden avulla voidaan tehdä tulkintoja siitä, miten tarpeisiin olisi mahdollista vastata tehokkaammin. Uudistukset ovat välttämättömiä, mutta niiden mukaan ottaminen, keiden elämään päätökset vaikuttavat suoraan tai välillisesti, auttaa niiden läpiviemisessä ja hyväksymisessä. Kunnan budjetin takana on suora yhteys sen työntekijöiden sekä kunnan palveluita käyttävien ihmisten elämään.

Ii on luontonsa, kuntalaistensa ja yritystensä muodostama kokonaisuus, joka on omaleimainen ja eteenpäin katsova. Se on elävä symbioosi ja osiensa summa.

*Sopivan kokoisena
Iin puolesta,
Minna Paakkola*

Ajatuksia iiläisestä varhaiskasvatuksesta ja opetuksesta

Iissä on vuosien saatossa kehitetty kunnan kyläkouluverkkoa. Harvassa Pohjois-Pohjanmaan maaseutumaisessa kunnassa on niin paljon kouluja kuin meillä Iissä on.

Kyläkouluverkosto on saanut mainetta ja lapset ovat

saaneet käydä koulua oman kylänsä opinahjossa sangen lähellä kotiaan.

Iin kehitys on ollut vastavirrassa maamme yleiseen kehitykseen, jossa pieniä kyläkouluja on 2010-luvulle tultaessa lakkautettu merkittävästi ja

yhdistetty isompiin yksiköihin. Tilastojen mukaan noin 90 prosenttia Suomen kyläkouluista on lakkautettu.

Koulu on vuosisatoja ollut kuntalaisten henkisen toiminnan ja sivistyksen keskipiste. Koulu toimii ihmisten

kokoaja mm. toimien iltaisin lasten, nuorten ja aikuisten harrastuspaikkana. Koulu tarjoaa perheille perhemuistoja, kun eri sukupolvet voivat käydä samaa opinahjoa.

Kuluvan vaalikauden aikana on Iissä tehty merkittäviä kouluinvestointeja. Haminan koulun Kirkkotien koulurakennus otettiin käyttöön, Ojakyliin ja Pohjois-Iihin tehtiin uutta tilaa ja Alarannan uusi koulu vihittiin tänä keväänä. Tämä osoittaa Iin päättäjien myönteistä suhtautumista koulutukseen ja lasten ja varhaisnuorten palveluihin.

Varhaiskasvatuksessa on kuluvan vaalikauden aikana otettu käyttöön avoin varhaiskasvatus sekä tehty päätös uuden suuren varhaiskasvatusyksikön tekemisestä Haminan koulun viereen kuntakeskukseen. Suuryksikön myötä on tarkoitus lakkauttaa pienempiä päiväkotia ja siirtää niiden toiminta uuteen rakennukseen.

Avoin varhaiskasvatus on ollut suosittua ja se on vastannut erityisesti kotihoidossa olevien lasten tarpeisiin saada laadukasta varhaiskasvatusta muutamia tunteja viikossa, kontakteja ryhmässä toimimiseen ja kaverisuhteiden luomiseen.

den luomiseen.

Toisen asteen koulutus on erittäin tärkeää säilyttää Iissä. Lukion opiskelijamäärä onkin kasvanut jo pariin sataan. Lukio lisää kunnan elinvoimaisuutta ja vetovoimaa. Toisen asteen maksuttomuus alkaa 1.8.21 alkaen.

Iin kouluissa ja varhaiskasvatuksessa on menneen parin lukuvuoden aikana ajettu sisään hyvinvoivan kasvuyhteisön toimintamalleja. Hyvinvoiva henkilöstö ruokkii hyvinvointia lapsille ja päinvastoin. Lasten osallistaminen on tärkeää, sillä se mainitaan yhtenä koulujen opetussuunnitelman tärkeimpänä periaatteena. Osallisuuden kautta lapsen yhteiskunnallisen vaikuttamisen taidot kehittyvät ja lapsi huomaa pystyvänsä vaikuttamaan koulunsa tai varhaiskasvatusyksikkönsä asioihin.

Tulevalla vaalikaudella tulee edelleen vaalia iiläisten koulujen, lukion ja varhaiskasvatusyksikköjen kehittämistä ja niiden hyvinvointia.

Lapsiin ja nuoriin ei panosteta koskaan liikaa!

Jari-Jukka Jokela
Kansankynttilä ja rehtori

Haminan koulu sijaitsee aivan Iin kuntakeskuksessa

Perhepalvelut tukevat vanhemmuutta

Perhepalvelut ovat vanhemmuuden tukemista arjessa, jota tehdään yhdessä perheiden ja yhteistahojen kanssa. Tehtävänä on lapsiperheiden tukeminen arjessa, jossa pitää ottaa huomioon kunkin perheen yksilölliset tarpeet perhelähtökohtaisesti. Käytännössä perhepalveluisa olisi mahdollista saada mahdollisimman laajasti apua kaikkiin kodin askareisiin, lasten hoidosta siivoukseen ja ruuanlaittoon.

Iihin muuttaa paljon uusia perheitä, ja täällä jo asuvilla ei välttämättä ole laajaa tukiverkostoa ympärillä, joiden puoleen pystyisi tarpeen tullen kääntymään. Meidän tehtävä kuntana on taata kaikille perheille riittävä, kattava ja laadukas perhepalvelu, joka olisi mahdollisimman

helposti saatavilla. Oulunkaaren kautta tällaista laadukasta palvelua on tarjolla, kuitenkin ostopalveluna ja sitä on rajoitettu. Kaikilla ei ole mahdollisuutta tai jaksamista hakeutua palvelun piiriin.

Lapsiin ja perhearkeen panostamalla olisi pitkäkestoinen vaikutus lasten ja vanhempien jaksamiseen ja hyvinvointiin kaikilla osa-alueilla. Auttava käsipari arjen pyöryksessä ehkäisee vanhempien liikakuormitusta ja näin ollen lapset kasvavat perheessä, jossa myös vanhemmat voivat hyvin. Perhepalvelut olivat 1980-90-luvuilla kattavat, ja miltein joka lapsiperheessä oli kodinhoitaja. Niistä ajoista muistot ovat hyvät. Kodinhoitaja oli yleensä kokopäivän yhdessä perheessä, ja jos vanhemmat olivat vauvan hakureissul-

la, kodinhoitaja oli viikon ja kaikki asiat oli hoidettu. Näin vanhemmilla jäi aikaa ja jaksamista uuden tulokkaan hoivaamisessa.

Perhepalveluun panostamalla säästetään niitä kus-

tannuksia, joita koituu, kun perheessä vanhemmat kuormittuvat, uupuvat ja joutuvat turvautumaan ammattiauttajiin. Lisäämällä kodinhoitajia, tämä toisi kuntaan lisää työpaikkoja ja lastensuojelu ei

kuormittuisi niin runsaasti.

Olisiko meidän aika tarkastella ja päivittää perhepalvelut uudelle tasolle?

Taina Häkklä

Annetaan nuorille tulevaisuus, johon uskoa ja luottaa

Nuorena ehdokkaana koen tärkeäksi, että rakennamme nyt kestävästä tulevaisuudesta ja otamme huomioon päätöksenteossa myös pitkän aikavälin vaikutukset. Tietenkin aina kaikessa täytyy olla mukana taloudellinen ajattelu, koska

mitään kestävää ei voida rakentaa ilman vakaata taloudellista pohjaa. Kestävän tulevaisuuden rakentaminen onnistuu panostamalla ympäristöön, koulutukseen ja talouteen. lissä ilmastotyö on erityisen hyvällä tasolla ja olem-

me saaneet siitä tunnustusta, mutta se ei tarkoita sitä, että voisimme lopettaa tähän. Jokaisella yksilöllä ja organisaatiolla on vastuu tehdä toimia yhteisen maailmamme puolesta. Ilmastotoimien tulee olla tehokkaita ja realistisia eli jokaisen toimen tulee

olla perusteltu tehokkaaksi ja toimivaksi ratkaisuksi. Yksinkertainen esimerkki mitä voimme tehdä on tehostaa kierrätystä. Esimerkiksi tarvitsemme muovikeräysastian Kuivaniemen Salen viereiselle kierrätyspisteelle. Lisäksi meidän varmistaa, että kunnan toiminnossa kierrätetään mahdollisimman paljon ja oikeaoppisesti. Muovin keräys on tehokas tapa vähentää neitseellisen öljyn tarvetta sekä keino pienentää sekajätteen määrää. Muita käytännön toimia ovat esimerkiksi uusiutuvien energialähteiden lisääminen, kuten erinäisin keinoin kuntalaisten kannustaminen aurinkopaneelien hankintaan. Tuulivoima on erinomainen uusiutuva energialähde, mutta uusien voimaloiden sijoituksessa tulee ottaa huomioon kuntalaisten mielipiteet.

Koulutus on tärkeää, joten nuorille tulee taata laadukasta opetusta, josta he saavat ymmärrystä maailmasta, kykyä ajatella kriittisesti ja pohjaa jatko-opintoihin. Koulutuksen osalta haluan, että kiinnitetään huomiota ryhmäkokojen suuruuteen ja siihen, että pystymme tarjoamaan erityistä tukea vaativille oppilaille omat opetusryhmät, jotta heitä ei tarvitsisi integroida muuhun luokkaan. Näillä toimilla pystyisimme lisäämään opettajien resurs-

sien riittämistä itse opetukseen. Lukion säilyminen lissä on kunnan imagon lisäksi tärkeää siksi, että nuorilla on mahdollisuus suorittaa toisen asteen opinnot omassa kotikunnassaan. Lukion säilymisellä pystymme varmistamaan pätevien opettajien saanti myös yläkoululle, mistä pääsemme seuraavaan ongelmaan: Kuivaniemen yläasteen oppilasmäärän vähenemisen vuoksi pitää keksiä ratkaisu, jolla oppilaiden koulumatkojen pituus saadaan pysymään järkeväksi sekä saadaan pidettyä koulu edelleen houkuttelevana työpaikkana päteville opettajille. Esimerkiksi yhteistyö Simon kanssa on harkinnan arvoisen vaihtoehdon.

Nuorten ja samalla kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin panostaminen on osa mielekästä nykyisyyttä ja tulevaisuutta. Hyvinvointia voidaan edistää huolehtimalla laadukkaista urheilumahdollisuuksista. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että hiihtoladut pidetään kunnossa myöskin Kuivaniemellä koko hiihtokauden ajan ja lisäksi keväntalvella hiihtoladua voitaisiin vetää myös merelle. Kunnan pitää jatkaa liikuntamahdollisuuksien tuottamista yhteistyössä urheiluseurojen kanssa. Näin pystymme hyödyntämään paikallista osaamista ja tarjoamaan sellaista urheilu- ja vapaa-ajantoimintoja, jotka ovat lähellä kuntalaista.

Edellä esitetyt toimet ja terve kuntatalous ovat osana paremman huomisen rakentamista. Siihen huomiota nuoret voivat luottaa ja kokea tulevaisuuden turvatuksi. Tälle tulevaisuudelle on hyvä lähteä rakentamaan elämänsä lissä.

Juuso Pyörälä

Iin keskustan järjestämälle lasketteluretkelle Syötteelle ilmoittautui 2 linja-autolastillista innokkaita lapsia ja nuoria. Kuva Jaakko Höyhtyä

Tuulivoima on erinomainen uusiutuva energialähde, mutta uusien voimaloiden sijoituksessa tulee ottaa huomioon kuntalaisten mielipiteet. Kuvan tuulimyllyt ovat Vatungin satamassa. Mikäli kaikki kaavailut tuulivoimahankkeet toteutuisivat Kuivaniemi-Olhava-Pohjois-Ii välillä, se tarkoittaisi, että n 30 km merenrannikkoa olisi valjastettu tuulivoimaloilla. Kuva Juuso Pyörälä

Kuntavaaliehdokkaat

12

Alaraasakka Aili-Marja
varhaiskasvatusopettaja, eläkeläinen

13

Alaraasakka Eero
metsätalousinsinööri, eläkeläinen

14

Huotari Noora
yrityskehittäjä

15

Häkkinen Taina
yrittäjä

20

Jyrkäs Mervi
merkonomi, lähihoitaja

21

Kaisto Hannu
agrologi, aluepäällikkö

22

Kaleva Oili
suuhygienisti, opiskelija

23

Kehus Reijo
prosessinhoitaja, tukiasematestaja

28

Nevalainen Pekka
vastaava lastenhoitaja

29

Nevatalo Satu
opiskelija

30

Orajärvi Taisto
eläkeläinen

31

Paakkola Minna
projektipäällikkö

36

Sassi Satu
sosionomi

37

Södo Kati
hoitaja

38

Södo Veikko
yrittäjä

39

Tapio Helka
taloussihteeri

Kuntavaalit 13.6.2021 • www.keskusta.fi

Ennakoäänestys kotimaassa 26.5 – 8.6. ja ulkomailla 2. – 5.6.2021

Iissä

<https://keskusta.fi/pohjois-pohjanmaa/ii/>
www.facebook.com/linKeskusta/

16

Jokela Jari-Jukka
rehtori, luokanopettaja

17

Junes Arto
linjanvetäjä

18

Jussila Jukka
maanrakennusmies

19

Jutila Mika
yhdyskuntatekniikan insinööri

24

Klasila Pirjo
maatalousyrittäjä

25

Koskela Pekka
lehtori, eläkeläinen

26

Kärki Jarkko
opiskelija (AMK), lihanleikkaaja

27

Matikainen Anne
työterveyshoitaja, HTM

32

Paakkola Simo
kauppätieteiden maisteri

33

Pakonen Ilkka
maanviljelijä, yrittäjä

34

Pyörälä Juuso
prosessitekniikan opiskelija

35

Sanaksenaho Harri
metsätalallinen

40

Tuomela Johannes
ekonomi, rakennusinsinööri

41

Valaja Sanna
sairaanhoitaja

42

Varanka Sirpa
luokanopettaja

43

Ylitalo Matti
maanviljelijä, eläkeläinen

Keskusta
Se kotimainen.

Itsenäinen li
Kehittyvät
Kylät

Kuntavaaliehdokkaiden esittelyt ja tavoitteet

Ehdokkaat kertovat itsestään ja mitä asioita ajaisivat valtuutettuna eteenpäin seuraavalla vaalikaudella:

Aili-Marja Alaraasakka

Olen syntyjäni paljasjalkainen iiläinen, naimisissa ja eläkkeellä oleva LTO/esiopettaja Asemakylältä Raasakasta. Työuralani pisimpään olen toiminut päiväkodinjohtajana ja viimeisimpänä resurssiopettajana Haminan koululla 2017.

Harrastuksiani ovat mm. puutarhanhoito, pyöräily, hiihto, käsityöt, marjastus, sienestys, matkailu, kuorolaulu koronarajoitusten vuoksi nyt tauolla.

Ensimmäisen kerran tulini valituksi kunnanvaltuustoon kaudelle 1985-1988.

Meneillään olevalla valtuustokaudella olen ollut varavaltuutettu ja kunnanhallituksen varajäsen, vesiliikelaitoksen johtokunnan ja li-instituutin lautakunnan jäsen sekä Oulunkaaren yhtymävaltuuston jäsen ja Oulunkaaren tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja.

Itsenäisen lin elinvoima ja menestyminen perustuu ydinkeskuksen lisäksi eläviin ja vetovoimaisiin kyliin. Tämä edellyttää aktiivista kaavoitusta, maankäyttö- ja tontti politiikkaa, jolloin kuntaan saadaan asukkaita ja uusia monipuolisia yrityksiä, mikä vahvistaa työllisyyttä ja tuo verotuloja kuntaan. Vahvan kuntatalouden myötä voidaan turvata hyvinvointia ja riittävät lähipalvelut kaikille kuntalaisille.

Kolmen joen ja pitkän merenrannan lissä olisi enemmänkin tilaa lähi- ja luontomatkailuyrittäjyydelle, kun suomalaiset ovat löytäneet kotimaan kohteet.

Syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn tulisi lisätä etsivän nuorisotyön kaltaista toimintaa myös lapsiperheiden ja ikäihmisten pariin.

Ilojen varrella asuvana sydäntä lähellä on kevyen liikenteen väylän rakentaminen molemmin puolin jokea mahdollista turvallisempaan koulutien lapsille ja kuntoilijoille.

Vanhon uoman viemäröinti Asemakylällä tulee asukkaitten toiveesta toteuttaa viettoviemäröintinä kylien tasavertaisuuden periaatteella.

Eero Alaraasakka

Olen 66-vuotias metsätalousinsinööri. Toimin lin Metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtajana eläkkeelle saakka. Asun Raasakassa ja haluan vaikuttaa kuntani asioihin. Tärkeitä asioita minulle on suunnistus, melonta, tukkilaisuus, kitara, musiikki, rakentaminen, Valto Pernun säätio, Pahkakosken yhteismetsä ym. Tunnen lin maastot ja asukkaat hyvin. Harrastan metsään liittyviä asioita yhä mielenkiinnolla.

Tärkeitä asioita on talouden tasapaino ja kunnan tasapuolinen kehittäminen, yksikulttuurinen itsenäinen li, vanhan uoman vesittäminen ja toimivat kalatiet ym. Tärkeitä ovat kaikki kuntalaisiin liittyvät asiat. Olen toiminut kahdella edeltävällä valtuustokaudella valtuutettuna. Ajattelen asioita pitkällä tähtäimellä ja siksi joissain asioissa mielipiteeni ei aina noudata yleistä kantaa.

Noora Huotari

Olen 43-vuotias yritys- ja rahoitusalan asiantuntija. Minulla on BBA- tutkinto kaupan ja hallinnon alalta, olen työskennellyt pankkisektorilla 17 vuotta ja viime vuodet yrityskehittäjänä lin kunnassa. Perheeseeni kuuluu yrittäjämies ja kaksi koira. Asun Oijärvellä ja harrastan luonnossa kulkemista, metsänhoitoa ja matkailua.

Olen ensimmäistä kertaa ehdolla kuntavaaleissa. Arvostan yhteistyötä virkamiesten, päättäjien, yritysten ja kuntalaisten välillä. Tärkeää tehdä yhdessä järkeviä päätöksiä, jotka edistävät kuntatalouden vahvistumista ja lin kehittymistä itsenäisenä kuntana. Vahva kunta tukee yritystoimintaa ja tarjoaa asumisvaihtoehtoja keskustuissa kehittyvien palveluiden äärellä sekä elinvoimaisissa kylissä.

Taina Häkkinen

Olen 59-vuotias perheenäiti, ja sukujuureni ovat vahvasti iiläiset. Olen syntynyt ja kasvanut täällä. Nykyisin asumme äitini sukujuurilla Kantolassa. Olen pitopalveluyrittäjä. Työkokemusta minulla on 26 vuodelta. Aikaisemmin olin töissä laitospalveluissa.

Harrastuksiini kuuluvat käsityöt, marjastaminen, luonnossa liikkuminen ja puutarhanhoito.

Olen ollut lin kunnan luottamustehtävissä, kunnan valtuutettuna opetus- ja varhaiskasvatustalokunnassa, ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunnassa, lilaakson hallituksessa sekä uskottuna miehenä maanmittaustoimituksissa.

Minulle on tärkeää, että kuntalaisia kuunnellaan ja noudatetaan tasaarvoista politiikka ja kylät säilytetään elinvoimaisina. Väkiluvun kasvuun satsattava, että saataisiin lapsiperheitä muuttamaan lihin, silloin meillä pitäisi olla perhepalvelut helposti saatavilla matalalla kynnyksellä. Koulumatkojen ja asuinympäristön turvallisuuden ja siisteyden toivon tarkennusta. Kuntatalous tulee saada tasapainoon niin, että tulot ovat suuremmat mitä menot.

Jari-Jukka Jokela

Olen 52-vuotias vajaa 30 vuotta lissä asunut kasvatusalan ammattilainen. Koulutukseltani olen luokanopettaja, kasvatus-tieteiden maisteri. Päivätyössäni toimin Haminan koulun rehtorina.

Olen saanut ollut kunnanvaltuutettuna jo lähes neljä vaalikautta. Aiempia kunnallisia tehtäviäni ovat olleet mm. kunnanhallituksen jäsenyyden, kunnanvaltuuston varapuheenjohtajuus ja puheenjohtajuus sekä nykyisellään olen mm. li-Instituutti-lautakunnan puheenjohtaja ja Oulunkaaren kuntayhtymävaltuuston puheenjohtaja.

Koen, että minulla olisi virtaa kehittää edelleen kaikkien kuntalaisten liä. Uskon päätöksenteossa laajaan yhteistyön voimaan. Harrastan penkkiurheilua, ulkoilua ja musisointia eri muodoissaan.

Vaalitavoitteitani: HYVINVOIVA II – HYVIEN PERUSPALVELUJEN takaaminen iiläisille. Kunta on kuntalaisia varten. Hyvät palvelut ovat viihtyvyyden tausta vauvasta vaariin. Taaperoiden tulee saada laadukasta varhais- ja esiopetusta ja lasten sekä nuorten modernia opetusta turvallisissa tiloissa. Ikäihmisten palveluiden tulee olla hyvin resursoituina yksilöt huomioivaa. Kotihoidon ja laitoshoidon tasapaino on tärkeää. Kaikkien tulee päästä ajallaan lääkäriin.

TURVALLISEN JA KEHITTÄMÄN ELINYMPÄRISTÖN IITÄ tulee kehittää kaavoituksella, joka mahdollistaa entistä viihtyisemmän ja turvallisemman lin rakentumista. Voimme kehittää edelleen liikunta- ja ulkoilualueitamme. Haminan alueen kyläkuvan parantaminen tulee vihdoin ottaa vaalikauden tavoitteeksi, sillä se ei ole vielä maaseutumaisen kehittyvän kunnan käyntikortti.

TULEVAISUUDEN II – KUNTATALOUDEN VAALIMINEN on kuntamme itsenäisyyden tausta. Emme saa säästää itseämme hengiltä, mutta kaikessa toiminnassamme vakaa talous on lähtökohta. Tämä tarkoittaa myös satsaamista yrityselämän kehittämiseen ja samalla työpaikkaomavaraisuuden kasvattamista.

KUNTALAISTEN KUULEMINEN on tärkeää. Aktiivinen kuunteleva valtuutettu on kuntalaisten toiveiden eteenpäin viejä. Lupaan olla tällainen valtuutettu, mikäli vain tulen valituksi.

VALTUUSTO tulee palauttaa arvoiselle paikalle kunnan ykköstoimijaksi. Nykyisellään valtuusto kuuntelee kokouksissaan puuduttavia esityksiä, joista keskustelu jää usein vajaavaiseksi. Valtuutettuja osallistavia valtuustoseminaareja on ollut liian vähän.

Ja lopuksi. MAALAIJÄRJEN KÄYTTÖ on sallittua. Päätöksentekoa on loppujen lopuksi aika yksinkertaista, kun kunta ja eri toimijat toimivat kuntalaisten hyvinvointi edellä.

Arto Junes

Olen 55-vuotias perheellinen 2 lapsen isä. Harrastuksiin kuuluu metsästyksen ja muutenkin metsässä liikkuminen. Toimin Lehto Componentsin lin tehtaan vetäjänä.

Tärkeimmät asiat mitä vein

eteenpäin ensi vaalikaudella olisivat.

Kunnan eripuolilla asuvien tasapuolinen kohtelu eli säilytetään palveluja mahdollisuuksien mukaan myös lin keskustan ulkopuolellakin.

Investointien kustannusarvioit saatava lähemmäs todellista hintaa, ettei tehdä investointipäätöksiä missä lopulliset kustannukset ylittävät monin kerroin alkuperäisen kustannusarvion.

Paljon luonnossa liikkuvana kiinnittäisin huomiota tuulivoimarakentamiseen, onko pakko tuhota kaikki rauhalliset erämaa-alueet osin jopa ainutlaatuiset tuulivoimaloiden aiheuttamalla haitoilla melu ystäväni pahimmista.

Jukka Jussila

Olen kotoisin Jakkukylästä ja asun Haminalla Vaimoni ja Tyttärensä kanssa.

Reissuhoimissa olen ollut rakennus- ja asfalttialalla. Leivän perässä on mennyt viimeisen vuodet. Mittari näyttää 60-vuotta.

Vanhempani asuvat Jakkukylässä kotitalolla omillaan. Tästä olen tyytyväinen. Ihmisen pitää saada olla kotonaan ja omillaan mahdollisimman pitkään. Kunnan rooli on pitää puitteet omatoimiseen ja helppoon asumiseen kunnassa, niin vanhuksille kuin nuoremmillekin.

lissä on kunnan vuokra-asuntoja nuorten muuttaa omilleen ja vanhempienkin ihmistenkin äkillisen tarpeen iskiessä. lin asuntotuotantoa ja uusien asuintalojen kaavoittamista kuntakeskukseen voi edelleenkin lisätä. Korona avasi monen kaupunkilaisen kappuun väljemmille vesille. Koko laajassa lissä kaikkinen Kuivaniemi - Olhava- Oijärvi- Jakkukylä-lähiöineen on vapaata asua ja helppoa hengittää.

Sopivia maapaikkojakin kannattaa kysellä ja seurata kyläyhdistyksistä ja kunnan sivuilta. Kaikkialla lin kunnan alueella tulee olla mahdollista ja tasapuolista asua, postin ja liikenteen toimia, lumiaurojen jyrystä pitkin yötä, katuvalojen palaa pimeimpään aikaan, harrastaa ja asua rauhassa tietäen asioiden kunnassa toimivan.

Kuntapolitiikan pitää olla avointa ja välitöntä, tasapuolista paremman elämänlaadun ja peruspalveluiden turvaamista kaikille kuntalaisille. Valtuutettujen pitää kuulla ja nähdä joka hetki, missä kohtaa mennään kaikissa asioissa ja vaihtaa mielipiteitä keskenään ja varsinkin kuntalaisten kesken.

Kuntalaisten pitää voida myös itsekin vaikuttaa asioihin. Maanteiden siirtoon, kaavoitukseen ja peruspalveluihin

yms. kinkkisiin kysymyksiin jättämällä kannanottojaan sähköisesti ja valtuutettujen välittämänä.

Iijokea, Olhavajokea ja Kuivajokea pitää kehittää tasapuolisesti kohti entisiä rikkaita nousukala-aikoja. Painopiste parempaan kalatalouteen pyrkien, lähiruokaan ja laajempaan virkistyskalastukseen tähdäten. Kunnan rooli on tukea kaikkia mahdollisia jokien parempaan kuntoon tähtäviä toimia ja kaavoittaa ja rakentaa puitteita kalastajille. Tämä tulee tehdä yhdessä jakokuntien ja kaikkien muiden jokea käyttävien ja hyödyntävien tahojen kanssa.

Mika Jutila

Olen 44-vuotias. Koulutukseltani olen yhdyskuntatekniikan insinööri. Valmistuin Oulun seudun ammattikorkeakoulusta vuonna 2001. Valmistumisen jälkeen olen työskennellyt Oulun kaupungin palveluksessa, yhdyskunta- ja -ympäristöpalveluissa. Nykyinen työnimike on lupainsinööri.

Olen syntynyt Kolarista. Oulussa käydyn armeijan ja opiskeluvuosien jälkeen muutimme perheen kanssa lihin vuonna 2005.

Haluan olla rakentamassa ja kehittämässä viihtyisää itsestä lin kuntaa, jossa otetaan huomioon kaikki asukkaat ja yritykset.

VAALITEEMAT:

KUNTALAISTEN HYVINVOINTI

Li tulee kokea kuntana, jossa on hyvä asua. Lapset, lapsiperheet ja ikäihmiset tarvitsevat meidän kaikkien tuen. Lapsiperheiden hyvinvoinnilla on kauaskantoiset seuraukset. Sen vaikutukset näkyvät kouluelämässä, kylillä, koko kunnassa ja myöhemmin yhteiskunnassa. Rauhallinen ja turvallinen asuinympäristö on kaiken lähtökohhta. Lähiliikuntapaikkoja tulee jatkossakin kehittää ja niitä pitää myös ylläpitää. Palvelutasoa on nostettava entisestään huomioiden kaikki käyttäjryhmät.

IIN KUNTATALOUS

Kuntatalouden kannalta on tärkeää, että li koetaan kiinnostavaksi. Täällä halutaan asua ja tänne halutaan muuttaa – kunnan tulee olla vetovoimainen. Nykyisten veronmaksajien lisäksi uudet veronmaksajat ja asukasmäärän kasvu luovat hyvän pohjan kuntatalouden kehitykselle. Paikallista yrittäjyyttä tulee tukea ja kannustaa yrittäjyyteen.

RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

Rakennetusta infrasta tulee pitää huolta. Teiden ja pyöräteiden peruskorjauksista ja

kunnossapidosta on huolehdittava. On tärkeää, että li pysyy myös tarjoamaan edullisia ja väljiä tontteja hyvien kulkuyhteyksien päästä niin omassa kunnassamme työtä tekeville kuin mm. kaupungissa työskenteleville.

Mervi Jyrkäs

Olen 56 vuotias lähihoitaja ja merkonomi.

Työskentelen tällä hetkellä lähihoitajana vammaispuolen asumisyksikössä ohjaajana. Toimistoalan työkokemusta minulla on 22 vuotta, kirjantito, palkanlaskenta ym. toimistotehtäviä. Kahden aikuisen lapsen äiti lin Alarannalta. Harrastukset: Pyöräily, vapaaehtoisjärjestöjen toiminnassa mukana ja Kuivaniemen kesämökillä puuhastelu.

Lähinnä sydäntäni ovat nuoret, eläkeläiset ja vammaiset. Kuntalaiset ovat kaikki yhtä tärkeitä. Hyvä talous on perusta kunnan palveluiden säilyttämiselle ja kehittymiselle!

Lin kunnan luottamustehtävissä olen ollut mukana aikaisempina kautena.

Hannu Kaisto

Olen 51-vuotias agrologi, aluepäällikkö Jakkukylästä. Olen koulutukseltani agrologi, luonteen määrätietoinen ja toimeenpaneva. Asun perheeni kanssa synnyinseudullani, lin Jakkukylässä. Haluan toimia avoimesti ja hyvää yhteistyötä rakentaen. Pitkä työurani aluepäällikkönä yrittäjien parissa on kasvattanut johtamisen, talouden ja markkinoinnin osaamiseni.

Yhteisten asioiden hoitamisesta olen saanut kokemusta toimiessani Jakkukylän osakuntaliitoksen aloiteryhmässä, kyläyhdistyksen puheenjohtajana, lilaakso Oy:n hallituksessa ja lin kunnanhallituksen varajäsenenä.

Lapsiperheen isänä koen perheiden asiat tärkeäksi ja kunnan elinvoiman kannalta keskeiseksi voimavaraksi. Työpaikkojen ja asukasmäärän kasvattaminen sekä palvelutuotannon tehokkuuden lisääminen on kunnan talouden vahvistamiseksi välttämätöntä.

Tavoitteeni:
TULOT MENOJA ISOMMAKSI - ITSENÄINEN II

Lin kunnan tulos käännetään positiiviseksi, jotta säilytämme

päätösvallan omassa käsissä.

- Aktiivinen yritys- ja asukshankinta tuo lisää verotuloja ja vähentää sosiaalisia menoja.

- Palvelutuotannon tehokkuutta parannetaan kuntalaisten palveluja heikentämättä.

200 UUTTA TYÖPAIKKAA

Työllisyysaste 76 prosenttiin ja 200 uutta työpaikkaan lihin aktiivisella yritysuhankinnalla.

- Yrityksen sijoittuminen kiinnostavaksi ja helpoksi, hyödynnetään kunnan kansainvälinen tunnettavuus.

- Elinkeinopalveluiden vastuunjakoa selkeäksi ja suunnitelmalliseksi työllisyystavoitteen saavuttamiseksi.

ELINVOIMAISET KYLÄT JA KASVAVA ASUKASMÄÄRÄ

Kasvu luo ympärilleen vireyttä ja elinvoimaa. Tavoitteeksi lin asukasmäärän kasvattaminen 100 henkilöllä vuosittain.

- Elinvoimaiset kylät, laadukkaat lähipalvelut sekä riittävä vuokra-asuntojen ja tonttien tarjonta vetovoimatekijöiksi.

- Näkyvä vetovoimatekijöiden markkinointi tukemaan kasvua.

Oili Kaleva

Olen 52-vuotias kuuden lapsen äiti ja viimeisen vuoden aikana joukkueeni on vahvistunut kolmella lapsenlapsella, joten elämä vie vahvasti ja onnellisesti eteenpäin paljasjalkaisena iiläisenä.

Ammatiltani olen suuhygienisti, mutta tällä hetkellä opiskelen koulunkäynninohjaajaksi, koska selkäni halusi liikkuvampaa työtehtäviä. Lasten ja nuorten kanssa tämä onnistuu mainiosti.

Harrastan hirvenpyyntiä yhdessä perheeseeni kuuluvan innokkaan metsästyskoiran kanssa. Lisäksi teen käsitöitä sekä liikun, jos työpäivien, kunnan kokouksien sekä lastenlasten hoidosta aikaa suinkin liikenee. Lin Urheilijoiden seuratoiminta on lähellä sydäntäni, koska olen koko elämäni ollut mukana niin urheilemassa kuin seura-aktiivina eri toimissa.

Kunnallispolitiikassa olen ollut mukana vuodesta 2009 alkaen. Kolme valtuustokautta olen kunnanhallituksen jäsenenä toiminut ja mielenkiintoisia vuosia on ollut. Päätäjänä mielelläni kuuntelen kuntalaisten mielipiteitä tutkien ja vieden asioita eteenpäin.

Tulevaisuuden näkymiä täytyy pohtia ja kehitellä, jotta pysyisimme kilpailukykyisenä, toimivana sekä viihtyisänä asuinpaikkana.

Avoimuus ja läpinäkyvyys luo luottamusta!

Reijo Kehus

Olen 44-vuotias, koulutukseltani prosessinhoitaja ja työurani olen tehnyt tukiasematestaajana. Olen nyt neljättä kertaa ehdolla kunnallisvaaleissa ja kolmena aikaisempana kautena olen hoitanut useita eri luottamustehtäviä sekä lin kunnassa että muissa alueen yhteisöissä.

Tällä hetkellä toimin kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtajana, Keskustan valtuustoryhmän pj:na, opetus- ja varhaiskasvatustalokunnan pj:na, tarkastuslautakunnan pj:na, Kuiva-Turve Oy:n varapuheenjohtajana. Olen myös Oulun ajoharjoittelusäätiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsen, vanhus- ja vammaisneuvoston jäsen, Oulunkaaren yhtymähallituksen varajäsen, Oulun käräjäoikeuden lautamies, Ranta-Kaira Oy:n yhtiökokouksen edustaja ja osakaskuntien kokousedustaja lin kunnan mandaatilla. Lisäksi toimin Keskustan lin kunnallisjärjestön puheenjohtajana.

Harrastusten puolella olen ollut pitkään Kuivajoen pohjoispuolen metsästysseuran puheenjohtajana sekä lin RHY hallituksen jäsenenä. Metsästyksen lisäksi harrastuksiini kuuluu moottorikelkkailu ja autourheilu sekä lin reserviläistoiminta.

Tärkeää minulle valtuutettuna on aina ollut kuntalaisten kanssa keskusteleminen ja mielipiteiden kuunteleminen. Erityisesti haluaisin säilyttää lin kunnan eri kylien palvelut ja kehittää niitä tasapuolisesti.

Lin kunnan talouden tasapainottaminen on myös äärimmäisen tärkeää, jotta saamme säilytettyä lin itsenäisenä ja elinvoimaisena kuntana tulevaisuudessakin.

Vanhusten ja vammaisten asioiden edistäminen ovat myös lähellä sydäntäni.

Pirjo Klasila

Olen 49-vuotias. Minulla on 11 lasta ja olen viiden lapsen mummu. Koulutukseltani olen suuhygienisti, mutta olen työskennellyt lastenhoidon ohella perheemme maatilalla Hyryssä 26 vuotta. Harrastan liikuntaa, kirjojen lukemista ja kuuntelemista sekä käsitöitä. Olen maalaisjärjellä varustettu. Olen myös oppinut ettei tärkeitä päätöksiä kannata tehdä hätiköiden. Usein yön yli nukkumi-

nen kirkastaa ajatukset.

Valtuutettuna haluaisin vaikuttaa siihen, että kaikilla olisi kunnassamme jokaista sivukylää myöten hyvä asua ja elää ja he viihtyisivät täällä.

Jokaisella kuntalaisella tulisi olla mahdollisuus sosiaali- ja terveyspalveluihin, kouluun, päiväkotiin ja muihin tarvittaviin palveluihin mahdollisimman lähellä kotia. Kuivaniemessäkin tulee säilyttää nämä palvelut.

Lapsiperheisiin olisi hyvä saada apua tarvittaessa. Jos vanhemmat voi hyvin se vaikuttaa myös lapseen. Koulunkäynnistä tulee huolehtia. Tarvittaessa lisätukea oppimiseen pitää olla helposti saatavilla.

Vanhuksista tulee huolehtia niin, että he voivat halutessaan asua kotona mahdollisimman pitkään. Myös omaishoitajat täytyy huomioida.

Kunnan tulisi tarjota kaikille harrastusmahdollisuuksia. Myös liikuntapaikat, kuten luistelukentät, hiihtoladut, luontopolut ja muut lähiliikuntamahdollisuudet täytyisi mahdollistaa joka kylälle.

Verotuloja kuntaan saataisiin mm. yrittäjyyttä tukemalla. Myöskin vuokra-asuntoja täytyisi olla tarpeen mukaan. Näin naapurikunnassakin työskentelevät toisivat verotuloja lihin.

Pekka Koskela

Olen koulutukseltani luonnon-tieteiden kandidaatti, peruskoulun opettaja, nykyään eläkeläinen. Olen naimisissa ja kahden aikuisen lapsen isä. Ensimmäinen luottamustoimeni oli jäsenyys Haukiputaan ammattikoulun johtokunnassa, liittohallituksessa ja liittovaltuustossa. Ensimmäinen puheenjohtajuus oli Kuivaniemen sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtajuus ja seuraava Kuivaniemen kunnanhallituksen puheenjohtajuus. Tällä hetkellä olen lin kunnanvaltuuston jäsenen ja lin kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja sekä jäsenenä tai kunnanhallituksen edustajana muutamassa toimielimessä sekä keskustan puoluevaltuuston varajäsen.

Kunnan tärkein tehtävä on tuottaa kuntalaisten tarvitsemat palvelut. Erityisen tärkeitä ovat lähipalvelut, näitä ovat esimerkiksi päivähoito, perusopetus ja myös terveys- ja sosiaalipalvelut. Korona-ajan jälkeen paluu normaaliin arkeen edellyttää mielestäni panostusta opetukseen, lasten ja nuorten harrastusten tukemiseen. Korona eristi ensin ikäihmiset, heidän yhdistyksiensä (esim. eläkeläisjärjestöt) toimintaedellytyksistä tulee huolehtia.

Tärkeitä ovat lasten ja perheiden arkeen liittyvät asiat sekä hyvät sosiaali- ja terveyspalvelut

Jarkko Kärki

Olen 41-vuotias opiskelija (taloushallinto Amk) ja entinen lihanleikkaaja. Perheeseen kuuluu vaimo ja tytär 11-vuotta. Harrastan kuntosalilla käyntiä, luonnossa liikkumista, shakin peluuta ja reserviläistoimintaa lin reserviläisissä.

Tulorakenteen muutos on vääjäämättä edessä. Väestö vanhenee, työpaikat vähenevät ja verotulot tippuvat. Tästä syystä pitäisikin keskittyä siihen, mitä voimme tehdä tulevaisuuden eteen. Budjettia laatiessa on alijäämä helppo paikata nostamalla kuntaveroa ja kiinteistöveroa. Lyhyessä juoksussa se voi olla hyvä, mutta tilannetta pitäisikin seurata pitkässä juoksussa. Kuntaveron ja kiinteistöveron nostaminen ei palvele millään lailla sitä, että lihin saataisiin lisää yrityksiä ja työssä käyviä asukkaita. Li käy kisaa Oulun naapuruskuntien kanssa työpaikoista ja yrityksistä, sen takia pitäisikin veron korotuksia harkita paljon tarkemmin kuin nykyisellään. Kunta ei kasva, ellei se työllistä. Veronkorotusten pitkäaikaiset vaikutukset ovat paljon negatiivisemmat kuin siitä saatava hetkellinen hyöty. Suomessa on monta esimerkkiä kunnista, jotka nostavat veroja ja samalla kuihtuvat kokoon, ei ole asukkaita eikä yrityksiä ja nuoret muuttavat muualle, kun palvelut vähenevät ja työpaikat loppuvat. Pidetään imagosta huolta, eikä pilata sitä olemalla suurimpia verottajia.

Asukasmäärä laskee tällä hetkellä ja siihen vaikuttaa moni tekijä, yksi on verotus ja toinen on tonttien hinta. Tonttien hinnoittelu onkin yksi asia millä voisi vaikuttaa lin houkuttelevuuteen uusien asukkaiden ja yrittäjien silmissä. Micropoliksessa tehdään hyvää työtä yritysten eteen, mutta sieltä loppuu pian työt, ellei tilannetta saada muutettua parempaan.

lissä on nykyisellään hyvät palvelut ja siitä kannattaa pitää kiinni. Palveluverkon säilyminen tulee vaatimaan löysän taloudenpidon loppumista ja tiukkaa otetta uusilta valtuutuilta.

Anne Matikainen

Olen Anne Matikainen, 59-vuotias työterveyshoitaja, hallintotieteiden maisteri ja omaishoitaja Jakkukylästä. Kunnallisessa päätöksenteossa tarvitaan erityisesti yhteistyökykyisyyttä, jota minulta löytyy. Erilaiset mielipiteet ja näkemykset rikastuttavat päätöksentekoa ja takaavat sen, että asioita tulee tarkasteltua eri näkökulmista.

Kunta-asiat ovat minulle hyvin tuttuja. Sosiaali- ja terveysasiat kiinnostavat erityisesti.

Olen ollut aiemmin Yli-lin kunnan luottamustehtävissä yhteensä 4 kautta. Yli-lin liittyttyä kuntaliitoksen myötä Ouluun luottamustoimet vähenevät. Aiemmilta valtuustokausilta kokemusta valtuutetun tehtävän lisäksi mm, perusturvalautakunnan puheenjohtajana ja hallituksen jäsenenä.

Kokemusta myös alueellisten tehtävien hoitamisesta mm. sairaanhoitopiiriin valtuutettuna, poliisin neuvottelukunnan varapuheenjohtajana, Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen jäsenenä, käräjäoikeuden lautamiehenä. Olen ollut mukana osakuntaliitoshankkeessa kun Jakkukylästä tuli osa lin kuntaa.

Minulla on yksi tytär ja vävy. Olen heidän kahden ihanan lapsen mummi. Harrastuksiini kuuluu mökkeily, lukeminen, luonnossa liikkuminen ja meripelastus. Niistä saa voimaa työn ja arjen vastapainoksi.

Vaaliteemat:
KYLÄT OVAT KUNNAN SYKKIVÄ SYDÄMIÄ

lin tulee päätöksenteossaan tunnistaa omat vahvuutensa: Elävät ja kauniit kylät tarjoavat asumiseen ja elämiseen vaihtoehtoja. Niitä ei tule laittaa vastakkain. Samat ihmiset käyttävät kunnan keskustan palveluja sekä nauttivat mökeillä ja harrastuksissaan luonnon rauhasta. Suunnittelussa tulee tunnistaa etätöiden yleistyminen ja ihmisen kaipuu luontoon. Kaavoituksella tulee edistää asumisen mahdollisuuksia kunnan eri kylillä.

TERVEYS JA HYVINVOINTI
Hyvät ennaltaehkäisevät ja kuntouttavat sosiaali- ja terveyspalvelut ovat kunnassa kaiken a ja o sekä kannattava investointi tulevaan.

Unelmieni lissä on toimivat ja monipuoliset perhe-, vanhus- ja mielenterveyspalvelut kaikenlaisille perheille ja ihmisille. Terveystuhoito on hyvä

ja turvallinen paikka niin alan ammattilaiselle kuin asukkaille ja sosiaalityöllä tuetaan ihmisiä kohti hyvää arkea.

Pekka Nevalainen

Perheeseen kuuluu vaimo ja kaksi täysi-ikäistä poikaa. Olen suorittanut viisi ammattitutkintoa, joista ylimpinä tasoina ovat diakonin ja sosionomin tutkinnot. Olen työskennellyt lin kunnan varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen parissa useita vuosia. Vuodesta 2010 alkaen olen toiminut lin seurakunnan vastaavana lastenohjaajana.

Työni on erittäin motivoivaa, koska saan omalta osaltani olla toteuttamassa ja kehittämässä koko kunnan alueella tapahtuvaa varhaiskasvatusta. Työssäni korostuvat yhteistyökyky erilaisten ihmisten kanssa sekä taito neuvotella, ottaa kantaa, kuunnella ja tehdä kompromisseja. Opintojeni ja työni kautta olen saanut opetella ymmärtämään perhepolitiikkaa.

Elämäkokemukseni myötä olen saanut perehtyä myös vanhusten ja vajaakuntoisten asioihin. Lojalaus ja oikeudenmukaisuus ovat minulle luovuttamattomia lähtökohtia kaikessa toiminnassani. Persoonallisia vahvuksiani ovat luotettavuus, harkitsevaisuus ja toisesta välittäminen. Toisesta välittäminen näkyy heikoimmassa asemassa olevan ihmisen puolustamisena.

Minulle läheisiä harrastuksia ovat kalastus ja luonnossa liikkuminen. Nämä harrastukset ovat vieneet minua eri puolille kuntamme alueita. Olen näin saanut tutustua kuntamme eri kyliin ja olen oppinut tuntemaan kotikuntaamme.

Olen ylpeä luonnoltaan kauniista ja rikkaasta kotikunnastani. Täältä löytyvät minulle rakkaat elementit: erityyppiset vesistöt, upeat metsät ja luonnontilaiset suot.

Valtuutettuna ajaisin eteenpäin kolmea teemaa:

1. OLET ARVOKAS: Jokainen ihminen on yhtä arvokas ja jokainen elämänvaihe on yhtä tärkeä. Kaikkien kuntalaisten hyvinvointi on minulle tärkein tavoite.

2. KUNTATALOUDEN TASAPAINO: Kunnan tulojen ja menojen tulee olla tasapainossa. Tasapainon hakemisessa tulee tarkastella ensisijaisesti kunnan menoja ja hakea tarvitta-

vat säästöt sieltä.

3. ELINVOIMAISET KYLÄT: Pidetään kaikki kuntamme kylät elinvoimaisina ja virkeinä. Kyläläiset itse tietävät ja tuntevat kylänsä asiat. Kylien kehittäminen tulee tapahtua yhteistyössä kyläläisten kanssa. Tehdään yhdessä kyläläisten kanssa listä entistä parempi paikka asua.

Satu Nevatalo

Olen Satu Nevatalo, 37-vuotias kasvatustieteen ja hallintotieteiden ja johtamisen opiskelija listä.

Olen aiemmin työskennellyt kasvatus- ja hoitoalalla hoito- ja ohjaustehtävissä sairaalassa, päiväkodissa, perheissä ja peruskoulussa. Perheen kasvatuksessa olen toiminut kotiäitinä ja opiskellut ohessa avoimessa yliopistossa psykologiaa ja kasvatustieteitä.

Minulla on puoliso ja kuusi lasta ja perheeseen kuuluu myös Parson Russellin tyttö Didi. Opiskelun ja perhe-elämän keskellä luen, liikun, kirjoitan ja teen käsitöitä vaihtelevasti. Kesän koittaessa hypään maantiemäyrän selkään ja uin aina kuin mahdollista. Lasten kanssa mielipuuhaa ovat lautapelit! Poliitiikka ja yhteiskunnalliset asiat ovat kiinnostaneet minua aina ja haluan edistää kuntalaisten hyvinvointia. Mukanani valtuustotyöhön ja päätöksentekoon toisin kykyä katsoa asioita laaja-alaisesti, asioihin perehtymistä ja kykyä ymmärtää monenlaisia näkökulmia. Yhteistyökyky ja toisten kunnioitus on kaiken perusta.

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen laadun parantaminen ja lasten nuorten tukeminen olisivat erityisiä teemoja joihin haluan keskittyä. Kuntalaisten osallisuuden lisääminen kuntamme kehittämisessä ja viihtyvyyden parantamisessa olisivat myös tärkeitä asioita. Yksittäisiä tavoitteita tai hankkeita joita haluaisin olla edistämässä, olisi Tikkasenharjun vapaa-ajan palvelujen edelleen kehittäminen, kevyenliikenteen väylä sorosentille välillä Tikkasenharju-nelostie sekä erilaisten luonto- ja virkistyskohteiden saavutettavuuden parantaminen.

Haluan olla edistämässä pitkäjänteistä, hyvinvointia tuke-

vaa ja eri näkökulmat huomioivaa päätöksentekoa jossa erilaiset vaihtoehdot aidosti selvitetään ja ratkaisuja tehdään tietoperusteisesti ja päätösten vaikutuksia ennalta arvioiden.

Taisto Orajarvi

Olen 66-vuotias, naimisissa, 6 lasta, sekä lapsenlapsia yhdeksän. Koulutukseni on Yömerkonomi ja ATK-ammattitutkinto v. 2002. Olen eläkkeellä. Minulla on kokemusta yritystoiminnasta. Viimeisin yritys oli grilli-kioski lissä.

Harrastuksista kiinnostaa vieläkin lukeminen, mökkeily, kalastus, veneily sekä luonnossa liikkuminen ja marjastus.

LUOTTAMUSTEHTÄVÄT:
Varavaltuutettu. Aterian ja tilapalvelu liikelaitoksen johtokunnan jäsen 8 vuotta. Li-Instituutti liikelaitoksen johtokunnan jäsen 3 vuotta

Tuen nuorten ja lasten harrastustoiminnan edistämistä. Päätöksenteossa asiat pitäisi valmistella kunnolla, asian vaikutukset tulisi olla selvillä ennen päätöstä. Kunnan talous on pidettävä kunnossa.

Minna Paakkola

Olen Minna Paakkola, 34-vuotias kolmen ihanan lapsen äiti. Tradenomi/agrologi (YAMK)

Olen keskustelija ja ääneen pohdiskelija, joka voimaantuu ihmisten kohtaamisista. Minulla on aina monta rautaa tulesa ja erilaisia projekteja menossa niin työssä kuin vapaa-ajalla. Harrastan liikuntaa, remontoitua, lukemista ja yhdistystoimintaa. Olen muun muassa MLL:n lin paikallisyhdistyksen puheenjohtaja, Keskustan lin kunnallisyhdistyksen taloudenhoitaja, jäsen Micropoliksella, lin Veteraaniyhdistys Mäntyrinteen johtokunnassa sekä luottamushenkilö lin seurakunnan toiminnassa.

Työskentelen ProAgria Oulu ry:ssä projektipäällikkönä/yrityssasiiantuntijana. Minulla on johdettavana useita eri hankkeita maaseudun yritystoiminnan kehittämiseksi sekä yritysyhdistyksen kanssa työskentelevänä asiantuntijana. Minulle tärkeitä teemoja ovat hyvä asuin ympäristö niin ky-

IIN KESKUSTA LÖYTYY MYÖS
FACEBOOKISTA JA INSTAGRAMISTA.
KÄY TUTUSTUMASSA!

lällä kuin kylillä asuessa, toimivat julkiset palvelut sekä harastemahdollisuudet jokaiselle kuntalaiselle yhteistyössä järjestöjen kanssa. Haluan edistää toiminnallani, että lasten ja perheiden ääni otetaan huomioon päätöksenteossa ja että perheille olisi saatavilla ennakoaivaa ja ennaltaehkäisevää palvelua, jonka tarve tässä ajassa on kasvanut. Haluan olla mukana kehittämässä entistä yrittävää yhteistyötä, jossa arvostetaan yrittäjyyttä ja mahdollistetaan parhaat mahdolliset olosuhteet perustamiselle, sijoittumiselle ja kasvamiselle. Kunnallisissa hankinnoissa pyritään hyödyntämään mahdollisimman paljon iläisiä yrityksiä.

Edellisen kerran olin ehdolla toissa vaaleissa. Neljä vuotta sitten tein hiukan kipeäkin tehneen päätöksen jättäytyä pois paikallispolitiikasta, jossa olin ollut mukana tosi aktiivisesti. Päätös oli kuitenkin kannattava ja ehdin viettää aikaa kiireettömästi lasten kanssa kotona, mutta myös opiskella uuden ammatin sekä saada ammattia vastaavan unelmiin työpaikan. Polte kuitenkin yhteisten asioiden ajamiselle on kytenyt kuumana ja miehenni kannatuksella tässä jännittävässä tilanteessa vaalien alla ollaan taas!

Simo Paakkola

Olen 65-vuotias neljän aikuisen tyttären isä. Olen suorittanut Rovaniemelle hallintotieteiden kandidaatin ja Ouluun kauppateiden maisterin tutkinnon. Minulla on koulutus kuntatalouden ja yritystalouden tarkastukseen ja arviointiin. Vanhassa lissä olin neljä vuotta kunnan hallituksen varapuheenjohtajana ja yhdeksän vuotta puheenjohtajana.

Olen työskennellyt pitkään seurakunnan talouspäällikkönä. Päätoimisena ammattitilintarkastajana toimin toistakymmentä vuotta. Asiakkaat olivat enimmäkseen kuntia ja kuntayhtymiä. Tein töitä myös valtiovarainministeriölle, ympäristökeskuksille, maakunnille, seurakunnille, säätiöille ja likeyrityksille. Nyt olen jäänyt eläkkeelle. Harrastelen mm. kalastusta, metsästystä ja metsänhoitoa ja yleensäkin luonnossa liikkumista.

Vaaliteemani ovat:

Kaikkille kuntalaisille pitää tarjota laadukkaat ja tasapuoliset palvelut. Perusjalkana tässä on, että kunnan talous on tasapainossa ja velkaantumisen saadaan kuriin. Haluan antaa kuntatalouden arvioinnin kokemukseni lin kunnan käyttöön. Kunnan hallinnon tulee olla johdonmukaista, tavoitteellista ja hyvän hallinnon mukaista.

Työllisyyden paraneminen on tärkeää – erityisesti nuorisotyöllisyyden. Työllisyyden edellytyksenä on ennen kaikkea yritysten hyvinvointi.

Oman kylän eli Asema-Yliranta asioista olisi tärkeää säilyttää tämä viimeinen kyläkoulumme ja kohtuuhintaisen viemäröinnin toteuttaminen jokivarteen. Myös lijojen vanhan uoman kehittäminen on tärkeää.

Tuommoista järkivihreyttä kannatan eli käytetään kotimaista puuenergiaa, maa- ja ilmalämpöä ja tehokkaita säästöjärjestelmiä. Kemiin tulevalle tehtaalle pitää pystyä toimittamaan raaka-ainetta kestävänsä metsänhoidon periaatteiden mukaisesti.

Ilkka Pakonen

58 -vuotias valtuutettu, maanviljelijä/yrittäjä. Perheeseen kuuluu viisi lasta, joista nuorin poika täyttää kohta 18 vuotta. Neljä lastenlasta.

Harrastuksina minulla on rakkauten hoito, maisemanhoito, lukeminen ja liian vähälle jäänyt hiki liikkuminen. Haaveena hankkia sähköpyörä, sekä löytää aikaa sillä ajamiseen. Olen helposti lähestyttävä, tykkään ihmisistä ja ihmiset pääosin minusta. Olen se henkilö, joka nostaa vaikean asian pöydälle. Joka tuntee ainoastaan sen puolen minusta, voi pitää minua ikävänä ihmisenä.

li on edennyt ajopuuna vaikeuksiin, jonkinlaisessa mukavuuden illuusiossa. Olisi tarvittu enemmän johtajuutta ja kykyä myös epämiellyttäviin päätöksiin. On aiheellista olla huolissaan lin henkisestä ja taloudellisesta tilanteesta. Kyläkoulut, pienet päivähoitoyksiköt ja esim. tapahtumien tukeminen on vastatulessa. Lisääntyvä tuulivoimarakentaminen on jakanut kuntalaisia eri leireihin. Monilla kuntalaisilla on aiheellinen huoli oman kulmakunnan palveluista. lin kunta on hyvä kokonaisuus, joka tulee pitää kokonaisuudessaan elinvoimaisena. Kunnan tulee tehdä kaikki voitava uusien yritysten ja työpaikkojen syntymiseksi.

Ympäristöajattelun täytyy ulottua myös maisemaan, vanhoihin rakennuksiin ja esim. vanhoihin puihin. Esim. kunnantalo olisi ensisijaisesti säilytettävä, jos siihen löytyy joku järkevä ratkaisu. Tällä hetkellä sitä ei varmasti tiedetä. Kaunis maisema ja viihtyisät asuinalueet on kuntalaisten yhteinen asia. Huonokuntoiset rakennukset ja romuvarastot pihalla, on myös asioita joihin kunnan pitäisi tarvittaessa puuttua.

Uskallan sanoa että olen saanut aikaan parannuksia ih-

misten arkeen, myös monenlaisia näkyviä asioita. Vaikka mitään ei saada yksin aikaan, tulokset palkitsevat ja motivoi jatkamaan. Olen siis mukana sen vuoksi, että uskon allekirjoittaneen pitkän kokemuksen, määrätietoisuuden luonteen ja avoimen toimintatavan olevan hyödyksi edelleen. Aiemmin olen toiminut yhteensä kuusi vuotta lin kunnan hallituksen ja valtuuston puheenjohtajana

Juuso Pyörälä

Olen 22-vuotias toisen vuoden prosessitekniiikan opiskelija Oulun yliopistossa ja olen kotoisin Kuivaniemeltä. Harrastan salilla käymistä ja olen ollut kuntopoliitikassa mukana vuodesta 2017.

Olen toiminut lin vesiliikelaitoksen johtokunnan jäsenenä, varajäsenenä opeutus- ja varhaiskasvatus lautakunnassa sekä teknisessä lautakunnassa. Toimin Keskustan Kuivaniemen paikallisyhdistyksen sihteerinä, lin kunnallisjärjestön johtokunnan jäsenenä, sekä Pohjois-Pohjanmaan piirin hallituksen jäsenenä.

Valtuutettuna seuraavalla vaalikaudella ajaisin tarkkaa talouspolitiikkaa, yrittäjien tukemista ja ottaisin päätöksenteossa huomioon alueellisen tasa-arvon sekä ympäristö- ja ilmastönäkökulman.

Harri Sanaksenaho

Olen 56-vuotias metsätalallinen lin Kuivaniemeltä.

Perheeseeni kuuluu puoliso Päivi, 4 kpl karjalankarhukoiria ja aikuisikään ehtineet omille muuttaneet kaksoiset, tytär ja poika joilla jo omat perheet sekä hyvät ammatit ja työpaikat.

Harrastuksiini kuuluu: metsänhoito, metsästys, riistanhoito, kotimaisen suurriistarodun karjalankarhukoirienei kanssa kilpailut, näyttelykäynnit ja kasvatustyö, josta nyt tulossa Teilojan kenneliin 22 karjalankarhukoira-pentue.

Yhteisten asioiden hoito, luottamustehtävät on lähinnä sydäntä. Olen toiminut yhtäjaksoisesti 35 vuotta yhdistys- ja järjestötoiminnassa eri tehtävissä. Lisäksi 2 vaalikautta kunnanvaltuutettuna.

Kuntatalous saotettava tasapainoon, velanoton hillitseminen. Vaatii toteutuakseen hy-

vähenkistä, oikeudenmukaista sekä inhimillistä yhteistyötä yli puoluerajojen. Tämä toimenpide on tae säilymisestä itsenäisenä lin kuntana.

Kuntalaisten tasapuolinen kohtelu vauvasta vanhuksiin. Laajan kunnan toimivien perusläh palvelujen säilyttäminen sekä kunnan tasapuolinen kehittäminen, eriarvoistamiskehityksen estäminen.

Elinvoiman, yritystoiminnan edellytysten vahvistaminen mm. maanhankinta ja varsinkin teollisten tonttien kaavoittaminen ajantasalle, sillä lin kunnalla ei ole tälläkään hetkellä tarjota yhtään vapaata suurkaupan yksikön tonttia. Isoja merkittäviä toimijoita olisi ollut tulossa kuntaamme tuomaan työpaikkoja, hyvinvointia, ja euromääräistä tulovirtaa, mutta kunnalla ei ole ollut osoittaa yrityksille tarvittavaa tonttia. Kaikinpuolin koko laajan kunnan alueella riittävä tonttivaranto tulevaisuuden tarpeisiin.

Uusvuokra-asuntojen rakentaminen myös kunnan pohjoisempaan päähän. Kunnan vuokra-asuntokanta on kunnolta merkittävältä osalta heikotasoista lähellä elinkaarensa loppua. Tulijoita olisi kuntaan, vuokra-asuntoihin, mutta huonokuntoiset asunnot ei houkuttele tulijoita, vaikka työpaikka olisikin.

Valtuutettuna olen tavoitettavissa. Kuuntelen kuntalaisia, teen parhaani tarmokkaasti kaikkien kuntalaisten minulle luotettujen kuntapäätökseen liittyvien tehtävien hoidossa. Toimintatapani on ratkaisukeskeinen eli korjattavan asian paremmalle mallille saattamiseksi esitän ratkaisuehdotuksia. Helppoa on hakea epäkohtia, "valittaa". Vaativampaa on esittää ratkaisuehdotuksia.

Joitain poimintoja useista aloitteistani, jotka on tullut kuntapäätökseksi:

- Liikennevalot (ELY:n vaatimat liikennejärjestelyt ns. Pentinkankaan kaavamuutoksen hyväksymisen ehtona suurkaupan yksiköiden tonteille).

- Valtuuston kokousten suorat nettilähetykset jokaiseen kotiin suorana, tallenteena katsottavaksi (Kuntalaisten toivoma, lisää avoimuutta kuntapäätösten tekoon)

- Aloitteellisuus VT-4 Ohituskaisat välille li- Maksniemi . Kolmella eri Ministeritapamisellani asian esittely perusteluineen Ministeriryhmälle ja viimeisimmässä kunnanjohtajamme kirjelmän toimittaminen Ministerille. (liikenneturvallisempi, elinkeinopoliittinen tärkeä väylähanke nopeuttamaan mm. työmatka ja tavara-liikennettä muun lisäksi palvelle kuntaamme)

- Tavoitteita saa toteutettua osallistamalla jokaiseen valtuuston kokoukseen, kuten tähänkin asti valtuutettuna. Annettu vastuu velvoittaa toimimaan aktiivisesti, aloitteellisesti ja kuntalaisten palautetta kuunnellen.

Satu Sassi

Olen Satu Sassi, 39-vuotias perheenäiti. Ensikertaa ehdolla kuntavaaleissa. Iläinen minusta tuli parikymmentä vuotta sitten, syntyjäni olen Haukiputaalainen. Aviomieheni on iläissyntyinen joten tänne muutto oli luonteva valinta. Sukujuurini on Kuivaniemen Oijärvelä, vanhempani ovat sieltä kotoisin.

Luonteeltani olen ulospäinsuuntautunut, avoin ja tulen toimeen erilaisten ihmisten kanssa. Olen toimeen tarttuva, mutta perehdyn asioihin huolella. Harrastuksiini kuuluu käsitöitä, lukeminen ja luonnossa liikkuminen sekä erilaiset vapaaehtoistyöt. Myös lasten harrastukset täyttävät kalenteria mukavasti.

Olen koulutukseltani sosionomi-diakoni (AMK). Viime vuodet olen työskennellyt erityisopetuksen parissa osana moniammatillista ryhmää. Työssäni näen yhteiskunnan muutosten vaikutukset lapsiin ja nuoriin. Työni vaatii jatkuvaa itsensä kehittämistä, tiedon hankintaa sekä hyviä yhteistyötaitoja.

Olen kirkkovaltuustossa ensimmäistä kautta ja sieltä uskallus lähteä ehdolle myös kuntavaaleissa. Harkitsin tarkkaan kun ehdokkuutta minulle ehdotettiin. Pidän haasteista ja uuden oppimisesta joten päätin kokeilla.

Uutena valtuutettuna ajaisin kuntalaisten asioita tasavertaisesti. Lapsiperheiden, nuorten aikuisten ja ikäihmisten hyvinvointi on minulle erityisen lähellä sydäntä. Harrastuksia pitää mahdollistaa etenkin lapsille matalalla kynnyksellä. Iissä on hyvin tarjolla erilaisia harrastusmahdollisuuksia, päätöksiä on tehtävä niin että valinnanvaraa löytyy jatkossakin. Erityisesti haluaisin nostaa esille pesäpalloilijat joiden harrastuspuutteita kunnassa on parannettava.

Kati Södö

Olen Kati Södö, 40-vuotias perheen äiti lin Sorosesta. Äitini ja miehenni ovat kotoisin Kuivaniemeltä sekä Isäni Jakkukylästä. Työskentelen Haukiputaalla Kotihoidossa ja puolet ajasta toimin SuPerin varapääluottamusmiehenä Oulun kaupungilla. Harrastuksia monenlaisia mutta pääasiassa koirien kanssa ulkoilu ja metsästys.

Pohjoinen vaihtoehto – Ii

Iin kuntastrategia on nojannut viimevuodet vähähiilisyteen. Tällä saralla on saavutettu näkyviä tuloksia. Meidän päästövähennykset ja energiataseemme näyttävät loistavilta, rakennettu tuulivoima ja valjastettu lijoki jauhaa meille tietämättään mainetta ympäristöystävällisenä kuntana.

Kuinka realistinen ja totuuden mukainen meidän erinomaisuutemme on ja onko ilmastoasioihin keskittyvä kuntastrategia viisas valinta myös tulevaisuudessa, onkin sitten eri juttu. Jatkuva hiilineutraali jankkaaminen tuskin ainoastaan viehättää, se voi toimia myös erityisesti yrityksiä luotaantyöntävänä tekijänä.

Ympäristön huomioiminen ihmisten ja yritysten käyttäytymisessä ja lainsäädännössä on jo niin itsestään selvä asia, että sillä on kovin vaikea Iin kunnankaan profiloitua tule-

vaisuudessa.

Laajempi positiivinen mielikuva ja paikkakunnan hyvä ilmapiiri on tärkeämpää kuin keskittyminen yhteen substanssiin. Lasten ja nuorten asiat, aktiivinen yrittäjäpolitiikka, rakentamisen palvelut, ihmisläheinen palvelu ja joustavuus ovat esimerkkejä tekijöistä, joilla Ii voi kilpailla sijaintinsa ohella.

Iin kunnan täytyy keskittyä enemmän perustehtäviin ja talouteen. Micropoliksessa hyvin hoidettu hiilineutraalityö ei ole realisoitunut riittäväällä tavalla väestönkehitykseen, eikä yritysten lisääntymiseen. Muita kuin hankerahoituksella syntyviä työpaikkoja kaivattaisiin kipeästi lisää. Elinkeinojen kehittäminen ja yritysten hankinta on asetettava yhdeksi ykkösprioriteetiksi. Kuntaorganisaatio on muutamassa vuodessa lihonut tuntuvasti. Peruskunnalla ilman sosiaali- ja terveystalouden työn-

tekijöitä oli 2019 tilinpäätöksen mukaan vuoden lopussa huimat 539 työntekijää. Henkilöstön kasvu on edeltävän neljän vuoden jaksolla +57 työntekijää, eli enemmän kuin yksi henkilö lisää joka kuukausi, vaikka palvelut eivät ole kokonaisuutena lisääntyneet. Jokainen ymmärtää, että pää tulee vetävän käteen tällä menolla.

Kun köyhyys tulee ovesta, niin rakkaus lähtee ikkunasta. Tämä viisaus käy toteen, kun säästöjä haettaessa vastakainasettelu kunnan eri kylien välillä lisääntyy. Nykyisen valtuuston karu tilinpäätös on kesäkuulla, kun tietojemme mukaan meille esitellään ulkopuolisen konsultin ehdotuksia leikkauksista ja talouden kuntoon saattamisesta.

Valittavalla valtuustolla tulee olemaan kova työ saada Ii takaisin jaloilleen ja säilymään itsenäisenä kuntana. Jokaisen kuntalaisen ja kunnan työntekijän on hyvä tie-

dostaa, että olemme samassa veneessä. Edessä oleva työ vaatii rönsyjen leikkaamista, organisaatiomuutoksia, ostosopimusten tarkastelua, tavoitteiden ymmärtämistä ja sitoutunutta virkakuntaa. Äänien toivossa annetut aloitteet ja unelmat esim. uusista tiloista ja palveluista on Iin tulevaisuuden kannalta välttämättömiä.

Meillä lissä on myös paljon positiivisia mahdollisuuksia. Huolimatta Stora Enson järkevästä päätöksestä Veitsiluodon suhteen, Pohjois-Suomen merkitys ei vähene. Ii on kehityksessä mukana. Nokia tuo 2300 työpaikkaa 20 min. päähän listä. Metsä Groupin investointi Kemiin on Suomen teollisen historian suurin. Ii hallitsee isoa osaa Kemian ja Oulun välisestä rannikosta ja jokilaaksoista, meillä on erinomaiset tietoliikenneyhteydet. Liikenneverkon parantuminen, ete-

lään ja pohjoiseen, työllistää edelleen ja parantaa merkittävästi Iin kilpailukykyä asuinalueena ja yritysten sijaintipaikkakuntana. Metsäsektorin, terästeollisuuden, kaivosten ja informaatioteknologian merkitys jatkuu vahvana. Vedin valmistus ja varastointi voivat olla tulevaisuutta. Ihmiset tarvitsevat palveluja, joita ei voi automatisoida jne. Tulevaisuus lupaa siis nuorille varmaa sijoittumista työmarkkinoille, lukion, ammattikoulun tai yliopiston jälkeen. Kodilla, varhaiskasvatuksella ja koululla on tätä ennen, ristiriitaisessa maailmassa, entistä vaativampi tehtävä kouluttaa lapsista ja nuorista osaavia, vastuuntuntoisia ihmisiä. Mikäli siihen onnistutaan, voidaan sanoa, että kaikki on hyvin.

Ilkka Pakonen

Muhojoki virtaa kokonaisuudessaan Iin kunnan alueella ja laskee Perämereen hieman toistakymmentä kilometriä listä pohjoiseen Muhoperässä. Muhojoki on tärkeä lähivirkistysalue paikallisille asukkaille ja mökkiläisille.

Kunnan taloudenpidosta ja verotuksesta

Tulorakenteen muutos on vääjäämättä edessä. Väestö vanhenee, työpaikat vähenevät ja verotulot tippuvat. Tästä syystä pitäisikin keskittyä siihen, mitä voimme tehdä tulevaisuuden eteen.

Budjettia laatiessa on alijäämä helppo paikata nostamalla kuntaveroa ja kiinteistövero. Lyhyessä juoksussa se voi olla hyvä, mutta tilan-

netta pitäisikin seurata pitkässä juoksussa. Kuntaveron ja kiinteistöveron nostaminen ei palvele millään lailla sitä, että lihin saataisiin lisää yrityksiä ja työssä käyviä asukkaita.

Ii käy kisaa Oulun naapuruskuntien kanssa työpaikoista ja yrityksistä, sen vuoksi pitäisikin veronkorotusta harkita paljon tarkemmin kuin nykyisellään. Kunta

ei kasva, ellei se työllistä. Veronkorotusten pitkäaikaiset vaikutukset ovat paljon negatiivisemmat kuin siitä saatava hetkellinen hyöty. Suomessa on monta esimerkkiä kunnista, jotka nostavat veroja ja samalla kuihtuvat kokoon. Heillä ei ole asukkaita eikä yrityksiä ja nuoret muuttavat muualle, kun palvelut vähenevät ja työpaikat loppuvat. Pidetään lissä imagos-

ta huolta, eikä pilata sitä olemalla suurimpia verottajia.

Asukasmäärä laskee tällä hetkellä ja siihen vaikuttaa moni tekijä, yksi on verotus ja toinen on tonttien hinta. Tonttien hinnoittelu onkin yksi asia, millä voisi vaikuttaa Iin houkuttelevuuteen uusien asukkaiden ja yrittäjien silmissä. Micropoliksessa tehdään hyvää työtä yritysten eteen, mutta sieltä loppuu

pian työt, ellei tilannetta saada muutettua parempaan.

lissä on nykyisellään hyvät palvelut ja siitä kannattaa pitää kiinni. Palveluverkon säilyminen tulee vaatimaan löysän taloudenpidon loppumista ja tiukkaa otetta uusilta valtuutetuilta.

Jarkko Kärki

Elävien kylien elinvoimainen li

Ihmisen mieli on ihmeellinen, positiivisuus ja toimeliaisuus tarttuu. Se alkaa säteillä laajentuen ympärilleen ja nostaa esille horroksessa ollutta toimeliaisuutta kaikella tavalla. Saimme kokea tällaisen toimeliaisuuden tarttumisen ja leviämisen Jakkukylässä osakuntaliitosprosessin myötä.

Ajatus kylän irrottamiseksi Oulusta ja liittämiseksi osaksi sitä oli toki kytynyt vuosikymmenet, mutta kun se roihahhti käytännön toiminnaksi, alkoi tapahtua. Lopputuloksen tiedättekini, Jakkukylä on ollut toimelias osa lin kuntaa vuoden 2018 alusta. Kaikki ei ole osakuntaliitoksen myötä Jakkukylässä muuttanut paremmaksi ja sen toki tiesimme. Mutta, nyt koemme voivamme vaikuttaa asioihin ja se, jos mikä lisää aktiivisuutta.

Lin kunnassa on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa tulevaisuuteen positiivisella toimeliaisuudella. Kunnan sijainti logistiikan valtavyöhykkeen, nelostien, junaradan ja meren läheisyydessä ja kohtuu etäisyydellä lentokentästä, antaa meille hyvät mahdollisuudet toimia kiinnostavana asumisen ja yrittämisen kotipaikkana. Suomen metsäteollisuus-historian kaikkien aikojen suurimman kotimaan investoinnin sijoittuminen Kemiin, antaa mahdollisuuden saada siihen liittyviä yritysinvestoin-

teja sijoittumaan myös lihin.

Meillä on myös uusien asukkaiden saamiseksi sellaiset kilpailutekijät, joka usealta kunnalta puuttuvat. Erit-täin kaunis, elävien kylien, jokivarsien ja merimaise-man kyllästävä ympäristö, nopeat valokuituyhteydet ja hyvä saavutettavuus erilaisilla liikennevälineillä. Koronan myötä asumisen väljyys, luonnonläheisyys ja luonnossa liikkumisen helppous ovat lisäksi nousseet turvallisuuden ja toimivien lähipalveluiden ohella tärkeäksi asukkaiden vetovoimatekijäksi, jolla voimme kilpailla.

Miten tämä positiivinen la-taus sitten muutetaan konkretiaksi? On asetettava tavoitteet, käärittävä hihat ja alettava yhdessä puskemaan kohti päämäärää, edessä olevia esteitä raivaten. Otetaan tavoitteeksi nostaa kunnassa olevien yksityisten työpaikkojen määrä 200 :lla vuoden 2025 loppuun mennessä, jolloin saavutamme noin 76 % :n työllisyysasteen. Jäämme tuolla työllisyysasteella vielä hiukan asukasluvultaan lähes samankokoisesta Limingan kunnasta, mutta emme kauas. Tavoite on realistinen. Yrityshankinnan eteen pitää tehdä aktiivista tarjontaa, mahdolliseen kysyntään on vastattava nopeasti, tarvittaessa toimitilainvestoinneissa auttaen. Meidän yritysmyön-teisen ilmapiirin pitää nä-

Jakkukylän silta rakentuu palvelemaan ennen kaikkea koululaisia tuoden säästöjä kuljetuskustannuksiin. Silta tulee palvelemaan myös kaikkia kyläläisiä ja kaikkia kiinnostuneita matkailijoita. Kuva Hannu Kaisto

kyä ja kuulua kaikkialla, mis-sä lin kunnasta puhutaan. Lin tunnettuus pitää hyödyntää ja se pitää saada näkymään kuntaan sijoittuvien yritysten määrän reippaana kasvuna.

Työpaikkatavoitteen lisäksi on realistista tavoitella noin 100 hengen asukasluvun kasvua vuosittain, jolla pidämme kuntamme ikärakenteen ja huoltosuhteen terveenä sekä toiminnan kaikella tavalla elinvoimaisena. Asukkaiden saamiseksi meidän on kyettävä tarjoamaan kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja ja tontteja sekä sivukyliltä, että taajamista. On kehitettävä kuntalaisten, erityises-

ti lapsiperheiden tarvitsemia lähipalveluja kyläkouluineen ja liikuntapaikkoineen sekä mahdollistettava asuntorakentaminen kaikin keinoin, tarvittaessa kaavoja uudistaen. Elävien kylien li erottuu kilpailijoista, siksi kylien elinvoimaan kannattaa panostaa. Tätä ilosanomaa pitää tietysti jakaa maailmalle laajasti näkyvällä markkinoinnilla.

Saavuttamalla työllisyyden ja asukasmäärän kehittämiseksi asetetut tavoitteet, lisäämme merkittävästi kuntamme verotuloja sekä valtionosuuksia ja pienennämme sosiaalisia meno-

ja. Tulokset näkyvät suoraan kunnan kassassa, joilla kehitämme asukkaiden palveluja niiden karsimisen sijaan. Kaiken lisäksi, positiivisuus ja toimeliaisuus tarttuu, tehokkuus kasvaa. Se alkaa ruokkia itseään ja vetää toimelaita yrityksiä ja asukkaita yhä enemmän. Kasvu korvaa karsinnan.

Valoisaa ja toimeliasta kesää!

Hannu Kaisto

Kylätapahtumat ovat suosittuja. Olhavapäivän kävijämäärä nousi ennätyskelliseen n 2000 kävijään edellisellä kerralla. Kuva Kirsimaria Pakonen

Ii elää metsästä

Metsäasiat puhuttavat joka päivä. Kemlin tehtaiden tilanne vaikuttaa myös Iihin. Myös maailmanlaajuinen ilmaston lämpeneminen vaikuttaa tällä seudulla.

Iissä on puuta 10,2 miljoonaa m³ (VMI). Metsien kasvu on vajaa puoli miljoonaa m³/vuosi ja hakkuut keskimäärin 350 000 m³/vuosi. Iin metsät ovat koko ajan suureneva hiilivarasto ja hiilinieluna merkittävä tekijä. Järkevästi hoidettuna ne antavat toimeentuloa iiläisille työntekijöille ja metsänomistajille. Puuston kasvu alkaa olla maksimissaan. On huomattava, että jo 1910-luvulla aloitettiin valtion metsissä metsänviljelyt kylvämällä kullotusalueita. Ojitusyöt alkoivat 50-luvulla ja olivat suurimmillaan 70-luvulla.

Metsäyhtiöt jalostavat metsätuotteita maailmanmark-

kinoille. Sahatavara, paperi, kartonki ja sellu ovat päätuotteet. Paperilla on hankala tilanne johtuen digitalisaatiosta. Veitsiluodon tehtaan sulkemispäätös johtuu siitä. Sahatavaran tuotanto on hyvällä mallilla tällä hetkellä. Metsäyhtiöt joutuvat muuttamaan tuotevalikoimaansa kysynnän mukaan. Moni iiläinen on mukana 'kannosta tehtaalle' -ketjussa ja moni on myös oheistehtävissä huoltopuolella ja muissa metsään ja puunjalostukseen liittyvissä tehtävissä.

Iissä aloitti toimintansa Suomen ensimmäinen höyritysahana vuonna 1860. Sen toiminnan päätyttyä ei täällä ole ollut merkittäviä sahoja, vaikka Ii on hyvien teiden varsilla ja muutenkin infra kunnossa. Sahaus on pääomavaltaista toimintaa eikä tarjokkaita ole tiheässä, mutta sahalaitokselle sopivat kohteet tulee

kartoittaa Iin kunnan toimesta ja nykyä hihasta mahdollisia toimijoita. Etäisyys satakuntaan ei ole ongelmana, josta esimerkkinä on Kuusamon ja Taivalkosken sahat. Usein sahan ympärille kehittyy muutakin puunjalostustoimintaa. On tiedossa, että sahaus on suhdanneherkkä ala ja se vaatii taitavaa yritysjohtoa.

Iin kunnan tulee hoitaa omia metsiään **ilmastoviisaasti**. Se tarkoittaa sitä, että harvennushakkuut ja hoitotyöt tehdään ajallaan ja päätehakkuut kohdistetaan vajaatuottoisiin metsiin, jolloin metsien kasvu paranee kymmenien vuosien tähtäimellä. Samalla on jätettävä ympäristön monimuotoisuuden kannalta tärkeät kohteet metsätalouden ulkopuolelle eli suojella ne. Siinä voi käyttää hyväksi valtion Metso-korvauksia. Iin kunnan tulisi myös harkita nykyään jo harvinais-

ten aarnimetsäkohteiden hankkimista kunnalle, mikäli joku metsänomistaja on kiinnostunut. Iin kunnan virkamiehille tulee tilata jokin metsäalan lehti, jotta heihin tarttuisi vähänkään metsätietoa. Metsissä kaikki tapahtuu hitaasti ja viisaasti hoidettuna hyvät tulokset näkyvät kymmenien vuosien päästä. Hyvänä esimerkkinä on seurakunnan metsät. Iin kunnan metsiä voidaan käyttää myös vaihtomaisina tilanteissa, jossa kunta haluaa jostain esim. teollisuusalueelta. On selvä, että kunnan taloudessa omien metsien tulot eivät ole ratkaisevia, joten voidaan hyödyntää niitä varovaisemmin kuin joku muu metsänomistaja. On otettava huomioon myös metsän virkistyskäyttö, mm. marjastus ja metsästys.

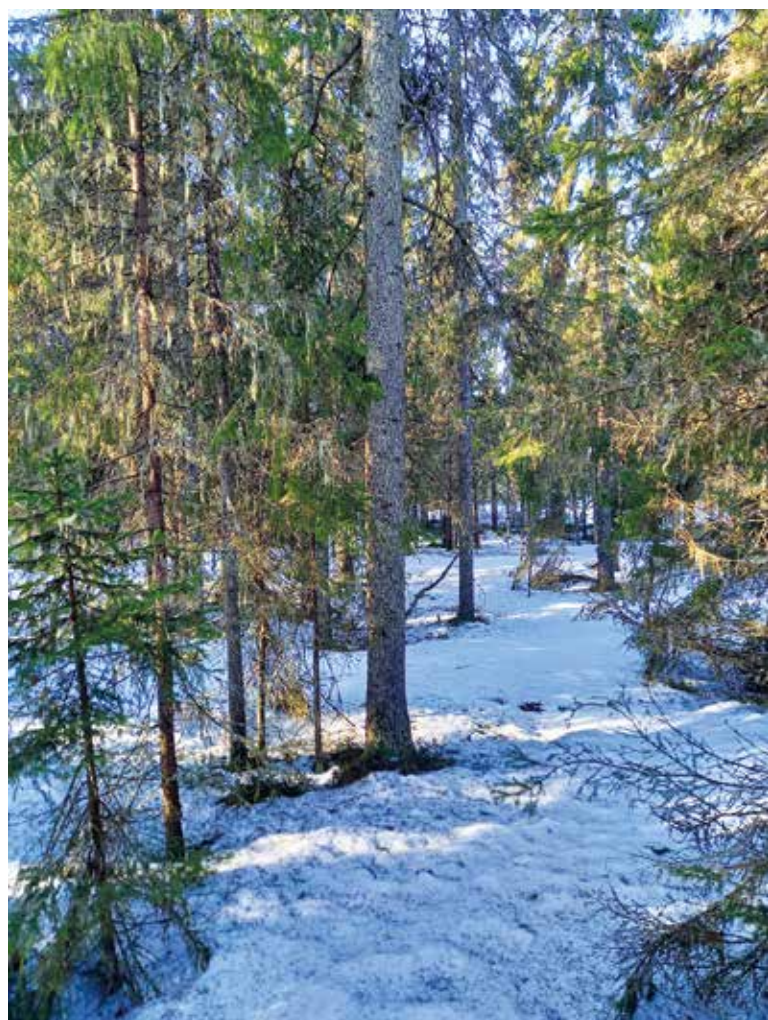
Eero Alaraasakka

ANAGRAMMIT

Vastaukset/ehdokkaitten oikeat nimet:

1. Sirpa Varanka
2. Aili-Marja Alaraasakka
3. Taisto Orajärvi
4. Jarkko Kärki
5. Eero Alaraasakka
6. Helka Tapio
7. Johannes Tuomela
8. Noora Huotari
9. Ilkka Pakonen
10. Pekka Nevalainen
11. Pekka Koskela
12. Simo Paakkola
13. Arto Junes
14. Minna Paakkola
15. Reijo Kehus
16. Jukka Jussila
17. Oili Kaleva
18. Hannu Kaisto
19. Juuso Pyörälä
20. Martti Ylitalo
21. Kati Södö
22. Mika Jutila
23. Mervi Jyrkäs
24. Satu Sassi
25. Sanna Valaja
26. Anne Matikainen
27. Jari-Jukka Jokela
28. Satu Nevatalo
29. Harri Sanaksenaho
30. Veikko Södö
31. Taina Häkkipää
32. Pirjo Klasila

Iin kunnan tulee hoitaa omia metsiään ilmastoviisaasti. Se tarkoittaa sitä, että harvennushakkuut ja hoitotyöt tehdään ajallaan ja päätehakkuut kohdistetaan vajaatuottoisiin metsiin, jolloin metsien kasvu paranee kymmenien vuosien tähtäimellä. Iin kunnan tulisi myös harkita nykyään jo harvinaisten aarnimetsäkohteiden hankkimista kunnalle, mikäli joku metsänomistaja on kiinnostunut.

Kesämökeille suojaksi jätetty Iin kunnan omistama 120-vuotias maisemametsä. Puuta 140 m³/ha ja kasvu n. 1 m³/vuosi. Tukkia 5%.

Viereinen samanlainen Iin kunnan omistama metsä hakattu ja istutettu v. 1990. Puusto 120+50 m³/ha (harvennuspoistuma 50 m³/ha). Kasvu n. 6 m²/vuosi. Tukkia 4%. 10 vuoden päästä 40 %. Kumpi on hiilivarastona ja hiilinieluna tehokkaampi?

Keskustalle tärkeitä asioita

RATKAISUT

Keskusta on Suomen myönteisin puolue. Etsimme ja esitämme aina ratkaisuja. Haluamme pitää Suomen turvallisena maana, missä voi luottaa tulevaisuuteen ja uskaltaa perustaa perheen.

PAIKKA

Meidät tunnetaan kotien, osaamisen, yrittäjyyden, hyvinvoinnin, kotimaisen ruuan ja vihreän talouden puolueena. Jokaisella kuuluu olla vapaus valita elämänsä suunta kaikkialla Suomessa.

TALOUS

Talous on ihmistä ja hänen hyvinvointiaan varten. Keskustalle on kunniasia pitää kestävästi huolta yhteisistä varoistamme lastemme takia. Yritysten luomilla työpaikoilla Suomi pärjää.

Keskusta

Keskusta

Leikkipuisto, kuva Helka Tapio

**lissä voi
elää hyvää
elämää!**

Iisi-areena, kuva Helka Tapio

**Sote tulee -
olemme mukana
kehittämässä
parasta
mahdollista litä!**

lin lukio, kuva Helka Tapio

VAALIOHJELMA

VETOVOIMAINEN KUNTA YRITYKSILLE JA ASUKKAILLE

- Yrittäjyyteen kannustava ja huomioiva päätöksenteko
- Vuokra-asuntojen riittävään tarpeeseen tulee vastata
- Koti uudelle iiläiselle, koti kuntalaisen tarpeisiin

TOIMIVAT JA HYVÄT PERUS- JA HYVINVOINTIPALVELUT KAIKKIEN SAATAVILLA

TURVALLINEN JA VIIHTYISÄ ASUIN- JA KASVUYMPÄRISTÖ

- Harrastusmahdollisuudet kaiken ikäisille
- Hyvä lapsuus, turvallinen vanhuus
- Toisen asteen koulutus omassa kunnassa on rikkaus
- Kotiin tuotavat perhepalvelut tukevat vanhemmuutta

IIN KUNTAKENTÄN KEHITTÄMINEN KYLIÄ MYÖTEN YHDESSÄ KUNTALAISTEN JA ERI YHDISTYSTEN KANSSA – KUNNAN TUKI.

KUNTALAISIA PALVELEVA INFRA

- Järkevä tonttikaavoitus asumiseen ja yritys-elämälle
- Ajoteiden ja kevyenliikenteen väylien kunto ja turvallisuus – vaikuttaminen ELY ja kunta

RATKAISUKESKEINEN JA REALISTINEN ILMASTOPOLITIIKKA

- Hallittu tuulivoima
- Metsien hyvä hoito
- Puhtaat vedet ja ympäristö

MAA- JA METSÄTALOUDELLA ON IILLE ISO MERKITYS

- Metsien monimuotoinen käyttö
- Lähiruokatuotanto

KUNNAN TALOUDEN TASAPAINOTUS

- Investoinnit tulee olla kestävällä tasolla
- Tulojen kasvuun vaikuttavaa päätöksentekoa
- Palvelu- ja henkilöstörakenteen vaikuttavuutta voidaan tarkastella

TASAVERTAINEN, OIKEUDENMUKAINEN JA LUOTETTAVA KUNTAPOLITIIKKA

- Kuntalaisten kuuleminen
- Yhteistyö, keskusteleva kulttuuri, avoimuus
- Luottamushenkilöt saavutettavissa
- Nuoret mukaan päätöksentekoon

Itsenäinen li

**Kehittyvät
kylät**

IIN VIHREÄ KUNTAVAALILEHTI 2021

Elämäniloinen, luonnonläheinen ja elinvoimainen

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

Iin Vihreiden kuntavaaliohjelma	2
Luonnon monimuotoisuuden vaaliminen unohtumassa	6
Yhdessä tulevaisuutta tekemään	7
Elinvoimainen li	8
Terveys ja hyvinvoinnin edistäminen on kuntien perustehtävä	9
Huumeita ja rötöksiäkö	11
Maaseudun mahdollisuudet vihreässä siirtymässä	12
Tavoitteena reilu muutos ja ilmasto-oikeudenmukaisuus	12

44

EIJA ALARAASAKKA
Kasvatustieteen maisteri,
väitöstutkija

45

HELI-HANNELE HAAPANIEMI
ICT-suunnittelija

46

MEL JOVANEN
Yrittäjä

47

MARTTI KAARRE
Eläkeläinen

48

KAISA KERÄTÄR
Biologi, taideagentti

49

JOHANNA KONTTILA
Filosofian maisteri,
sairaanhoitaja

50

AILA PAASO (SIT.)
Kasvatustieteen tohtori,
ammatinopettaja

51

HARRI SANDGREN
Eläkeläinen

52

EIJA TIKKANEN (SIT.)
Lähihoitaja,
kemian laborantti

53

JUSSI VILKUNA
Filosofian maisteri,
kehittäjäopettaja

Äänestä kuntavaaleissa | Rösta i kommunalvalet 13.6.2021
Ennakkoäänestys | Förhandsröstning 26.5.–8.6.2021

Vihreät De Gröna

ELÄMÄNILOINEN, LUONNONLÄHEINEN JA ELINVOIMAINEN

Iin Vihreät ry on Iin kunnan alueella toimiva Vihreän puolueen jäsenyhdistys. Toiminnassamme voi olla mukana myös sitoutumattomana. Moni iiläinen Vihreä on mukana myös Maaseutu- ja erävihreiden toiminnassa. Kuntapolitiikassa toimimme itsenäisenä valtuustoryhmänä hakien tukea näkemyksillemme ja kannattaen myös muiden puolueiden hyviä avauksia yli puoluerajojen. Jokainen vihreä valtuutettu on itsenäisesti ajatteleva ja toimiva päättäjä. Annamme äänen niille, joiden ääni ei muuten kuulu: luonnolle, tuleville sukupolville, heikommassa asemassa oleville. Teemme politiikkaa tutkitun tiedon pohjalta tasa-arvoisen, turvallisen ja oikeudenmukaisen tulevaisuuden puolesta. Ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen uhatessa, luonnosta huolehtiminen

nousee edellytykseksi hyvälle elämälle ja tasapainoiselle yhteiskunnalle. Tässä ohjelmassa esittelemme tavoitteemme valtuustokaudelle 2021–2025.

Tavoitteet on koottu neljän tärkeän teema-alueen alle:

1. Kuntalaisten hyvinvoinnista, osallisuudesta ja terveydestä huolehtiminen
2. Varhaiskasvatus-, koulutus- ja sivistyspalvelujen turvaaminen
3. Elinympäristön kehittäminen, luonnon monimuotoisuuden vaaliminen ja ilmastonmuutoksen torjunta
4. Kunnan elinvoiman edistäminen

1. KUNTALAISTEN HYVINVOINNISTA, OSALLISUUDESTA JA TERVEYDESTÄ HUOLEHTIMINEN

Kunnalla on vastuu asukkaiden hyvinvoinnista ja sen edistämistä. Kunta vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkekin monista palveluista, joilla edistetään kuntalaisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Kunta turvaa perus- ja ihmisoikeudet kaikille. Jokaisella kuntalaisella on oikeus kuulua yhteiskuntaan yhdenvertaisena toimijana. Peruspalveluiden tulee olla kaikkien saavutettavissa varallisuudesta ja asuinpaikasta riippumatta. Jokaisella on oikeus saada matalalla kynnyksellä apua ja tukea.

Hyvinvointityöhön liittyvä lainsäädännön uudistuminen, suunnitelmien tekeminen ja toteuttaminen vaativat onnistuakseen kunnan henkilöstön työpanosta. Monialainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, etsivän nuorisotyön vakinaistaminen, liikkuva nuorisotyö haja-asutusalueille, nuorisovaltuustotoiminta, ikääntyneen väestön tukemisen suunnittelu ja toimenpiteet, esteettömyyskartoitukset, vanhus- ja

vammaisneuvostojen toiminta ja ennakoiva päihdetyö ovat kaikki lakisääteisiä toimintoja.

Kunnassa tulee panostaa ennaltaehkäiseviin palveluihin. Se on aina sosiaalisesti, inhimillisesti ja taloudellisesti paras vaihtoehto. Iin Vihreät haluaa turvata kuntalaisten hyvinvointia edistämällä varhaisen vaikuttamisen keinoja, toimivia turvaverkkoja ja sujuvaa pääsyä palveluiden äärelle. Nykyaikainen teknologia mahdollistaa monien tärkeiden palveluiden tarjoamisen kätevästi digitaalisesti. Digitalisaation nopea kehitys voi kuitenkin myös syrjäyttää ihmisiä ja ihmisryhmiä. Tätä estetään tarjoamalla neuvontaa, ohjausta, rinnalla kulkemista ja asiointia niiden puolesta, jotka eivät itse voi digitaalisia palveluita käyttä.

Hyvinvointi rakentuu yhteisöllisyydelle, palveluille ja välittämiselle. Hyvinvointia vahvistavat yhteisöön kuulumisen, kuulluksi tuleminen ja hyväksynnän kokemukset. Oman kunnan pitää

tuntua kodilta niin siellä vuosikymmeniä asuneelle kuin vasta kuntaan muuttaneille. Me Iin Vihreät pyrimme edistämään kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta, terveyttä ja harrastusmahdollisuuksia. Hyvät harrastusmahdollisuudet lisäävät toiminnallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia arjessa. Mielekäs liikuntaharrastus tai säännöllinen kuntoilu luo perustaa hyvinvoinnille, mitä myös kunnan järjestämä liikuntaneuvonta hyvin tukee. Asukkaille tulee olla tarjolla lähivirkistysalueita, luonnonmetsiä ja rakentamattomia rantoja, jotta jokaisella on mahdollisuus liikkua luonnossa.

Lähiliikuntapaikkojen kunnossapitoon kannattaa panostaa. Iisi-areenan tarjoamat mahdollisuudet monipuolistavat liikuntamahdollisuuksia. Erityisesti tulee huolehtia monipuolisista matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksista joko kunnan tuottamana tai yhdessä seurojen ja järjestöjen sekä alan yritysten kanssa. Hinta tai esteellisyys ei saa olla harrastamisen tiellä. Covid 19 –pandemian myötä kuntien lähivirkistysalueiden ja luonnon merkitys asukkaiden vapaa-ajanviettokohteina on korostunut entisestään.

Iin Vihreät haluaa rakentaa perusoikeuksia sekä luontoarvoja kunnioittavaa, demokraattista ja avointa kuntaa, jossa asukkaat ovat yhdenvertaisia. Emme hyväksy rasismia, häirintää tai syrjintää. Haluamme kunnamme olevan turvallinen kaikille. Iin Vihreät korostavat aktiivisen kansalaisuuden, avoimuuden, suvaitsevaisuuden ja lähidemokratian lisäämistä kunnan toiminnassa ja päätöksenteossa. Päätöksenteon valmistelun tulee olla avointa ja osallistavaa ja eri

Kuntalaiset yhdessä kuntaa kehittämään!

Perustetaan kansalaisraateja ja selvitetään osallistuvan budjetoinnin mahdollisuuksia parhaiden ratkaisujen löytämiseksi. Rohkeat kokeilut ovat kannatettavia, hyvä esimerkki on Iin kunnan koordinoima Open Agenda – Osallistava kuntademokratia digitaalisin keinoin hanke. Tavoitteena on löytää kuntalaisten arkea sujuvoittavia toimintatapoja hyödyntämällä digitalisaation ja osallisuuden mahdollisuuksia. Järjestö- ja vapaaehtois-toiminta on tärkeä voimavara; yhdistysten tukimuotojen tulee olla yhdenvertaisia ja avoimia.

vaihtoehdot pitää tuoda kuntalaisten tietoon jo valmisteluvaiheessa. Päätöksentekoprosessin tulee olla keskustelevaa ja yhteistoiminnallista. Kansalaisvaikuttamista tulee vahvistaa edelleen kuntalaisten ja kesäasukkaiden osallistumismahdollisuuksia lisäävien käytäntöjen avulla. Kunnanvaltuuston verkko-lähetys on helppo seurata ja ne lisäävät päätöksenteon avoimuutta ja kiinnostavuutta. Lisätään kuntalaisten suoria vaikuttamisen mahdollisuuksia.

Haluamme kannustaa jokaista sukupolvet ylittävään yhteisöllisyyteen. Ikäystävällinen kunta on hyvä kaikenikäisille kuntalaisille. Lasten hyvinvointia tulee tukea panostamalla monipuolisiin perhepalveluihin ja kotiin tuotavaan apuun sekä turvallisiin kasvu- ja oppimisympäristöihin. Lasten oikeus turvalliseen elämään varmistetaan panostamalla lastensuojeluun ja henkilöstön pysyvyyteen. Laadukas nuorisotyö on osa kunnan perustoimintaa, jolla voidaan edistää nuorten osallisuutta. Myös työikäiset tarvitsevat kunnan palveluita itsestään, perheestään ja

ikäntyneistä vanhemmistaan huolehtimiseen. Työelämässä menestyminen ja arjessa jaksaminen voivat asettua haasteiksi, joihin työikäinen tarvitsee tukea. Ihmisten kokemana yksinäisyys on lisääntynyt ja erityisesti monet ikääntyneet kärsivät yksinäisyydestä. Ikääntyvien kohdalla varhainen vaikuttaminen, kuntouttava päivätoiminta, ikäihmisten oma kuntosalitoiminta ja esteettömien asuntojen rakentaminen edistävät hyvää vanhuutta. Jokaiselle ikääntyneelle on varmistettava turvallinen vanhuus ja jokaisella sitä tarvitsevalla tulisi olla mahdollisuus ikääntyä myös palvelutalossa. Suomi tarvitsee sote-uudistuksen, joka perustuu terveyserojen kaventamiseen, saumattomiin hoitoketjuihin ja palveluiden saatavuuden parantamiseen. On tärkeää panostaa myös matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin ja ongelmiin tulee pystyä tarttumaan ajoissa. Vammaisille ja erityisryhmille tulee turvata yhdenvertaiset palvelut. Henkilökohtainen apu turvaa monien vammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeuden ja itsenäisen elämän.

Esteetöntä luontoa ja ympäristötaidepuiston kehittämistä

Iin Tikkasenharjussa sijaitsevalle Sikalanjärven suoalueelle on suunniteltu uutta luontopolkua. Luontopolun tulee soveltua myös apuvälineillä liikkuville tai helppoja reittejä hakeville. Ympäristötaidepuiston ja Lähde! -puiston kehittämistä tulee jatkaa ja Kulttuuripolku toteuttaa. Kulttuuripolku yhdistäisi Iin Haminan ja taidepuiston alittamalla nelostien ympäristötaidepuiston kärjen kohdalta jatkuen leirintäalueen kautta Vanhaan Haminaan. Se toimisi vetovoimaisena ulkoilureitinä sekä kunnan asukkaille että matkailijoille.

2. VARHAISKASVATUS-, KOULUTUS- JA SIVISTYSPALVELUJEN TURVAAMINEN

Laadukas koulutus ja yhdenvertaiset mahdollisuudet itsensä kehittämiseen ovat toimivan yhteiskunnan tulevaisuuden turva. Varhaiskasvatus, koulutus- ja sivistyspalvelut ovat kunnan ydintehtäviä, joihin kuntapäätäjien tulee panostaa ja turvata riittävät resurssit.

Yhdenvertainen, turvallinen ja korkeatasoinen varhaiskasvatus edesauttaa lapsen kehittymistä ja luo perustan oppimiselle. Ensiluokkainen varhaiskasvatus ehkäisee koulunkäynnin keskeyttämistä sekä sosiaalista syrjäytymistä, sillä varhaiskasvatuksella voimme vahvistaa moninaisista lähtökohdista tulevien lapsien mahdollisuuksia pärjätä elämässä.

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus opetussuunnitelman

mukaiseen opetukseen, oppimisen tukeen ja oppilashuoltoon sekä terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön. Koulussa tulee olla aikaa kiireettömään kohtaamiseen, jossa oppilas tulee nähdyksi yksilönä. Jokaiselle lapselle tulee antaa tilaa kasvaa omaksi ainutlaatuisiksi yksilökseen, ja jokaisen tulisi voida olla oma itsensä ilman toisarvoistetuksi tulemisen pelkoa. Opettajalla tulee olla mahdollisuus ja resurssit tukea kaikkia oppijoita ja erilaisia oppimisen tapoja. Yksikään oppilas ei saa pudota kelkasta. Jokaiselle tulee turvata mielekäs opinpolku peruskoulun jälkeen oppivelvollisuuden laajenemisen myötä.

Vahvaa tulevaisuuden kuntademokratiaa rakennetaan korostamalla vuoropuhelua, yhteistoimintaa ja toistemme ymmärtämistä. Vapaa sivistystyö, kansalaisopiston

opetus- ja kurssitoiminta, taiteen perusopetus ja kirjastotoiminta mahdollistavat elinikäisen oppimisen ja kuntalaisten monipuolisen kehittymisen. Me Vihreät haluamme vahvistaa edellytyksiä monipuolisten kulttuuripalvelujen ja tapahtumien järjestämiseen kaikenikäisille. Kulttuurilla on hyvinvointia, sivistystä, tasa-arvoa ja uutta ajattelua luova voima. Kynnys osallistua toimintaan tulee olla matala. Kulttuurin tukeminen tarkoittaa yhä useammalle mahdollisuuksia sekä itsensä toteuttamiseen että taiteesta nauttimiseen. Iissä on tunnustettu ammattimaisesti tuotetun kulttuurin ja taiteen merkitys ihmisten hyvinvoinnille sekä kunnan elinvoimalle. Kulttuuriin panostettu euro palautuu moninkertaisena takaisin.

Säilytetään elinvoimaiset lähikoulut, rakennetaan uusi päiväkotiki

Kuluvalle valtuustokaudella lin kunnassa tehtiin Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden palvelusuunnitelma. Suunnitelmassa linjataan askelmerkit varhaiskasvatuksen ja opetuksen järjestämiseen vuosille 2021 – 2025. Työryhmä päätyi esityksessään opetuksen osalta alueelliseen toimintamalliin, jossa riittävän oppilasmäärän mukaisesti turvataan kyläkoulujen toiminta. Alueellisessa alakoulujen toimintamallissa toteutuvat keskittämistä paremmin niin palvelutarpeen, asumisen, kaavoituksen kuin liikenteen tavoitteet. Varhaiskasvatuksen osalta päädyttiin uuden päiväkodin rakentamiseen, joka vastaa palvelu- ja tilatarpeeseen sekä tukee varhaiskasvatuksen laatua, toimintavarmuutta ja joustavuutta. Iin Vihreät pitää tärkeänä varhaiskasvatuksen ja opetuksen palvelusuunnitelman edelleen kehittämistä ja toimeenpanoa ensi valtuustokaudella. Lapsia ja nuoria tulee kuulla heitä koskevissa päätöksissä. Varmistetaan, että lapsen oikeudet toteutuvat jokaisen lapsen arjessa. Tehdään kunnan päätöksistä lapsivaikutusten arviointi.

3. ELINYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN, LUONNON MONIMUOTOISUUDEN VAALIMINEN JA ILMASTONMUUTOKSEN TORJUNTA

Kunta päättää ympäristöstä, jossa elämme. Elinympäristömme kehittämisen alueeseen kuuluvat maapolitiikka, kaavoitus- ja maankäytön suunnittelu, liikenne, joukkoliikenne, tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito, vesihuolto, jätehuolto, energiantuotanto ja -jakelu, rakennusvalvonta, asuntotoimi, ympäristönsuojelu ja terveellisen elinympäristön turvaaminen, turvallisuudesta ja varautumisesta huolehtiminen.

Iihin muutetaan luonnon, hyvän kasvu- ja oppimisympäristön sekä sijainnin vuoksi. Puhdas luonto, vesistö sekä turvallinen elinympäristö ovat iläisille tärkeitä ja niistä on voitava nauttia myös tulevaisuudessa. Iin Vihreiden tavoitteena on, että Iin kunta on jatkossakin viihtyisä,

luonnonläheinen paikka asua ja toimia ja että ympäristöasiat otetaan huomioon kaikessa päätöksenteossa. Arvostamme lähiluontoa, haluamme tehdä liikkumisen helpoksi ja rakentaa turvallista, viihtyisää ja esteetöntä ympäristöä, jossa kuntalaisten arki sujuu. Koronavarotoimien aikana moni on löytänyt omasta kunnasta paljon uutta tekemistä ja tutustuttavaa. Tällaiset kokemukset voivat lisätä tyytyväisyyttä omaan asuinpaikkaan.

Haja-asutusalueille rakentaminen on Iissä kiinnostava ja varteenotettava vaihtoehto. Rakentamista koskevien vaatimusten tulee kohdella maanomistajia tasapuolisesti ja olla kohtuullisia. Hajautuneessa yhdyskuntarakenteessa kunnallisia palveluita ja

infrastruktuuria on kalliimpaa järjestää. Asemakaavan ulkopuolisten alueiden maankäytön ohjaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomioita. Yhdyskuntarakenteella on keskeinen merkitys maaseudulla, jossa etäisyydet ovat pitkiä, jolloin eheät kylät luovat yhteisöllisyyttä sekä tuovat merkityksellisyttä ja turvallisuuden tunnetta asukkaille. Kyläkeskittymien myötä kimp-pakyydit, teiden kunnossapito, vesihuolto sekä tietoliikenneyhteydet on helpompi järjestää. Vähäpäästöistä liikkumista tulee edistää mahdollistamalla kaasu- ja sähköautojen käyttöä sekä kimp-pakyytejä siellä, missä joukkoliikennettä ei ole järkevää järjestää.

Edistetään kävelyä ja pyöräilymahdollisuuksia

Kevyen liikenteen väylien rakentaminen luo turvallisempaa ympäristöä ja lisää asukkaiden terveyttä arkiliikunnan lisääntyessä. Se myös mahdollistaa ilmastoystävällisen liikkumisen. Sähköavusteiset polkupyörät helpottavat liikkumista. Pyöräilyyn ja kävelyyn sijoitetut eurot tulevat kunnalle moninkertaisesti takaisin myönteisinä terveysvaikutuksina. Valtuustokaudella haluamme edistää Iin kunnan pyöräily- ja jalankulkuverkko-suunnitelman tavoitteiden toteuttamista. Oulun seudun ELY:n MAL-sopimuksen hankerahoituksella voidaan parantaa kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteita Iissä. Maalismaantien kevyen liikenteen väylän toteuttaminen on liikenneturvallisuuden parantamisen kannalta seuraavan valtuustokauden prioriteettihanke.

Säilytetään Vanha Hamina ja sen ympäristö

Panostaminen rakennusperintöön ja kulttuuriympäristöihin luo viihtyisyyttä ja vahvistaa kunnan identiteettiä. Iin kuntakeskusta ranta-alueineen tulee uudistaa kunnioittaen Vanhan Haminan tyylistä rakentamista. Nätteporin kohdalle tulee rakentaa yhteistä tilaa tapahtumien järjestämiseen ja uudet tilat kirjastolle. Arvopaikan tulee olla ja säilyä kaikkien kuntalaisten olohuoneena, minkä vuoksi kerrostalojen rakentamista rantaan pitää tarkkaan harkita. Alueella on hyvät mahdollisuudet kehittyä ainutlaatuisiksi puurakentamisen miljöiksi. Kunnassa tulee varmistaa riittävä asuntotuotanto ja lisätä kohtuuhintaisia asuntoja, jotta jokaiselle löytyy tarpeita vastaava koti.

Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen eli luontokato on nostettava ilmastomuutoksen rinnalle päätöksiksi ja ratkaisuja arvioitaessa. Luonnon monimuotoisuutta ja arvokkaita elinympäristöjä tulee vaalia sekä säilyttää erämaata ja hiljaisia alueita itsellemme ja jälkipolville. Pidämme tärkeänä arvokkaiden luontokohteiden kartoittamista, kaavoittamista, suojelua ja hoitamista suunnitelmallisesti ja vastuullisesti. Luonnonkaunis ympäristö parantaa ihmisten elämänlaatua ja terveyttä. Luonnolla eläminen ja kasveineen on arvo sinänsä, eikä se ole pelkästään ihmistä varten.

Iin kunta on energia- ja ilmastotyön edelläkävijä ja suunnannäyttävä ja saanut tehdystä työstä tunnustusta ja huomiota niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. Monet toimenpiteet, joita muualla vasta suunnitellaan, ovat vakiintuneet Resurssiviisas Ii -tiekartan toteuttamiseen ja sisältyvät Iin kunnan talous- ja toimintasuunnitelmaan. Tämä koskee energiatuotantoa, liikkumista ja yhdyskuntarakennetta, kulutus- ja materiaali kiertoja, ruokatuotantoa ja -kulutusta sekä vedenkäyttöä ja luonnonvesiä.

Ilmastonmuutoksen torjunta, siihen sopeutuminen ja

ympäristöongelmiin liittyvän muutos- ja sietokyvyn lisääminen tulee olla osa kaikkea kunnan toimintaa. Olemme saavuttaneet kunnianhimoisia tavoitteita mm. energiatehokkuutta parantamalla ja mahdollistamalla tuulivoiman tuotantoa kunnan alueella. Iin kunta on laaja kunta, mutta asutusalueiden läheisyyteen rakennetut sekä erämaa-alueita pirstovat ja luonnonrauhaa rikkovat suuret tuulivoimapuistot koettelevat asukkaiden sietokykyä ja luonnon kantokykyä. Valmisteilla olevan Iin kunnan strategisen yleiskaavan tulee tukea ihmisten ja luonnon hyvinvointia, maaseudun elinkeinojen säilymistä sekä elinkeinon elämän kehittymistä eettisesti kestäväällä tavalla.

Kuntaorganisaation omien päästöjen painaminen noltaan ei riitä, vaan kunnan on yhdessä asukkaiden ja alueen yritysten kanssa luotava mahdollisuudet vähäpäästöiseen arkeen. Neuvontaa ja tukea lämmitysjärjestelmien muuttamiseen energiatehokkaammiksi ja ilmastoystävällisemmiksi tulee jatkaa. Aurinkosähkön pientuotatuuden lisäämistä voidaan edelleen edistää yhteishankintojen organisoinnilla.

Vesistöt kuntoon ja luonnonkalakannat turvattava

Iin kunta on vesistöltään rikas. Alueella on lukuisia järviä, lampia ja jokia sekä meri. Pidämme tärkeänä veden laadun parantamista vesistö- ja valuma-alueiden kunnostuksien. Kunnostuksia on tehty Kuivajoella, Olhavajoella, Muhojoella ja Iijoella. Myös Oijärven ja Kivijoen vesistöjen tilan parantaminen tulee ottaa huomioon. Vesistöjemme tilaa ovat vuosikymmenten saatossa heikentäneet esim. vesivoimalaitokset, metsäojitukset, turvetuotanto, maatalous, kalanviljely ja jätevedet. Iissä tehdään vesistöjen tilan kohentamiseksi laajamittaista yhteistyötä alueen eri toimijoiden kanssa, Iijoen vesistön arvoa nostavan Iijokisopimuksen 2019-2023 ja Iijoen vesistövision 2030 kautta. Iijoen vaelluskalojen luonnonkierron palauttaminen on ensiarvoisen tärkeää ja noususteitä tulee purkaa. Kalatalousviranomaisen hakee muutosta kalatalousvelvoitteisiin ja vaatii vaellusyhteyden avaamista ja kalojen kulun mahdollistamista voimaloiden ohi. Padottuun jokeen tarvitaan voimalaitoksen yhteyteen mahdollisesti rakennettavan kalatien lisäksi luonnonmukainen kalojen nousu-uoma. Vanha uoma on tähän tarkoitukseen erinomainen ja alueen asukkaiden kannattama vaihtoehto. Joella ja kalastusmahdollisuuksilla on suuri merkitys myös asukkaiden asumisviihtyisyyteen ja virkistyskäyttöön sekä matkailuelinkeinon edistämiseen. Perämerellä ja sen saarilla on ollut ja voi edelleen olla suuri merkitys paikallisten asukkaiden elinkeinoille. Nykypäivänä merellisestä Iistä nauttivat hiihtäjät, huviveneilijät, mökkeilijät, kotitarve- ja virkistyskalastajat sekä moottorikelkkailijat.

Etätystä: säästetään seinistä luopumalla

Iin kunnassa on kattava ja toimiva laajakaistaverkko. Digitalisaatio vähentää asiointimatkoja ja mahdollistaa sujuvan arjen kauempana palveluista. Nopeat internet-yhteydet mahdollistavat työn tekemisen joustavammin. Etätöitä tehdään jatkossa yhä enemmän ja ihmisten ajankäyttö tehostuu työmatkaliikkumisen vähentyessä. Lisääntyneen vapaa-ajan myötä hyvinvointi paranee. Kun kunta työnantajana käyttää etätöiden mahdollisuuksia hyväkseen, myös tilaratkaisuja on mahdollista arvioida uudelleen.

Monimuotoista metsänhoitoa ja soiden ennallistamista

Iin Vihreät on tehnyt valtuustaloituksen metsänhoitosuunnitelman päivittämisestä vuonna 2018. Kunnan metsänhoitosuunnitelma valmistunee 2021 keväällä ja sitä on jo nyt pidetty edistyksellisenä. Metsänhoitoa voidaan kehittää ekologisen ennallistamisen suuntaan. Puustoa monipuolistamalla sekä soita ympäristöviisaasti ennallistamalla voidaan edistää luonnon monimuotoisuuden ja uhanalaisten eliöiden säilymistä. Metsät ovat suomalaisille tärkeitä niin henkisesti kuin taloudellisesti monimuotoisen luonnon lisäksi. Iin Vihreät haluaa yhteensovittavalla tavalla metsiin kohdistuvat eri intressit: suojelun, puuntuotannon, virkistyskäytön sekä sienten, marjojen ja riistan hyödyntämisen.

4. KUNNAN ELINVOIMAN EDISTÄMINEN

Iillä on pitkä historia ja Iin Hamina on ollut tunnettu kaupunkimainen taajama ja markkinapaikka, jossa on asunut käsityöelinkeinon harjoittajia ja kauppiaita. Myös nykyisin yritysten rooli kuntataloudelle on merkittävä. Yritysten tarjoamat työpaikat tuovat kuntaan hyvinvointia ja asukkaille tärkeitä palveluita. Yritykset ovat myös keskeisessä roolissa työelämän uudistamisessa reilulla tavalla, kun päästövähennykset ja luonnonvarojen käytön vähentäminen muuttavat tuotantoa ja työmarkkinoita luoden uusia ammatteja.

Iin Vihreät tukee Iin kunnan kestävä kehitystä ja kiertotaloutta edistävää, resurssiviisasta elinkeinopolitiikkaa. Iin Vihreät haluaa investoida tulevaisuuteen. Tärkeää on panostaa uusiin ratkaisuihin, kuten energiatehokkuuteen,

uusiutuvaan energiaan ja älypalveluihin, jotka säästävät samalla kunnan rahaa ja luovat työtä yrityksille. Kunnan hankinnoissa myös pienillä ja paikallisilla yrityksillä tulee olla mahdollisuus päästä osallistumaan tarjouskilpailuun. Hankinnat tulee jakaa tarpeeksi pieniin osiin ja niistä tulee tiedottaa tehokkaasti.

Kunnianhimoisten ympäristö- ja ilmastotoimien on todettu synnyttävän enemmän uusia työpaikkoja kuin vähentävän niitä. Erityisesti potentiaalia on pienissä kasvuyrityksissä, joissa uskalletaan ajatella rohkeasti. Kunnan tulee tukea yritysten kasvumahdollisuuksia. Vuoropuhelu kunnan ja alueen yritysten välillä on hyvä tapa varmistaa, että molempien tarpeet ja toiveet otetaan huomioon. Tärkeää on tarjota riittävästi yritysneuvontaa.

Ii matkailukohteeksi

Iillä on mahdollisuudet nousta matkailun, virkistys- ja kulttuuri- ja muiden tapahtumien vetovoimaiseksi kohteeksi. Lähi- ja luontomatkailu on tulevaisuuden trendi ilmasto- ja ympäristösyistä, ja pandemia on vauhdittanut tätä kehitystä. Pandemiasta toivuttaessa myös erilaisille tapahtumille on patoutunut kysyntää. Kunta, yritykset ja järjestöt voivat toimia hyvässä yhteistyössä, jotta tapahtuma-ala toipuu. Art Ii Biennaali ja IlmastoAreena lisäävät kunnan medianäkyvyyttä ja vahvistavat imagoa. Iissä on hyvät mahdollisuudet vastata kotimaan matkailun kysyntään sen keskeisen valtavyöhykän varrella olevan sijainnin vuoksi. Iiläisillä yrittäjillä on mahdollisuus hyödyntää ohikulkevaa matkailijavirtaa. Ii on mielenkiintoinen kohde myös pyöräilyn harrastajille, ja siksikin kävelyn ja pyöräilyn reitistöihin kannattaa panostaa. Jakkukylän silta halutaan nähdä ja kokea itse. Luonnossa liikkuminen, marjastus, sienestys, kalastus, metsästyminen, lintujen bongaus sekä luontokuvaus – kuten myös kulttuurihistoria ja taide – ovat keskeinen osa kuntalaisten hyvinvointia ja Iin kunnan vetovoimaa.

Ennustamattomia asioita tapahtuu tulevaisuudessakin. Resilienssi on silloin tarpeen – kuntien ja yritysten pitää olla nykyistä muutostykyisempiä. Kunnan tulee päivittää säännöllisesti valmiussuunnitelmia peruspalvelujen ja muiden yhteiskunnalle tärkeiden toimintojen ylläpitämiseksi kaikissa turvallisuustilanteissa. Kotimainen alkutuotanto on osa kansallista huoltovarmuutta. Ihmisiä kiinnostaa suomalainen ruoka: miten ja missä sitä tuotetaan. Maa- ja metsätalous tarjoavat mahdollisuuksia ilmakehään päästetyn hiilen sitojana maahan sekä uusiutuvan energian tuottajana.

Iin kunnan taseessa ei ole tällä hetkellä vielä kattamatonta alijäämää, mutta kunnan talous ei ole tasapainossa. Iin Vihreät edellyttää talouden tasapainottamisohjelman jatkamista ja perusteellista, kokonaisvaltaista talouden tarkastelua sekä kestävän talouden analyysiä. Lisäksi rinnalle tarvittaisiin myös esim. kuntaliiton toteuttamaa tuottavuusvertailua ja mittareita mm. ikäihmisten palveluista sekä opetuksen ja teknisen toimen palveluista. Tasapainottamisessa pitää säilyä inhimillisyys ja muistaa, että investointi kuntalaisten hyvinvointiin on investointi tulevaisuuteen.

Tuloja saadaan verotuloista ja valtionosuuksista. Uudet asukkaat tuovat ansiotulojen myötä kunnallisveroja ja kiinteistöveroja. Myös vapaa-ajan asukkaat tuovat oman lisänsä kiinteistöverokertymään, ja toivottavasti tulevaisuudessa myös monikuntalaisuus tulee mahdolliseksi mm. etätöiden yleistyttyä. Yhteisöveroja saadaan yrityksiltä ja energialaitoksilta. Omaisuuden myynti, mm. tyhjillään olevat kiinteistöt, vähentävät käyttömenoja. Maksu- ja myyntituloja saadaan palveluista. Asiakasmaksujen ja verojen korotusta olisi hyvä pystyä välttämään. Säästöjä voidaan saada aikaan mm. palveluverkon suhteuttamisella kuntalaisten palvelutarpeisiin, palveluiden turvaamisella toimintatapoja uudistamalla sekä henkilöstön osaamisen, tehtävien ja tehtävänkuvien uudelleen tarkastelulla eläköitymistä myötä.

Kunnan tulee suunnitteilla ja valmistella investointinsa huolella turvaten samalla toimintakykynsä myös tulevaisuudessa. Suurin osa investoinneista ja pitkäaikaisten

lainojen lyhennykset joudutaan kattamaan tällä hetkellä lainarahoituksella. Velanotossa taloudellinen riski on olemassa ja riskien hallintaan tulee varautua, vaikka eletään elvyttämisen aikaa ja lainojen hoitokulut ovat alhaiset.

Seuraavalla valtuustokaudella aluekehityksen keskiössä ovat koronakriisin hoitaminen ja uuden kasvun tukeminen. Koronakriisin jälkihoitoon suunnataan EU-elpymisvälineitä, rahastoja ja ohjelmia, joilla tuetaan pk-yritysten toimintamahdollisuuksia ja vihreän kasvun vauhdittamista. Kestävän kasvun ohjelma 2021-2023 toimii nopean elvytyksen välineenä. Iin Vihreät tukevat kunnan kehitysyhtiö Micropoliksen vihreään teknologiaan ja osaamiseen perustuvaa toimintaa. Nyt on oikea aika aktiivisesti tarttua aloiteisiin ja rahoitusmahdollisuuksiin sekä käynnistää yritysten ja julkisen sektorin kehittämishankkeita.

Iin Vihreät pitävät tärkeänä, että kunta voi tarjota väylän työllistymiseen ja ehkäistä yhteiskunnallista syrjäytymistä tarjoamalla työllistymismahdollisuuksia esimerkiksi nuorille ja pitkäaikaisyrittäjille. Kunta voi toimia myös välittäjänä työntekijöiden ja työtä tarvitsevien yritysten ja yhteisöjen välillä. Ensi valtuustokaudella Iin kunta on mukana Oulun kaupunkiseudun työllisyyskokeilussa. Kokeilun tavoitteena on lisätä työllisyyspalveluiden vaikuttavuutta ja sujuvuutta yhdistämällä uudella tavalla valtion ja kuntien työllisyyspalveluita. Kuntakokeilussa TE-toimistosta kuntien palveluiden piiriin siirtyvät kaikki alle 30-vuotiaat ja yli 30-vuotiaat Kelan työttömyysetuutta saavat, maahanmuuttajat ja vieraskieliset työnhakijat.

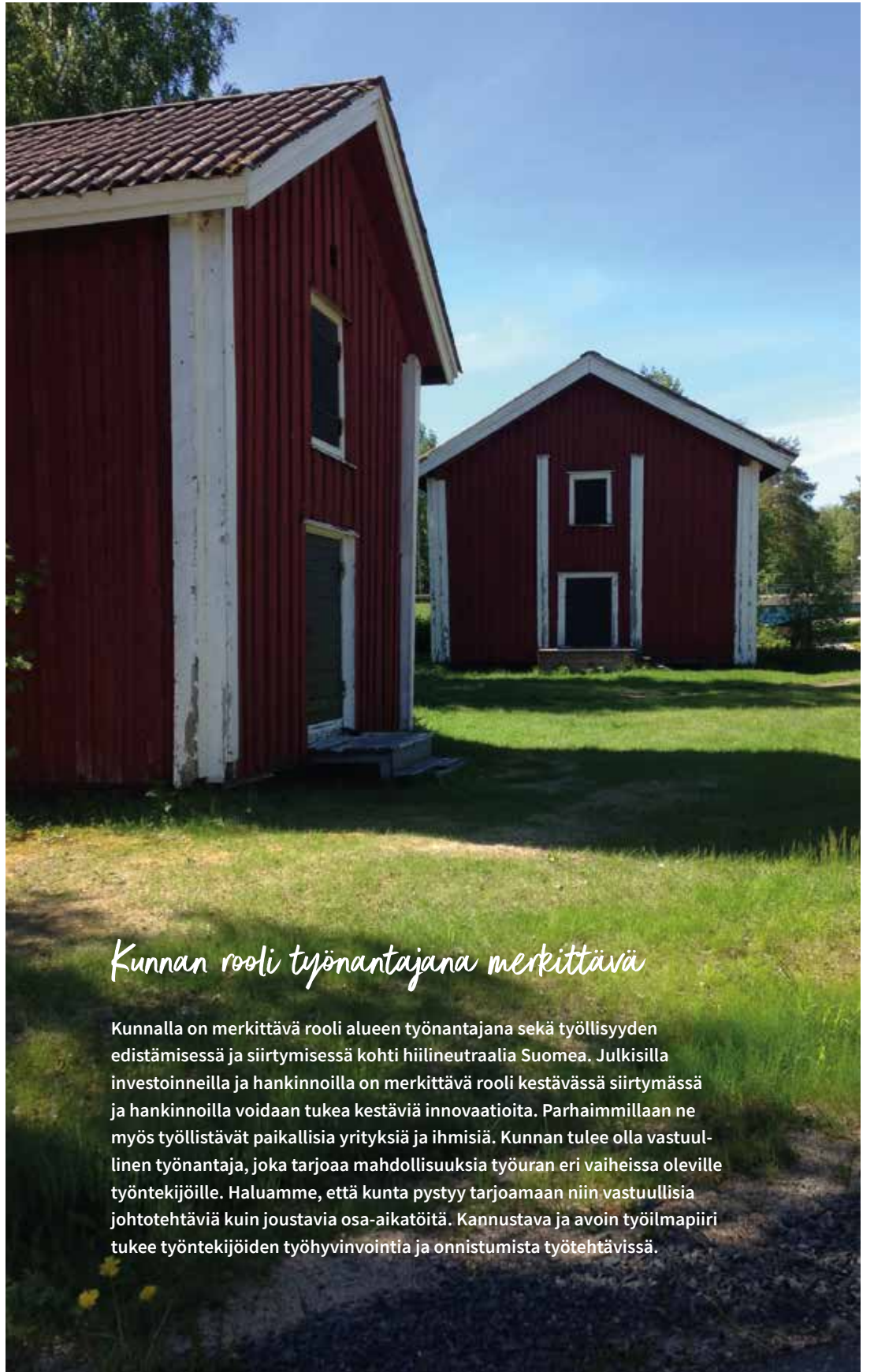
Elinvoima on laajassa merkityksessä kiinteästi yhteydessä hyvinvointiin. Näin ajatellen kunnan elinvoimassa korostuvat työpai-
kat, työvoiman saanti sekä ihmisten toimeentulon ja hyvinvoinnin mahdollisuudet. Kunnan elinvoimaisuutta vahvistavat osallisuus, yhteisöllisyys, monipuoliset palvelut sekä vetovoimaiset kulttuuri- ja luonnonympäristöt, jotka myös mahdollistavat elinkeinojen, kuten esimerkiksi matkailun ja alkutuotannon kehittämisen. Elinvoimaisessa kunnassa ihmiset ja luonto voivat hyvin.

Kestävä talous turvaa palvelut

Kunnan elinvoimaa edistävä tekijä on kestävä taloudenpito, joka turvaa ihmisten hyvinvoinnin luonnon kantokyvyn rajoissa. Kuntatalous on yhteisistä tarpeista ja resursseista huolehtimista paikallisella tasolla. Iin Vihreille on tärkeää varmistaa yhdenvertaiset ja saavutettavat palvelut kaikille asukkaalleen myös taloudellisesti vaikeina aikoina. Laadukkaiden palveluiden järjestäminen on pitkällä aikavälillä edullisempää kuin lyhytnäköisten leikkauslistojen laatiminen. Nykyinen ja tuleva kunnanvaltuusto ja kunnanvaltuutetut päättävät vuosittaisessa talousarviossaan ja toimintasuunnitelmassaan, miten talouden haasteisiin vastataan.

Kaavoituksella ja yhteistyöllä vetovoimaa

Onnistuneella kaavoituksella varmistetaan nopeat ja mutkattomat tonttiratkaisut, kuntakeskuksen elävyys ja viihtyisyys sekä toimivat palvelu- ja liikenneverkostot. Iin Vihreät haluaa lisätä kunnan elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta asuinpaikkana sekä yritystoiminnalle pitkän tähtäimen maanhankinnan, liikennetarkehdusten, kestävän talouden sekä monipuolisten palveluiden avulla. Meille on tärkeää lähimatkailemisen edistäminen ja Paikallista -verkoston tukeminen. Lähijunaliiikennettä tulee edistää ja ohitustien mukanaan tuomat mahdollisuudet tulee ottaa huomioon. Oppilaitosten ja yritysten välistä tiiviimpää yhteistyötä tulee edistää, jolloin turvataan osaavan työvoiman riittävyys ja työssäoppimisen mahdollisuudet. Jatkuvalle oppimiselle taataan työvoiman osaamisen päivittyminen ja ihmisten pärjääminen muuttuvilla työmarkkinoilla.

Kunnan rooli työnantajana merkittävä

Kunnalla on merkittävä rooli alueen työnantajana sekä työllisyyden edistämiseksi ja siirtymiseksi kohti hiilineutraalia Suomea. Julkisilla investoinneilla ja hankinnoilla on merkittävä rooli kestävässä siirtymässä ja hankinnoilla voidaan tukea kestäviä innovaatioita. Parhaimmillaan ne myös työllistävät paikallisia yrityksiä ja ihmisiä. Kunnan tulee olla vastuullinen työnantaja, joka tarjoaa mahdollisuuksia työuran eri vaiheissa oleville työntekijöille. Haluamme, että kunta pystyy tarjoamaan niin vastuullisia johtotehtäviä kuin joustavia osa-aikatoimia. Kannustava ja avoin työilmapiiri tukee työntekijöiden työhyvinvointia ja onnistumista työtehtävissä.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN VAALIMINEN UNOHTUMASSA

Ilmastonmuutoksesta on puhuttu kyllästymiseen asti. Sen sijaan luonnon monimuotoisuuden köyhtymisestä eli luontokadosta ei ole puhuttu riittävästi. Ei tiedetä, että luontokato on yksi tärkeimmistä syistä ilmastonmuutokselle ja että nämä kaksi ilmiötä ovat toisiaan ruokkivia.

Monimuotoisuus on monisäikeinen termi ja voi olla perintötekijöihin, lajistoon tai elinympäristöihin liittyvää. Perintötekijöihin liittyvä monimuotoisuus tarkoittaa, että yhden lajin edustajia on riittävästi, jotta ne pystyvät paitsi saamaan terveitä jälkeläisiä myös, että nämä jälkeläiset kykenevät geeniensä avulla sopeutumaan muuttuvaan ympäristöön ja siten turvaamaan lajinsa jatkuvuuden. Lajistoon liittyvä monimuotoisuus tarkoittaa, että lajeja: kasveja ja eläimiä on alueellaan paljon. Rikas lajisto turvaa alueen kyvyn selviytyä huonoista ajoista, kuten kuivuudesta tai tulvista. Monimuotoinen elinympäristöjen kirjo mahdollistaa useamman elin-ön olemassaolon, koska jokaisella on sille ominainen ympäristö, jossa selviää ja voi lisääntyä parhaiten. Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) mukaan suurimmat uhkat luonnon monimuotoisuudelle ovat metsätalous, maatalous, rakentaminen, saastuminen ja ilmastonmuutos.

Miksi sitten on tärkeää, että meitä ihmisiä ympäröi kaikenlaiset erilaiset oppiäiset, kasvit ja elinympäristöt? Eikö riittäisi, että takapihalla on kuiva kangasmetsä, jossa juoksee vapaana muutama hirvi ja

koppelo, jotka voivat päätyä vaikka päivällispöytään. Yksinkertaista vastausta tähän ei ole, mutta yhtenä hyvänä syynä voidaan esittää, että me ihmiset ei vielä tiedetä mitä kaikkea luonto voi meille antaa. Me siis tiedämme mitä luonto on jo tähän saakka meille antanut kuten antibiootit, syöpälääkkeet, puhtaan veden, energian ja ravinnon. Mutta mitä kaikkea sillä on meille vielä annettavana? Tällä hetkellä maailmalla tutkitaan esimerkiksi, miten kasvit voivat auttaa kehittämään avaruusteknologiaa. Aika hurjaa!

Koronavirus, HIV ja muut ihmiskuntaa uhkaavat virukset ovat äärimmäisen hyviä syitä suojella luonnon monimuotoisuutta. Maankäytön muuttuminen ja koko ajan vähenevän luonnontilaisen elintilan vuoksi eläimet ja ihmiset joutuvat elämään entistä lähempänä toisiaan. Tämä luo luonnon pahimmille opportunisteille – viruksille ja bakteereille – mahdollisuuden levittäytyä uusiin elinympäristöihin – eläimistä ihmisiin (tai päinvastoin). Tällaisia tauteja kutsutaan zoonooseiksi. Kaikkein tavallisimpia zoonooseja ovat edellä mainitsemieni lisäksi myös esimerkiksi rabies ja lintuinfluenssa, joita molempia esiintyy tai on esiintynyt myös Suomessa. Yksi tapa estää tappavien virusten ja pandemioiden leviäminen on siis suojella luonnon monimuotoisuutta.

Lopulta kuitenkin luonnon monimuotoisuuden suojeleminen kuluminoituu mielestäni siihen tosiasiaan, että luonnossa kaikki ovat

yhteydessä kaikkeen. Esimerkkinä tästä pelastetaan pörriäinen kampanja viime vuodelta. Pörriäiset pölyttävät sekä ihmisille että eläimille tärkeitä kasveja. Ne myös ruokkivat aika montaa isompaa eliötä.

Pölyttäjäillä on tärkeä rooli myös marjasadon onnistumisessa. Esimerkiksi saadaksemme joka vuosi paljon mustikoita pakkaamiseen, täytyy mustikan kukat pölyttää. Mustikka on vähentynyt puolella sitten 1950-luvun. Tähän syynä on avohakkuut. Mustikka ja sen eri osat ovat tärkeää ravintoa mm ihmisille, metsäkanalinnuille, metsäjäniksille ja karhuille. Myös perhoset ja mittarit sekä pistiäiset ja kärpäset käyttävät mustikkaa tavalla tai toisella ravinnokseen.

Pörriäisten ja mustikan lisäksi kerron toisen esimerkin: hömötäinen, joka on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi lajiksi. Syy uhanalaistumiseen on luonnontilaisten metsien väheneminen ja talousmetsien lisääntyminen. Hömötäiset tarvitsevat lisääntyäkseen lahoppuuta. Lisäksi pieniä hämähäkkejä ja muita hyönteisiä ravintonaan käyttävä lintu tarvitsee talvisin ympärilleen alueen, jossa se voi oravan tavoin piilotella itselleen ruokavarastoja pitkän talven varalle. Hömötäinen piilottaa ruokansa naavaan, loppoon ja erilaisiin jäkäliin puiden oksilla. Nämä varastot eivät kuitenkaan ole yleisiä nuorissa taimikoissa tai talousmetsissä.

Itse aiheutettu luontokato voidaan ajatella myös puhtaasti huonona taloudenhoitona, sillä yli puolet maapallon bruttokansantuotteesta riippuu luonnosta. Eli luontokato uhkaa suoraan talouttamme. Ja koska ilmastonmuutos ja monimuotoisuuden heikkeneminen ovat toisiaan ruokkivia ilmiöitä, on molemmat saatava kuriin, jos siis haluamme jatkaa tallailua terveinä ja hyvinvoivina, kuten tähän asti. Kunnilla on tärkeä rooli luonnon monimuotoisuuden edistämisesä. Niitä itseasiassa määrätään lain nojalla huolehtimaan alueensa luonnonsuojelusta ja monimuotoisuuden edistämisestä. Määräviä lakeja ovat esimerkiksi perustuslaki, luonnonsuojelu laki sekä maankäyttö- ja rakennuslaki. Vaikka luonnonsuojelun perustaminen kuuluu ympäristöministeriölle, on kunnilla oikeus yhteistyössä ELY-keskusten kanssa esimerkiksi ennallistaa soita ja palauttaa niitä lähelle luonnontilaa. Iin alueella on tällä hetkellä useita luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita. Osa

niistä on jopa valtakunnallisesti tunnustettuja, kuten Krunnit ja Iijoen suistoalue. Lisäksi maininnan arvoinen paikka on esimerkiksi lähellä Simon rajaa sijaitseva arvokas suokehityssarjan alue Röyskäri, jossa esiintyy ainutlaatuisia maannousemaaluetta.

Ii on maastonmuodoiltaan alavaa maata ja pohjoisen sijaintinsa vuoksi myös hyvin soinen. Pelkästään Kuivaniemen alueella on yli 100 suota. Suot ovat monimuotoisuuden kehoja ja ne toimivat useiden lajien elinympäristöinä. Vuoden 2019 julkaistun uhanalaisuusraportin mukaan soiden reilusta kahdestatuhannesta lajista noin 250 lajia ovat vaarantuneita. Tärkeimpiä syitä suoeliöiden vaarantumiselle ovat turpeenoton ja ojituksen lisäksi metsien hoitotoimet ja vanhojen metsien väheneminen. Yksistään Kuivaniemellä, Oijärven ja Kuivajoen ympäristössä on yli 3000 hehtaaria turvetuotantoalueita. Soiden kuivatus ei pelkästään lisää kasviuonekasupäästöjä (ja vähennä hiilinielua), mutta myös aiheuttaa useiden lajien elinympäristöjen tuhoutumista. Onneksi turpeen käytöstä energian tuottamisessa ollaan pikkuhiljaa luopumassa.

Valtakunnallisesti maankäytön muutoksesta on kärsinyt myös aiemmin yleinen, nykyään silmäläpidettäväksi luokiteltu peltopyy. Koskahan Iin alueella on viimeksi pörriäilyt peltopyitä ruokapöytään asti? Paikallisena esimerkkinä maankäytön vaikutuksesta lajien esiintymiseen voidaan pitää harjusta. Harjus oli Kuivajoessa vielä hyvinkin elinvoimainen 1980-luvun alkupuolella, mutta se käytännössä katosi 90-luvun loppuun mennessä. Harjus ei tykkää virtaavaa vettä samentavasta kiintoaineesta turvetuotantoalueiden läheisyydessä. Se on myös hyvin kranttu hapen suhteen. Se kuolee jos sen elinympäristön hapekkuus laskee rehevöitymisen vuoksi. Sittenkin alueen harjuskanta on kuitenkin saatu elpymään istutuksilla ja rajoittamalla turvetuotannon päästöjä.

Iin alueella on tehty paljon äärimmäisen tärkeää ja vaikuttavaa työtä ilmastonmuutoksen etenemisen estämiseksi. Olemme kuitenkin unohtamassa luonnon monimuotoisuuden. Tulevalla valtuustokaudella toivonkin saavani lisää päätöksiä, joilla tuetaan alueemme monimuotoista luontoa ja edistetään sillä tavalla sekä asukkaiden että eliöiden hyvinvointia. ■

JOHANNA KONTTILA

Olen 39-vuotias Helsingistä kotoisin oleva kasviekologi. Olen aiemmilta koulutuksiltani lähihoitaja ja sairaanhoitaja. Hoitoalalta minulla on yli 15:n vuoden työkokemus, nykyisin työskentelen ympäristöasioiden parissa. Tällä hetkellä työskentelen Lapin Maa- ja kotitalousnaisten Lapin vieraskasvit tunnetuksi ja haltuun -hankkeen projektikoordinaattorina.

Olen perheineni asunut Iissä kohta neljä vuotta. Sitä ennen asuin Oulussa ja hetken myös Kemnimaassa. Harrastuksiini kuuluvat kaikenlainen tuunaaminen ja askartelu. Tällä hetkellä työstän mm. vanhaa polkupyörää puutarhakoristeeksi ja vanhoja lautoja hyllyiksi. Luonnossa liikkuminen kuuluu isona osana elämäni. Vaikka välillä ikävöinkin Etelä-Suomen lehtomaisia tuoreita kankaita ja runsaita lehtimetsiä, olen oppinut rakastamaan Iitä ympäröivää kuivaa kangasta ja sen karunkin kaunista kasvillisuutta eläimiseen. Iissä rakastan myös joen lisäksi meren läheisyyttä ja mahdollisuutta päästä nauttimaan Helsingissä tutuksi käynnystä meren tuoksua.

Olen henkeen ja vereen eläinten, ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin puolestapuhuja. Toivoisin, että tulevaisuuden yhteiskunnassa panostetaan yhä enemmän taloudellisia resursseja ilmastonmuutoksen hidastamiseen ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseen. Toivoisin myös vähemmän turhan päiväistä vastakkain asettelua ja enemmän yhteen hiileen puhaltamista.

Sydäntäni lähellä ovat pienen tyttärenti kanssa touhuilu, luonnossa liikkuminen ja mökkeily, ympäristön ja ihmisten yleinen hyvinvointi ja sen edistäminen. Minulla on yli 15 vuoden kokemus hoitoalalta, nyt teen töitä ympäristöasioiden parissa. Olen alun perin Helsingistä kotoisin.

Mustikka ja sen eri osat ovat tärkeää ravintoa mm. ihmisille, metsäkanalinnuille, metsäjäniksille ja karhuille. Myös perhoset ja mittarit sekä pistiäiset ja kärpäset käyttävät mustikkaa tavalla tai toisella ravinnokseen.

YHDESSÄ TULEVAISUUTTA TEKEMÄÄN

Tulevaisuus tuo mukanaan haasteita. Kuntalaisten tarvitsemat palvelut tulee järjestää taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla. Seuraavalla valtuustokaudella tarvitaan toimintaympäristön muutosten tunnistamista ja kokonaisvaltaista talouden tasapainottamista. Tämä vaatii päättäjien, viranhaltijoiden ja kuntalaisten yhteistyötä, sopimista asioiden tärkeysjärjestyksestä sekä pitkän tähtäimen suunnittelua. Olen toiminut 8 vuotta Iin kunnan tarkastuslautakunnan jäsenenä ja saanut perehtyä kokonaisvaltaisesti kunnan strategiaan tavoitteisiin, mittareihin, toimintoihin ja talouden kehitykseen. Näkemykseni mukaan Iissä on viimein aika suhteuttaa kuntamme palvelurakenne alueiden asukasmääriin mukaisesti palvelutarpeisiin. Uusia toimintatapoja tulee kehittää kuntalaisten palvelujen turvaamiseksi.

Opetus- ja varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelman tavoitteita viedään käytäntöön vuosina 2021–2025. Jokaisella lapsella on oikeus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja oppivelvollisuuden laajentumisen myötä toisen asten koulutukseen sekä oppimisen tukeen ja oppilas- ja opiskelijahuoltoon. Uuden päiväkodin rakentaminen parantaa varhaiskasvatuksen laatua ja toimintavarmuutta. Kyläkoulu on kylän sydän. Pidän tärkeänä että elinvoimaisissa kouluissa, joissa on riittävä oppilasmäärä, jatkuvuus turvataan. Tilastokeskuksen mukaan Iissä suurimmat lapsimäärät (0-6 vuotiaat ja 7-12 vuotiaat) ovat Iin, Iin Aseman ja Jakkukylän postinumeroalueilla. Elinkeino-ohjelman tavoitteiden ja ohitustien liikennejärjestelyjen myötä Iin aseman asumiskeskittymä ja jokivarren asutus tulee laajenemaan. Suunnitelmat lähijunaliikenteen käynnistämistä tukevat muuttoliikeen suuntaa kohti asemanseutua ja jokivarra. Tähän tuleekin varautua seuraavan valtuustokauden

loppupuolella ja käynnistää itäisen Iin alueen, Aseman koulun uuden koulurakennuksen suunnittelu.

Lähiympäristöllä on suuri merkitys asukkaiden hyvinvoinnille. Iin Vanhan Haminan ja kirkkorannan päätökset tulee tehdä asukkaiden toiveita kuunnellen ja kuntalaisten yhteistä perinnemaisemaa kunnioittaen. Tuulivoiman rakentaminen puhuttaa. Mieli-piteet vaihtelevat riippuen siitä kenen näkökulmasta asioita tarkastellaan, alueen asukkaiden, maanomistajien, kunnan intressien vaikeu- luonnon monimuotoisuuden ja kestävyden kannalta. Ennen uusia päätöksiä, tulee saada valmiiksi Iin kunnan strateginen yleiskaava 2040, jossa muodostetaan yhteinen näkemys siitä, mihin suuntaan kuntaa kehitetään.

Liikenneturvallisuuden edistäminen on yksi kunnan tehtävistä. Alueellamme on monia vaarallisia risteys- ja kapeita teitä. Turvallisuussuunnitelmien päivittäminen on ajankohtaista ja asutuksen laajenemisen myötä taajamien kasvualueille tulee rakentaa riittävä jalankulku- ja pyöräilyverkko. Kuluvalle valtuustokaudella saatiin käyntiin vaarallisen läpikulkutien, Maalismaantie 18757, pyörätiehanke. Lukuisten vetoomusten myötä asia eteni ELY:n MAL-rahoitukseen. Pyörätie toteutetaan vuosina 2022 ja 2023. Asukkaiden toiveena on asfaltoitu pyörätie, jota jatkettaisiin Huukontiestä Myllyojan yli vähintään sähkölinjalle saakka. Tällöin koulutie olisi turvallinen myös Raasakassa asuville lapsille.

Iijoki, vanhan uoman kunnostaminen, vaelluskalojen nousun turvaaminen ja kotirantojemme vapaa-ajan käyttömahdollisuuksien parantaminen ovat meille jokivarren asukkaille ensiarvoisen tärkeitä asioita. Vanhan uoman rantojen viemäröinnissä asukkaat ovat viettoviemäri-

toehdon toteuttamisen kannalla. Paineviemäri- ja ratkaisussa kustannukset pumppaamoista kaatuisivat kiinteistönomistajille ja pumppaamoiden huollossa olisi omat vaikeutensa. Kunnan eri alueiden kiinteistöjen omistajia tulee kohdella tasapuolisesti kunnan viemärihankkeiden toteutuksessa ja rahoituksessa.

Maaseutu- ja erävihreys tarkoittaa perusteltuja ja kestäviä vaihtoehtoja tulevaisuutemme turvaamiseksi ja luonnon monimuotoisuuden vaalimiseksi. Paikallistuotannon edistäminen ja pienyritysten

mahdollistaminen on ensiarvoisen tärkeää. Koronan jälkeisessä ajassa maaseudulle suuntautuvan matkailun tuotteistaminen, erilaisten majoitus-, ravintola- ja pitopalveluiden tarjoaminen sekä elintarvike- ja elintarviketuotteiden tuotteen elintarvike- ja elintarviketuotteiden myynnin edistäminen ovat suuri mahdollisuus. Lähijunaliikenne yhdistettynä pyöräilyyn, jokivarren maalaukselliset perinnemaisemat, Jakun silta, Vanha Hamina, meri, Ympäristötaidepuisto, Kulttuuripolku, Taidekeskus KulttuuriKauppila ja leirintäalue majoitus-, veneily-, suppailu- ja kalastusmahdollisuuksineen ovat

kokonaisuudessaan erinomainen matkailukohde. Ruokailu- ja ostosmahdollisuudet reitin varrella tuovat osaltaan lisäarvoa ja houkuttelevuutta reiteille.

Tulevaisuutemme turvaamiseksi on tärkeää, että Iissä löytyy innostunutta väkeä, kuntalaisia, päättäjiä ja viranhaltijoita, jotka haluavat edelleen kehittää kuntaamme. Iin kunnan pitkä historia, hyvä imago, turvallinen elinympäristö, luonto, meri ja joet ovat yhteisen tulevaisuutemme perusta. ■

AILA PAASO

Olen sitoutunut maaseutu- ja eräviheä. Arvostan avointa poliittista kulttuuria, toiminnan läpinäkyvyyttä ja lähidemokratiaa. Iin kunnan luottamustehtävissä olen toiminut valtuutettuna, varavaltuutettuna ja eri toimikuntien sekä työryhmien jäsenenä kahden valtuustokauden ajan. Olen ehdokkaana seuraavalle valtuustokaudelle ja edelleen innostunut tekemään työtä kuntalaisten palveluiden järjestämiseksi ja Iin kunnan kehittämiseksi kohti kestävä, parempaa tulevaisuutta.

Kuka olen ja mistä tulen?

Lapsuusmaisemani löytyi Oulujokivarresta, Muhokselta. Myös kaupunkiympäristöt ovat nuoruudessa tulleet tutuksi, asuin Oulussa ja opiskelin Jyväskylässä, Hämeenlinnassa, Mikkelissä ja

Rovaniemellä. Iijoen jylhän kaulinle törmälle olen kotiutunut ja asunut täällä jo 40 vuoden ajan. Olen 67-vuotias leski ja minulla on kaksi aikuista tyttäretä.

Koulutukseni ja työkokemukseni

Olen elinikäinen oppija, koulutukseltani kasvatustieteen tohtori, ammattikasvatuksen maisteri, opinto-ohjaaja, ammatinopettaja, restonomi, suurतालouden työnjohtaja ja keittäjä.

Työurani aloitin nuorena, 14-vuotiaana, koulunkäynnin ohessa tein töitä mm. kahvilan myyjänä, kukkakaupan apulaisena ja sivutoimiosena talkkarina. Suurतालosalalla työkokemusta kertyi sairaalan, ravintolan ja armeijan keittiöiden sekä einesteollisuuden parissa. Ammatinopettajan mielenkiintoisessa tehtävässä toimin 20 vuotta.

Jatko-opintojeni jälkeen toimin opinto-ohjaajana, apulaisrehtorina, koulutusjohtajana ja opettajien kouluttajana. Väitöskirjassani tutkin tulevaisuuden tutkimuksen menetelmien opettajien tarvitsemia osaamista ja henkilöstön osaamisen johtamista. Jäin eläkkeelle Oulun Ammatillisen opettajakorkeakoulun koulutuspäällikön tehtävästä vuonna 2018.

Harrastukseni

Kesällä tykkään liikkua luonnossa ja Iijoen rantamaisemissa, pyöräillen, kasvaton kesäkukki- ja marjastan. Talvella käyn kuntosalilla ja teen lumitöitä. Luen paljon ja osallistun mm. kansalaisopiston kirjoittamisen, lausunnon ja sukututkimuksen kursseille. Myös yhteiskunnalliset asiat ovat minua aina kiinnostaneet ja kunnalliset luottamustehtävät ovat mieluisaa toimintaa.

Nykyisen valtuustokauden (2017 – 2021) luottamustehtäväni

- Iin kunnanvaltuusto, 1. varavaltuutettu
- Tarkastuslautakunta, jäsen
- Keskusvaalilautakunta, varapuheenjohtaja
- Iin energia OY, hallituksen jäsen
- Iin kunnan palvelusuunnittelu-työryhmä, jäsen
- Iin kunnanhallituksen elinkeino- ja konsernijaosto, jäsen
- Iin kunnan viestintäsuunnittelu-työryhmän jäsen
- Oulun ammattikorkeakoulu, yhtiökokous, Iin kunnan edustaja
- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky. valtuusto, varajäsen

Yhdistystoiminta

Iin Vihreät Ry:ssä olen toiminut vuodesta 2013 lähtien. Olen yhdistyksen varapuheenjohtaja ja taloudenhoitaja.

ELINVOIMAINEN II

Eija Alaraasakka

Elinvoima voidaan ymmärtää monin tavoin. Kapeassa merkityksessä elinvoima yhdistetään yritystoiminnan kasvuun ja elinkeinotoiminnan edellytysten kehittämiseen. Laajassa merkityksessä elinvoima kytetään hyvinvointiin, jolloin siinä korostuvat työpaikat, työvoiman saanti ja ihmisten toimeentulon mahdollisuudet. Lisäksi osallisuuden, yhteisöllisyyden, palvelujen saavutettavuuden sekä matkailun ja alkutuotannon kehittämisen katsotaan vahvistavan elinvoimaisuutta. Kirjoituksessani tarkastelen kuntamme elinvoimaa hyvinvoinnin näkökulmasta tukeutuen Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmaan (2018-2021), joka määrittelee aluekehittämisen arvoperustan. Hyvää luettavaa on myös Ympäristöministeriön (2018) raportti ”Kulttuuriympäristöstä elinvoimaa ja hyvinvointia maakuntiin”, joka tukee osaltaan maakuntaudistuksen valmistelua sekä kulttuuriympäristötehtävien hoitoa uudistuvassa julkisessa hallinnossa. Pohdin luonnon ja kulttuurin merkitystä ja mahdollisuuksia kunnan elinvoiman lisäämisessä.

Elinvoima on ihmisissä ja ympäristössä. Hyvinvoivat ihmiset ovat kunnan elinvoimaa: Kun ihminen voi hyvin, hän jaksaa opiskella, harrastaa, tehdä työtä, huolehtia perheestään ja läheisistään tai vaikkapa osallistua yhdistystoimintaan. Näin ajateltuna osallisuuden ulkopuolelle jääminen, sairastavuus, työttömyys ja pienituloisuuteen kytkeytyvät toimeentulovaikeudet ovat haasteita, joihin vastaamalla kunnan elinvoimaa voidaan lisätä. Ihmisten hyvinvointia voidaan tukea monipuolisilla julkisilla palveluilla, mikä onkin kunnan tehtävä.

Kun tunnustetaan lisäksi luonnon sekä kulttuurisesti elävän ympäristön merkitys ihmisten hyvinvoinnille, voidaan kunnan elinvoimaa vahvistaa kestävästi.

Ainutlaatuinen luonto on kunnan elinvoimaa. Iin kunnan alueella on arvokasta luontoympäristöä kuten suoluontoa, vanhoja metsiä ja lintuvesiä. Luonnontilaiset elinympäristöt turvaavat luonnon monimuotoisuutta, joka on ihmisen hyvinvoinnin perusedellytys maapallolla nyt ja tulevaisuudessa. Luonto tarjoaa myös terveyttä ja elämyksiä sekä mahdollistaa luonnosta elinvoimaa ammentavien elinkeinoiden kehittämisen, kuten matkailun ja matkailusta hyötyvän luonnontuotteen. Ympäristön tila vaikuttaa elinympäristön viihtyisyyteen. Iin kunnassa onkin otettu askelia vesistöjen, soiden ja metsien tilan parantamiseksi. Näin voidaan edistää myös muun muassa kalastukseen ja metsästyksen perustuvan yritystoiminnan kehittämistä. Toimia luonnon hyvinvoinniseen tarvitaan kuitenkin edelleen.

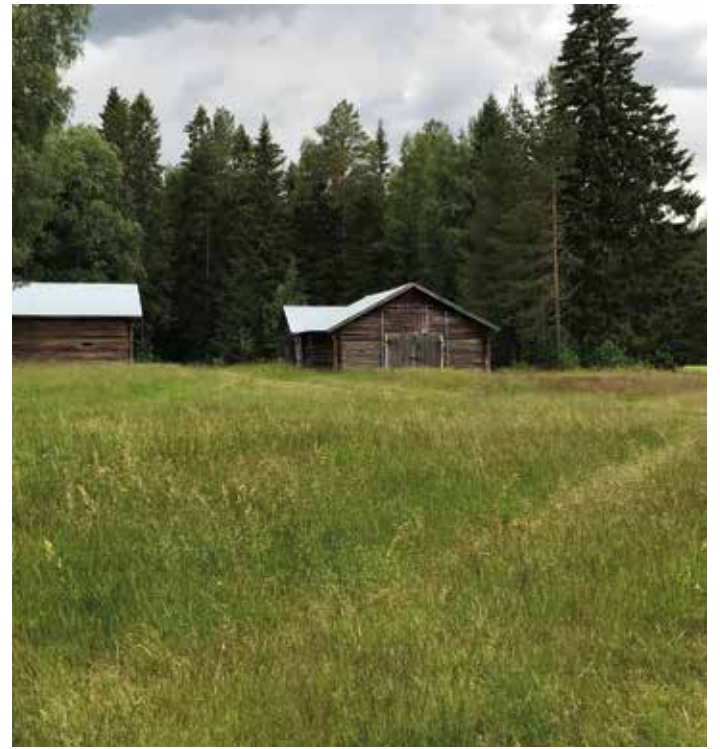
Elinympäristön laadulla on merkitystä uusien asukkaiden saamisessa kuntaan. Iiläisten lapsiperheiden mielestä parasta kunnassamme on luonto ja ympäristö. Toiseksi usein mainittiin asumisen viihtyisyys. Iissä asumiseen oli useimmin vaikuttanut luonto, minkä lisäksi noin puolet piti tärkeänä Iin sijaintia, hyvää kasvu- ja

oppimisympäristöä sekä sukulaisten tai tuttavien läheisyyttä. Näitä asioita kysyttiin kuntalaisille suunnatussa kyselyssä, joka oli osa Iin kunnan opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden palvelusuunnittelua vuosille 2020-2025. Kyselyyn vastasi 177 kuntalaista, joista 76% oli 25-45-vuotiaita.

Kulttuuriympäristö on elinvoiman lähde. Arkinen ympäristö, asukkaille tärkeät paikat ja niihin liittyvät muistot ja tarinat ovat merkityksellisiä identiteetin kannalta. Arkiympäristöt kertovat myös paikallishistoriasta. Kulttuuriympäristö mukaan lukien maisemat ja luonto onkin kunnan imago-, veto-voima- ja erottautumistekijöitä. Kulttuuriympäristö houkuttelee yrityksiä, matkailijoita ja luovien alojen toimijoita. Taide, kulttuuri ja tapahtumatuotanto elinkeinoina, palveluina ja esimerkiksi matkailun sisältöjen tuottajina lisäävät kunnan elinvoimaa sekä vetovoimaisuutta alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.

Iin kunnassa maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa tulee tunnustaa kuntamme moninaiset rikkaudet ja panostaa luonnon ja kulttuuriympäristön laatuun. Silloin rikkaudet ovat yritystoiminnan ja virkistyskäytön mahdollisuuksia ja aivan erityisesti ne ovat kuntamme hyvinvoinnin ja elinvoiman lähteitä.

Elinvoimaisessa kunnassa ihmiset ja luonto voivat hyvin. ■

EIJA ALARAASAKKA

Olen varttunut Keminmaalla, opiskellut kasvatustieteen maisteriksi Rovaniemellä ja asunut aikuisiällä Helsingissä. Vuonna 2003 muutin kumppanini kanssa Iihin, isäni kotiseudulle, ja rakensimme omakotitalon. Perheessämme on kaksi kouluikäistä nuorta. Koko perheemme luistelee ja olemmekin viettäneet suuren osan vapaa-ajamme jäähalleilla viimeisten kymmenen vuoden aikana.

Olen kuntavaaliehdokkaana, sillä arjen turvallisuus ja luonnontilaisien elinympäristöjen säilyttäminen ovat minulle tärkeitä asioita ja haluan niihin panostaa. Kun arvostamme toisiamme ja elinympäristöämme voimme yhdessä rakentaa eettisesti kestävää arkea. Elinvoimaisessa kunnassa ihmiset ja luonto voivat hyvin.

Olen opiskellut kasvatustieteitä, sukupuolentutkimusta, hallintotiedettä ja sosiaalipsykologiaa. Parhaillaan viimeistelen Oulun yliopistoon väitöskirjaa, jossa käsittelem oppilaiden turvattomuutta vertaisuhteissa alakoulussa. Vahvin osaamiseni on kasvatustieteen ja yhteiskunnallisessa tutkimuksessa yliopistoajalta, minkä lisäksi minulla on työkokemusta monenlaisista hallinnollisista ja koulutusalan tehtävistä, kuten projektinhallinnasta, koulutuksen suunnittelusta, järjestämisestä ja arvioinnista sekä nuorten työllistämisestä. Olen työskennellyt julkishallinnossa, yliopistossa, vapaan sivistystyön piirissä, Euroopan komissiossa ja yritysmaailmassa. Toivon voivani

hyödyntää osaamistani Iin kunnan luottamustehtävissä.

Nuoruuksuina kesätyöt mahdollistivat työelämään tutustumisen ja ruotsin kielen taidon kehittämisen. Kesätoissa olin Veitsiluodossa Kemin tehtaalla siivoajana sekä Tukholmassa kotipalvelussa ja sairaalan keittiössä. Opiskeluaikana työskentely oli mahdollista opintotuen sallimissa rajoissa ja työskentelinkin useita vuosia R-kioskimyyjänä. Valmistumisen jälkeen kansainvälinen harjoittelu Euroopan komissiossa Brysselissä henkilöstöhallinnossa oli loistava mahdollisuus tutustua EU:n toimintaan ja sen myötä myös politiikka avautui minulle uudella tavalla.

Harrastan muodostelmaluistelun lisäksi yhdistystoimintaa ja luonnossa liikkumista, joka on kuntoilua, geokätköilyä, marjastusta, sienestystä, luontokuvausta ja metsänhoitoa. Lapsuudessa vietin perheeni kanssa kesäisin aikaa pohjoisessa/Lapissa telttailen, kalastaen ja vaeltaen, ja sieltä kumpuaa kaipuuni luonnon helmaan. Kouluikäisenä harrastin pianonsoittoa, joukkuevoimistelua ja kuvataiteita. Aikuisiässä taidetta ja liikuntaharrastukset ovat saaneet monia uusia muotoja. Harrastukset ovat elämässäni tärkeitä mielihyvän ja hyvinvoinnin lähteitä.

Luottamustehtävät Iin kunnassa

- Yhdyskuntalautakunnan varajäsen
- Tarkastuslautakunnan varajäsen
- Maapoliittisen työryhmän jäsen 2015-18
- Maapoliittisen ohjelman työryhmän jäsen 2017-18

Yhdistystoiminta

Iin Vihreissä olen ollut vuodesta 2015, sittemmin yhdistyksen sihteerinä. In Ympäristöyhdistyksen toimintaan lähdin mukaan 2016. Illinsaaren Asukasyhdistyksessä toimin 2008-2015, vuodesta 2021 yhdistyksen puheenjohtajana. Olen myös muodostelmaluistelujoukkueemme Team Eirenes rahastonhoitaja.

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN ON KUNTIEN PERUSTEHTÄVÄ ja liikunta on keskeinen osa terveyttä ja hyvinvointia

Liikkumista ajatellaan usein vain erilaisten liikunta- ja urheilusuoritusten kautta. Fyysinen aktiivisuus on kuitenkin kaikkea arkeen kuuluvaa liikkumista, ei pelkkää erillistä harrastamista. Tuloksekas liikkumisen edistäminen edellyttääkin usean toimijan panosta aktiivisen liikuntaväen lisäksi. Kunnalla on tärkeä rooli arkiliikunnan, harrastamisen ja aktiivurheilun hyvien olosuhteiden ylläpitäjänä.

Korona ei ole kohdellut tasapuolisesti eri väestöryhmiä. Sama koskee liikuntaa - rajoitukset ovat olleet omiaan korostamaan liikunnan polarisaatiokehitystä. Korona näyttää vaikuttaneen negatiivisesti erityisesti niihin ihmisiin, jotka liikkuvat vain vähän jo ennen korona-aikaa. Erityisesti julkiset toimijat ovat sulkeneet liikuntatilojaan. Kauan odotettu Iisi-areenakin valmistui juuri koronan kynnyksellä ja joutui lähes saman tien auki-kiinni-auki -pyöritykseen. Moni matalan kynnyksen edullisempi toiminta on ollut keskeytyneenä. Toisaalta niillä ihmisillä, joilla kyvyt ja motivaatio ovat korkealla tasolla, korona on voinut jopa lisätä liikuntaan käytettyä aikaa. Samalla urheilijoiden mahdollisuus turvalliseen harjoitteluun, kilpailemiseen ja ammatinharjoittamiseen on vaikeutunut aiheuttaen paljon epävarmuutta ja huolta.

Ilman pandemiarajoituksiakin monen valvellaolo kuuluu nykyään paljolti istuen tai makuulla ja matkat kuljetaan auton kyydissä. Älylaitteet vähentävät tarvetta liikkumiseen. Digitaalisuuden edistäminen suorastaan kannustaa laiskistumaan: asiointi sujuu kätevästi kotisohvalta käsin. Edes kaikki säännölliseen liikuntaharrastukseen osallistuvat lapset eivät liiku riittävästi. Fyysisen toimintakyvyn ja kunnan laskiessa kokemus jaksamisesta, terveydestä ja elämänlaadusta heikkenee.

UKK-instituutin sanoin: Liikuntaa ei ole milloinkaan myöhäistä aloittaa, mutta sen lopettaminen on aina liian aikaista.

Mitä sitten pitäisi tehdä?

Iissä toimii liikunta-asiain neuvottelukunta, johon kuuluvat varsinaiset urheiluseurat. Oheen

tarvittaisiin foorumi, johon nykyistä enemmän otettaisiin mukaan verkostoitumaan lukuisat muut tahot, jotka aktiivisesti järjestävät liikuntatoimintaa - usein vapaaehtoisvoimin tai pienen avustuksen turvin. Kun kaikesta pitäisi säästää, kunnan seura- ja yhdistystoiminnalle osoittaman tuen lisäksi tullaan tarvitsemaan lisää ohjeistusta ja neuvontaa muiden tukimahdollisuuksien hyödyntämiseen.

Ulkona liikkuminen on lisääntynyt korona-aikana ja lähiliikuntapaikkojen kunnossapidon merkitys ja arvostus on lisääntynyt. Ympäristön siisteys ja yleinen viihtyvyys sekä turvalliset reitit jalankulkuun ja pyöräilyyn lisäävät liikuntamahdollisuuksia kaikilla tasoilla: arkiliikkumisessa, harrastuksissa ja tavoitteellisessa urheilussa. Erityinen ilonaihe on tuleva Sikalanlammen luontopolku, jonka suunnittelussa esteettömyys on hyvin huomioitu.

Ii on ollut mukana hankkeessa, jossa tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Tätä toimintaa tulee jatkaa. Päätöksenteon tulisi entistä enemmän huomioida vaikutukset liikkumiseen. Liikunnan edistäminen olisi mahdollista integroida osaksi kuntastrategiaa ja entistä vahvemmaksi osaksi kuntalaisten arkea.

Terveyshyötyjen lisäksi liikkuminen ja liikunta merkitsevät kavereita, ystäviä, mukavaa tekemistä, sosiaalisia taitoja, iloa ja onnistumista.

Olen käyttänyt kirjoituksen lähteenä osittain Valtion liikuntaneuvoston syksyllä 2020 julkaisemaa raporttia, jossa tarkastellaan koronapandemian ja siihen liittyvien rajoitustoimien vaikutuksia väestön liikkumiseen Suomessa.
<https://www.liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2020/10/Koronapandemian-vaikutukset-vaeston-liikuntaan-paivitetty-23.11.2020.pdf>

UKK-instituutin sanoin: Liikuntaa ei ole milloinkaan myöhäistä aloittaa, mutta sen lopettaminen on aina liian aikaista.

HELI-HANNELE HAAPANIEMI

Olen ehdolla kuntavaaleissa koska Ii on minulle rakas ja haluan olla mukana vaikuttamassa siihen, millaiseksi ympäristöksi asua ja elää se kehitty.

Olen kunnanvaltuutettu, yhdyskuntalautakunnan ja joukkoliikennejaoston jäsen sekä mukana useiden toimielinten ja työryhmien työskentelyssä. Kahden vuoden ajan olen osallistunut kunnanhallituksen työskentelyyn valtuuston 3. varapuheenjohtajana. Päätöksenteko on tullut tutuksi. Olen saanut perehtyä asioihin laajasti ja oppinut paljon.

Olen syntynyt Alatorniolla, lapsuuden ja nuoruusajan asuin Kemissä. Olen asunut muutaman vuoden myös Turussa ja ison osan elämästäni Oulussa. Olen naimisissa Timon kanssa. Lapsemme ovat jo aikuisia, kouluikäisiä

lapsenlapsia on kaksi. Iihin olen muuttanut 2009.

Työskentelen Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin tietohallinnossa ICT-suunnittelijana. Olen työpaikkani Jyväskylän luottamusmies ja Jyty Oulu ry hallituksen varajäsen.

Olen Iin kirkkovaiktuksen varsinaisen jäsen.

Olen yksi Iin lähiruokarekkaan Rekon perustajista, vaikkakin tällä hetkellä ylläpidossa taustatuen roolissa. Iin IlmastoAreenan ohjausryhmässä olen varapuheenjohtaja. Vihreiden toiminnassa olen ollut mukana yli kymmenen vuotta, Iin Vihreissäkin jo kahdeksan. Olen tällä hetkellä Iin Vihreiden puheenjohtaja. Toimin Iin Vihreiden lisäksi Maaseutu- ja erävihreissä. Vihreiden vuoden järjestöaktiiviksi tulin valituksi 2018.

Harrastukset

Viihdyn Iissä erinomaisesti, vapaa-aikaa vietämme usein mökillä Iijoen suistossa. Keväisin ikkunalaudat täyttyvät kukkien ja hyötykasvien taimista. Ulkona liikkuminen ja retkeily on mukavaa - lenkkeily, hiihto, lumikenkäily, geokätköily, pyöräily. Sulkapallo, sähly ja kuntosalilla käyminen - toivotaan, että voidaan pitää liikuntapaikat jatkossa auki. Tapahtumia, näyttelyitä ja konsertteja kaipaen. Olen mukana usean yhdistyksen toiminnassa, osassa hyvinkin aktiivisesti, joissakin kannatuksen vuoksi. Kirjat ovat minulle tärkeitä, nykyään tulee lukemisen lisäksi kuunneltua paljon. Opiskelen kansalaisopistossa venäjän kieltä.

Nykyiset kunnalliset luottamustehtävät

- Iin kunnanvaltuuston 3. varapuheenjohtaja,
- osallistumisoikeus kunnanhallituksen kokouksiin
- Yhdyskuntalautakunnan varsinaisen jäsen
- Oulun seudullinen joukkoliikennejaos, varsinaisen jäsen jo toista kautta
- Iin kunnan taideohjelman ohjausryhmän jäsen 2018-2020
- Iin kunnan Elinkeino-ohjelman työryhmän jäsen 2020-2021
- POPsoten Oulunkaaren alueellinen poliittinen seurantarhymän jäsen
- Iin kunnan taloustyöryhmän sekä palkkiosäännön uudistamisen työryhmän jäsen

KAISA KERÄTÄR

Koulutukseni

Olen opiskellut biologiaa eli eläintiedettä, kalabiologiaa ja kasvitiedettä. Olen myös ensimmäisiä Suomessa opiskelleita Luovan alan agentteja. Arvostan opiskelua, ja aion jatkaa sitä omassa elämässäni hamaan tappiin asti. Tällä hetkellä pännään japanin kieltä 10 tuntia viikossa.

Työtehtäväni ja työkokemukseni

Ympäristöalalla perehdyin vesirakentamisen ympäristövaikutuksiin, vesistöjen kunnostukseen ja ennallistamiseen sekä vesiluonnon monimuotoisuuteen. Toinen puoli työurastani on kulunut kansainvälisten taideprojektien parissa. Olen koordinoinut isojen

kehittämishankkeiden valmistelua, mm. KulttuuriKauppilan perustamisen yhteydessä sekä Opetusministeriön erityisavustuksella. Oulunkaaren kuntayhtymässä työskennellessä kertyi puolestaan kokemusta sähköisten palvelujen kehittämisestä. Lisäksi valmistelen freelancerina yhteistyöprojekteja japanilaisten ja brittiläisten taideorganisaatioiden kanssa.

Harrastukseni

Entisöin aviomieheni kanssa 1850 rakennettua taloa Illinsaareessa. Myös vanhoja huonekaluja tulee entisöityä ja verhoiltua, käsillä tekeminen kun on oiva harrastus tietotyöläiselle. 'Karkaan' välillä

syntymäseudun metsiin retkeilemään, kalalle ja marjastamaan. Vapaa-aikaa on mukava viettää kolmen lapsenlapsen kanssa, ja viedä heitä kalalle Illinsuvantoon tai tunturiin retkille.

Olen ehdokkaana kuntavaaleissa sillä toivon, että rohkeus, avoimuus, suvaitsevaisuus ja kansainvälisyys jatkuvat Iin kunnassa edelleen. On ollut hienoa seurata kuinka kansainväliset taiteilijavieraat ovat löytäneet idyllisen Iin ja täällä asuvat mukavat ihmiset. On syntynyt paljon elämänkuisia ystävyksiä, ja veikkaan, että siinä samalla monen täkäläisen kielitaitokin on kasvanut kohisten. Vieraiden taideopetustuokiot ja

Kauppilassa järjestämät näyttelyt ovat tarjonneet koululaisille huipuluokan kansainvälisyys- ja taidekasvatusta sekä rohkaisua tutustua uusiin kulttuureihin.

Myös Iin rohkea ote ympäristöasioissa on ansaitusti herättänyt huomiota niin Suomessa kuin maailmalla. Hienoa, että ilmastomuutoksen ratkaisemiseksi ja kestävä kehityksen tueksi uskaletaan tehdä kokeiluja, näyttää esimerkkiä ja rakentaa verkostoja lähelle ja kauas. Näitä asioita haluan mieluusti edistää Iin kunnassa.

TERVETULOA IIHIN VÄHÄN KAUEMPAAKIN!

MEL JOVANEN

Sukujuureni ovat Suomessa ja muutinkin Michiganista Suomeen pysyvästi vuonna 2015. Kansainvälisen liiketalouden opinnot Helsingissä ja Amerikassa omaksumani myönteinen palvelukulttuuri ovat hyvä pohja yrittäjyyteen. Olen toiminut Iissä yrittäjänä vuodesta 2016 Iin Siltojen perinteikkäällä leirintäalueella.

Ympäristö, luonto ja ekologisuus ovat minulle tärkeitä. Olen paikallisen yhteisön aktiivinen toimija, kuulun myös Iin yrittäjien hallitukseen. Teen innostuksella töitä sen eteen, että Iistä tulisi entistä kiinnostavampi matkailukohde.

EIJA TIKKANEN

Iistä olen kotoisin, asuin yli 20 vuotta Kemissä, mutta veri veti muutama vuosi sitten takaisin kotiin.

Koulutukseltani olen ylioppilas, kemian laborantti ja lähihoitaja. Työurasta yli 10 vuotta olen papeeriteollisuuden palveluksessa ja nyt olen lähihoitajana hoitamassa vanhuksia, sitäkin olen tehnyt jo yli 10 vuotta.

Perheeseeni kuuluu aviomies ja kaksi aikuista lasta sekä kaksi koiraa.

Harrastan marjastusta, kalastusta, ruuanlaittoa, lukemista, käsitöitä ja koirien kanssa ulkoilua.

Tärkeitä asioita minulle kotikunnassani ovat palveluiden saavuus, lähiympäristön luonnon virkistyskäytön säilyminen ja ihmisten tasa-arvoinen kohtelu. Myös yrittäjyyden tukeminen kunnassani on tärkeää, puolisoni on pienyrittäjä.

Tämän rakkaan kotikunnan vesitöt ja metsämaisemat ovat säilyttämisen arvoisia, ja toivoisin että niistä pääsevät nauttimaan vielä seuraavtkin sukupolvet. Toki rakentaa pitää teitä ja rakennuksia talouden vuoksi, mutta aina asukkaiden hyvinvointi on oltava etusijalla (eli sanon ei isoille uusille tuulivoimalapuistoille)

Kun on asunut pitkään pois, huomaa että moni asia on

täällä paremmin kuin muualla. Esimerkiksi terveyskeskuksen ja hammashoitolan palvelu on helpommin saatavissa kuin monissa kunnissa. Myös peruskoulut pannotavat paremmin oppimateriaaleihin kuin esimerkiksi Kemissä. Nämä asiat haluamme varmasti säilyttää kunnassa toimivina lähivuosina.

Vanhusten hoito on lähellä sydäntäni työni puolesta, ja suurten ikäluokkien ikääntyessä kunnassamme on varmasti lisää panostettava turvalliseen ja laadukkaaseen vanhustenhoitoon.

Yhdessä olisi mietittävä, miten saamme pienyrittäjiä ja palvelualojen ammattikuntia houkuteltua/ pysymään kunnassamme luomassa työpaikkoja.

Kunnalle on tärkeää saada veronmaksajia ja työpaikkojen lisäksi kuntaan täytyy saada lisää vuokra-asuntoja, niistä on pulaa.

MARTTI KAARRE

Olen syntynyt Kuivaniemessä, perheeseen kuuluu vaimo, kaksi lasta ja kaksi lastenlasta sekä Retu koira. Harrastukseni ovat ulkoilu ja mökillä puuhastelu, kalastus ja metsästy. Olen intohimoinen penkkiurheilija. Olen ollut vuodesta 2013 alkaen Kuivaniemen eläkkeensaajien sihteeri ja taloudenhoitaja. Lisäksi kuulun Kuivaniemen Kotiseutuyhdistyksen johtokuntaan ja Vanhustentalon johtokuntaan - olen myös taloyhtiön hallituksen puheenjohtaja ja "yleismies". Olen ollut 2017-2021 kunnanvaltuuston jäsen ja Oulunkaaren kuntayhtymän valtuuston jäsen. Vuosina 2017-2019 olin kunnanhallituksen ja vesiliikelaitoksen johtokunnan jäsen sekä Maankäyttötyöryhmän varajäsen.

HARRI SANDGREN

Olen 65-vuotias iiläinen eläkeläispappa. Perheeseeni kuuluu vaimo ja yksi rescue koira sekä tietysti lasten perheet ja koirat. Mieluisaa on puuhastella 5-vuotiaan pojanpojan sekä 8-vuotiaan tyttärentyttären kanssa. Jokapäiväiset koiralenkkit Iijoen upeissa maisemissa antavat eläkeläiselle mukavaa liikuntaa. Lisäksi päiviä kuluu Ylikiimingin mökillä touhuilla.

Suurimman osan vuonna 2010 päättyneestä työurastani toimin Iin kunnan talonrakennusmestarin tehtävissä. Kahdeksan vuotta sitten liityin Iin vihreisiin. Lisäksi kuuluin Iin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokuntaan kuluvalle valtuustokaudella.

HUUMEITA JA RÖTÖKSIÄKÖ

Ii tekee menestyksestä työtä ilmastokuntana, mutta miten Iin nuoret voivat?

Pääosin hyvin, mutta on myös näköalatto- muutta, masennusta ja päihteiden käyttöä.

Kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista 11,5 % kertoo ostaneensa alkoholia, savukkeita ja sähkösavukkeita. 5,6 % kertoo huolta herättävästä päihteiden, tupakkatuotteiden, nikotiinituotteiden käytöstä ja rahapelaamisesta sekä 2,8 % kertoo käyttäneensä kannabista vähintään kaksi kertaa.

Olen haastatellut useampaa tahoja: nuorten parissa töitä tekeviä ja asiaa tuntevia iläisiä. Iissä liikkuu keskimääräistä enemmän kovia huumeita ja omaisuusrikoksia tehdään huumeiden rahoittamiseksi. Vaikka ei maalattaisi pirua seinälle, Iillä tuntuu olevan myös maineensa huumepaikkakuntana. Asuin vuosi sitten muutamia viikkoja Iin keskustassa ja viikonloppuisin seurasin, miten rajavartioston autot ja poliisiautot ratsasivat Iitä.

18–29-vuotiaiden huumeiden käytöstä ei ole helposti saatavaa tilastotietoa, mutta eräiden lähteiden mukaan Iissä asuu ja Iihin on muuttanut kovia huumeita käyttäviä nuoria.

Ii on velkainen ja Iissä säästetään. Juustohöylä ei ole oikea ratkaisu. Rahaa pitää panosta sinne, missä sitä tarvitaan. Iin kunta leikkasi viime vuonna 5 000 euron tuen #Ei kiusata -projektilla, joka yhteistyössä seurakunnan,

Helluntaiseurakunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa järjesti koulu- kiusaamiseen, syrjäytymiseen sekä huumeiden käytön ehkäisyyn liittyviä iltoja ja tapahtumia. Leikataanko seuraavaksi liikkuva nuorisotyö pois?

Iin kunnan nuorisotyön resurssit ovat jo nyt alimitoitettut verrattuna moniin verrokikuntiin. Iin kummassakin nuorisotalossa on vain yksi työntekijä, kun yleensä nuorisotyöntekijöitä on jo ihan turvallisuudenkin näkökulmasta kaksi nuorisotaloa kohti. Nyt nuorisotyötä tekevät ovat kiinni perustyössä, eikä aikaa riitä uuden kehittämiseen.

Nyt Oulunkaaren kunnissa aloitetaan Ehkäisevän päihdetyön -suunnitelman teko. Keskeinen rooli on meillä kuntalaisilla, joita alkusyksystä kutsutaan työpajoihin kertomaan mielipiteemme ja kertomaan, miten syrjäytymistä ja päihteiden käyttöä voitaisiin ennalta ehkäistä.

Tuleva valtuusto tekee vuoden 2022 talousarvion ja uskon, että toivottavasti se resursoi tarvittavat toimenpiteet. Jokainen syrjäytyminen maksaa huomattavasti enemmän kuin ennaltaehkäisevä toiminta. Iiläisten nuorten hyvinvointi on meidän yhteinen asiaamme ja itsellenikin sydämen asia isänä, Iissä asuvana ja myös lasten ja nuorten parissa toimivana opettajana. ■

JUSSI VILKUNA

Arvostan elämässäni tasapainoa itseni, läheisten, kohtaamieni ihmisten ja ympäristön kanssa. Opetan työkseni musiikkia ja tyttärenti kanssa olen taksiyrittäjä. Minulla ei ole henkilökohtaisia poliittisia pyrkimyksiä. Hoidetaan vaan meidän iiläisten asiat parempaan kuntoon.

Kuudenkymmenen elinvuoteni aikana olen elämässäni opiskellut ja tehnyt töitä monipuolisesti.

Kehittäjäopettajan tittelillä opetan lapsille ja nuorille huilunsoittoa Oulu-opiston eri toimipisteissä. Menneisiin vuosikymmeniin sisältyy paljon. Aiemmin olen toiminut mm. journalistina, puuteollisuusalan yrityksen toimitusjohtajana, myynti- ja markkinointipäällikkönä. Koulutukseltani olen FM pääaineenani kirjallisuus. Lisäksi minulla on insinööriin, eMBA ja huilunsoiton opettajan tutkinnot. Olen vähemmistöosakkaana tyttärenti taksiyrityksessä autellen häntä talousasioissa. Vuoden alusta lähtien olen ollut kesällä 90-vuotta täyttävän äitini omaishoitaja.

Viimeisen neljän vuoden aikana olen ollut Micropolis Oy:n hallituksessa ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin valtuustossa. Olen sosiaalinen ja nautin yhteistyöstä erilaisten ihmisten kanssa. Micropoliksen hallituksessa keskustelu ja kehittäminen yli puoluerajojen on ollut menestyksekkästä. Olemme luoneet Iin kuntaa kehittäviä hankkeita, jotka kohentavat kunnan veto-voimaisuutta, työllisyyttä ja ympäristön tilaa.

Olen kotoisin Haapavedeltä, asunut Lahdessa, Helsingissä, Keniassa – jossa minulla on ollut yli kaksikymmentä vuotta kummilapsia – sekä Oulussa ja nyt viimeiset kymmenen vuotta Iissä. Iissä kunnostin Meriläisenperälle vanhan päärakennuksen ja rakensin hevostallin. Nyt kunnostutan ja kunnostan Ojakylässä Liesojan varressa olevaa 1890-luvulta peräisin olevaa taloa, jossa toimi aikoinaan Turva-kauppa.

Opiskelen huvikseni päivittäin kieliä. Kertaan ruotsia ja uutena kielenä olen opiskellut italiaa. Saksan kielen kertaamisen aloitan, kun saan ruotsin kielen kurssin lähikuukausina päätökseen.

Kannan erityistä huolta Iin kunnan nuorten hyvinvoinnista. Suurimmalla osalla menee hyvin, mutta liian monta on syrjäytynyt ja syrjäytymisvaarassa. Nuorten pahoinvoinnista ja myös Iin huumeongelmasta pitää pystyä keskustelemaan ja löytää kestäviä ratkaisuja nuorten jaksamiseen ja tukemiseen.

	2019	
Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Ii	11,5
	Oulu	5,4
	Pudasjärvi	10,4
	Utajärvi	
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	Ii	5,6
	Oulu	5,2
	Pudasjärvi	9,3
	Utajärvi	12,3
Kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Ii	2,8
	Oulu	3,9
	Pudasjärvi	4,3
	Utajärvi	
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Ii	5,6
	Oulu	6,3
	Pudasjärvi	8,6
	Utajärvi	12,3

Olen käyttänyt lähteenä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen [Sotkanet.fi](https://www.sotkanet.fi) -sivustoa: Tilastotietoja suomalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista.

MAASEUDUN MAHDOLLISUUDET VIHREÄSSÄ SIIRTYMÄSSÄ

Ihmiskunta kuluttaa jatkuvasti maapallon resursseja enemmän kuin maapallo niitä tuottaa. Samaan aikaan tuotamme ilmastoa lämmittäviä kasvihuonekaasupäästöjä niin, että maapallon keskilämpötila nousee niin nopeasti, että emme me ihmiset eikä luonto pysty nousutahtiin sopeutumaan.

Lisäksi luonnon monimuotoisuus heikkenee niin hurjaa vauhtia, että alan asiantuntijat puhuvat jo kuudennesta sukupuuttoallostosta. Mikromuoveja ja kemikaaleja löytyy niin napajäältä kuin merten syvyysististäkin.

Tämä maapallon kantokyvyn kannalta kestävästi eläminen on isoin ja merkittävin kestävyyskriisi. Me otamme jatkuvasti velkaa tulevalta sukupolvilta ja heikennämme heidän elinolosuhteitaan.

Näihin asioihin syventymällä saa helposti luotua itselleen ilmastosta ja ympäristöahdistuksen. Itse niissä vesissä vuosituhannen alussa soutuena näen kuitenkin juuri nyt paljon toivoa, jonka taustalla on lukuisia tekoja.

Näen, kuinka lukuisat yksittäiset ihmiset tekevät asioita paremman maailman puolesta. Näen, kuinka vastuullisuuskyvykset ovat nousseet yritysten arkeen ja kuinka öljy-yhtiöt ovat häviämässä maailman suurimpien yritysten listalta. Näen, kuinka tekniikan alan ammattijulkaisut ovat

täynnä erilaisten vähähiilisyysratkaisuiden esittelyjä ja kuinka isotkin teollisuusyritykset vähentävät päästöjä valtavasti.

Samaan aikaan näen, kuinka tämä välttämätön vihreä siirtymä tarjoaa lukuisia erilaisia elinkeinomahdollisuuksia isojen kaupunkien ulkopuoliselle Suomelle. Äkkiseltäänkin voi listata kymmeniä erilaisia liiketoimintamahdollisuuksia aurinkopaneelien asennuksesta, omakotitalojen energiaremontteihin sekä vaatekuidujen kierrätyksestä

puurakentamiseen ja puhtaan, vastuullisen ruoan tuottamiseen.

Fossiiliset energialähteet ovat pääsääntöisesti olleet tuontitavaraa. Sen sijaan kestävästi kiertotalousperiaatteella tuotetut vähähiilisen maailman tarvitsemat tuotteet sekä palvelut ovat juuri sitä, mitä maailma kipeästi tarvitsee ja mitä meillä maakunnissa tuotetaan. Kunta voi omalta osaltaan tätä vauhdittaa. Ja se vasta onkin niin kunnan elinkeinoelämän kuin maapallon sekä tulevien sukupolvienkin etu. ■

SILJA KERÄNEN

Diplomi-insinööri, vihreiden puoluevaltuuskunnan puheenjohtaja, kaupunginvaltuutettu Kajaanissa sekä syksyllä ilmestyvän Missä syrjä sijaitsee? – Kun kaupunki ei ole kaikki -kirjan kirjoittaja.

TAVOITTEENA REILU MUUTOS JA ILMASTO-OIKEUDENMUKAISUUS

Kuluva valtuustokausi on tuonut uusia haasteita ja ennakoimattomia asioita tapahtuu tulevaisuudessaakin suunniteltujen muutosten lisäksi. Kunnilta vaaditaan muutoskykyä ja joustavuutta. Tarvitsemme päätöksentekoon yhteistyöhaluisia ihmisiä, joilla on rohkeutta ja valmiuksia tehdä vaikeita päätöksiä. Ilmaston muuttuminen on todellinen uhka – ellei sitä saada hallittua, pitkällä tähtäimellä oikeastaan millään muulla ei ole väliä. Ii on edelläkävijä hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä ja sitä linjaa on määrätietoisesti jatkettava. Olen innostunut ja ylpeä Iin rohkeista ratkaisuista. Luonnon monimuotoisuuden vaaliminen tulee entistä enemmän huomioida kaikessa toiminnassa. Kestävien ratkaisujen pitää tulla meille kaikille helpommiksi ja halvemmiksi, asiat eivät edisty, jos hyvistä valinnoista joutuu maksamaan enemmän.

Koronarajoitusten aiheuttama joukkoliikenteen käytön tilapäinen vähentyminen ei poista sujuvan joukkoliikenteen kehittämisen tarvetta. Olen toiminut Iin edustajana seudullisessa joukkoliikennejaostossa 2013 alkaen. Kuljen itsekin päivittäiset työmatkat Ouluun melkein aina bussilla. Tosin vuoden ajan olen nyt tehnyt lähes kokonaan etätöitä niin kuin moni muukin. Lähijunaliikenne ja seisakkeet Iin kunnan alueella edistäisivät työmatkaliikennettä etelään ja pohjoiseen ja lisääisivät

kunnan vetovoimaa asua ja yrittää. Joukkoliikenne kattaa kuitenkin vain pienen osan liikkumistarpeista. Sen ohella on edistettävä vähäpäästöistä henkilö- ja tavaraliikennettä. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parantamalla turvataan lasten koulutiet ja helpotetaan kaikenikäisten asiointia. Kevyen liikenteen väylät ovat tärkeä ja ahkerasti käytetty liikuntapaikka.

Sujuvan ja tasa-arvoisen arjen rakentaminen ja ylläpitäminen kaikille kuntalaisille elämäntilanteeseen ja ikään katsomatta, ympäristönäkökulman huomioiminen päätöksenteossa sekä kunnan vetovoimatekijöiden kehittäminen – siitähän tässä lyhyesti sanottuna on kyse. Vaikka soite-uudistus toteutuisi, paineet talouden sopeuttamiseksi jatkuvat. Haasteet ja ratkaisut näkyvät myös infrastruktuurissa, kiinteistöjen ja teiden ylläpidossa, lumen auruksessa ja siinä, millaiset paikkakunnan liikunta- ja urheilumahdollisuudet ovat. Olen ollut yhdyskuntalautakunnan jäsen kuluvalta valtuustokaudella. Tehtävä on ollut mielenkiintoinen ja innostava – ongelmakohtiakin ratkotaan hyvässä yhteistyössä. Kuntalaisilta tulee lähes päivittäistä palautetta eri viestintäkanaviin esimerkiksi tiestön talvikunnossapidosta ja liikuntapaikkojen ylläpidosta. Covid 19 -pandemian myötä kuntien lähiliikuntapaikkojen tärkeys ja luonnon merkitys asukkaiden vapaa-ajanviettokehteinä on korostunut entisestään.

Kirjastojen tuottamat monipuoliset palvelut ovat tärkeitä ihmisille, se on näkynyt selvästi myös koronarajoitusten aikana. Tutkimusten mukaan sujuva lukutaito kehittyi vain lukemalla aktiivisesti erilaisia tekstejä vapaa-ajalla. Kansalaisopiston opetus- ja kurssitoiminta sekä taiteen perusopetus mahdollistavat elinikäisen oppimisen ja kuntalaisten monipuolisen kehittymisen. Iissä on tunnustettu ammattimaisesti tuotetun kulttuurin ja taiteen merkitys ihmisten hyvinvoinnille sekä kunnan elinvoimalle.

Kulttuuripitäjänä tunnetun Iin tuoleekin jatkaa perinteitään järjestämällä Art Ii Biennaalia sekä viireä ympärivuotista residenssi- ja näyttelytoimintaa taidekeskus KulttuuriKauppilassa.

Reilussa muutoksessa vähennetään samaan aikaan päästöjä, köyhyyttä ja epätasa-arvoa. Ilmastotoimien kustannukset eivät saa kaatua heikoimmassa asemassa olevien niskaan tai ihmisille, joilla ei todellisuudessa ole mahdollisuutta valita kestävämpää vaihtoehtoa. Reilu muutos

on järkevää, suunnitelmallista ja oikeudenmukaista.

Myös tulevien sukupolvien ihmisoikeudet vaarantuvat, jos ilmastonmuutoksen hillinnässä ei onnistuta ja elämisen mahdollisuudet maapallolla heikkenevät olennaisesti.

Heli-Hannele Haapaniemi
puheenjohtaja, Iin Vihreät

Äänestä kuntavaaleissa | Rösta i kommunalvalet 13.6.2021
Ennakkoäänestys | Förhandsröstning 26.5.–8.6.2021

Vihreät De Gröna